هێندێك بیرەوەریی ڕۆژانی كاژێك

نووسینی : ئازاد مستەفا

١٩٨٥

چاپی : شێركۆ هەژار

٢٠١١

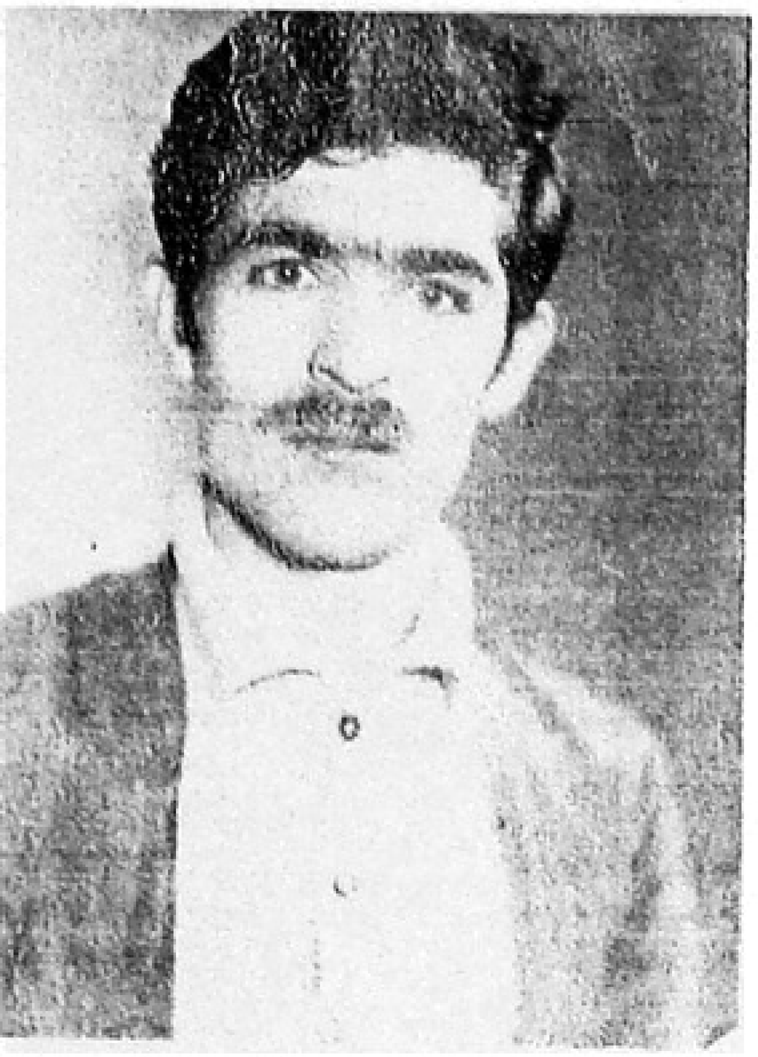

کاکە حەمەگیان

تۆ و من، وەك دەزانیت، بە هەمووی ساڵ و نیوێك (١٩٧٣-١٩٧٥) هاوبیرو هاوخەباتی هەمان ڕێکخراو بووین . چەند جارێك دوای ئەوە بێهوودە هەوڵمان دا لەیەکتربگەین و دیسان پێکەوە دە ڕێکخراوێکدا کۆببینەوە . بەڵام، ویڕای هێندێك هەورازو نشێوی نێوانیشمان، خۆشەویستی و ڕێزمان بۆ یەکتر تاسەر هەر هەبوو . هەرچەندە من بە تەمەن هەر دوو ساڵێك لە تۆ گەورەتر بووم، بەڵام من لەوەتای تۆم ناسیوە و تا ئێستاش، تۆم بە کوڕێکی زۆر خۆشەویستی خۆم هەست پێ‌کردووە و، تۆش بەو دڵە گەورەتەوە، کە لە دڵی من گەورەتر بووە، تووڕەیی و تۆسنیی براگەورەییت لە من قەبووڵ کردووە .

تۆ ئەم نووسینەت بۆ ئاشنایەکت لە سوێد ناردبوو . پێت وابوو ئەو ئاشنایەت ئەم نووسینەت بۆ لە فەوتان دەپارێزێت و، ئەگەر خۆشت نەمێنیت ئەم نووسینەت لەودەستە ئەمینەدا دەمێنێت و ،لە ڕێگای ئەوەوە بە زانیاریی مێژووی کورد دەگات . وێنەیەکیشت لێ، هەروا بۆ ئاگاداری، بۆ من ناردبوو . من ئەوسا هەم ڕەخنەی زۆرم لە ناوەرۆکی نووسینەکەت هەبوو و، هەم ئەوە کە بۆ ئەو کەسەت ناردبوو . من ئێستاش تێنەگەیشتم چۆن گوتووتە جەمال نەبەز " میللەت و وڵاتی خۆی زۆر خۆشدەوێ"، خۆشەویستیی چی ؟ کەسێك بۆ خاتری مەرحەبای چەند ئەرمەنیەك لە بەرلین چەندین شوێنی وەکو دەرسیم لە نەخشەی کوردستان داپاچێت و بیدات بە ئەرمەنستان پێی‌دەگوترێت " دڵسۆز" ؟ ئێمە چەندین و چەندین کاری دژی نەتەوایەتیی کوردی ئەو کەسەمان باس‌کردووە . ئەوجا پێوەندیی‌کامیل ژیرو تاها جەزراوی لە دژی شەفیق‌ئاغای نوێنەری سەرۆك بارزانی لە سلێمانی و چەندین هەڵوێستی تری خیانەتی ئەو تاقمەی خاین بە بیرو بزووتنەوەی نەتەوەیی‌کوردت بە هیچ جۆرێك باس نەکردبوون . لە ئەزموونی ئەو ساڵەش کە ئێمە ڕابەریی" سەرکردایەتیی‌کاتیی‌کاژیك"مان کرد ، هیچ بیرەوەرییەکی ریزەکانی پێشمەرگایەتیت باس‌نەکردبوو . لەیادتە چۆن چوویتە جەبهەی" کوڕەك" و بە نێوان شوێنی‌کەوتنی‌گوللەتۆپەکانی دوژمندا بەیانی کاژیکت بە سەنگەرەکانی پێشمەرگەدا بڵاودەکردەوە، کە من بۆ بەرز ڕاگرتنی ورەی پێشمەرگەم نووسیبوون و، ئا هەر ئەوسا لە یەکێك لەو سەنگەرانەدا گوللەیەکی دوژمن سولەیمانـ (سلەی قەساب)ـی پێکا، سولەیمان کەوت، وریا هەڵیگرتەوە و سولەیمان هاواری کرد" بە قوربانی کاژیك بم"!، چەندو چەندی تر .

تۆ بەشێکی زۆری ڕەخنەکانمت قەبووڵ‌کرد ، ددانیشت بەوەدا هێنا کە نەدەبوو ئەم نووسینە بۆ ئەوکەسە بنێریت، بەڵام لە سەر ئەوە سوور بوویت کە نووسینەکە خۆی لە خۆیدا پێویست بووە و، ئەو زانیارییەی تێدایە، بە هەموو کەموکوڕییەکانیشیەوە، دەبێت بپارێزرێت و " لە داهاتوودا" بە چاپ بگات .

ئەوە ئارەزووی ساڵی ١٩٨٥ی تۆ بوو و، چوار ساڵێك دوای ئەوە بەجێت‌هێشتم .

منیش وا پتر لە بیست ساڵ دوای ئەوە، چاوەڕوانیی بە جێهاتنی ئەو ئارەزوویەتم کرد، بەڵکو نووسینەکەت بە شێوەیەك لە شوێنێکەوە سەرهەڵێنێت و، خوا بکات دەرکەوێت کە من لە هەڵسەنگاندنی ئەو کارو ئاشنایەتدا هەڵە بووم. "بەدڵ" حەزم دەکرد "عەقڵم" بەتایبەتی ئەمجارە هەڵە بوایە. بەڵام داخەکەم، وا دوای ئەو هەمووە ساڵانەی چاوەڕوانیی بێهوودە، ئا لەم تەمەنەمدا کە دەکرێت لە هەر لەحزەیەکدا کۆتایی بێت، دەبینم ئارەزووی چاپ بوونی ئەم نووسینەت هەر پێکنەهاتووە و، هەر یەك ڕێگا ماوەتەوە: پێش ئەوە پێکبگەینەوە من خۆم باسەکەت بۆ چاپ بکەم.

کۆپیی ئەسڵی دەستخەتەکەت و تایپکردنی وەکو خۆی بە بێ هیچ دەستکارییەك بڵاودەکەمەوە و، ئەوەش کە تۆ خۆت ناوێکت لێ نەنابوو، من هەر وا لای خۆمەوە ناوم لێ نا" هێندێك بیرەوەریی ڕۆژانی کاژێك"، خوا بکات پێت باش بێت.

چاوەکەم کاکەحەمەگیان

من ئەو عادەتەم نیە کتێبی نووسینی خۆم یا وەرگێڕانم یا هەر بەچاپگەیاندنێکم پێشکەش بە کەس بکەم، بەڵام تەنیا ئەمجارەیان لێرەدا، منیش ئەو کارە دەکەم، چونکە من ئەم کارەم هەر بۆ تۆ کردووە، ویستی تۆ نەبوایە نەمدەکرد. چاپی ئەم باسە، بە خۆت، هاوخەباتی پڕهیواترین ساڵ و نیوێکی ژیانم و، لەوساوە و هەتاسەر کوڕی خۆشەویستم، محەمەدی خۆم کاك ئازاد پێشکەش دەکەم

شێرکۆ

٢٠١١/٣/١٩

١٩٨٥/١١/٧

سالّی ١٩٧٠، پاش تەجرەبەی تفت و تالّم لەگەلّ بالّی (جەلالی) پارتی دیموکراتی کوردستاندا و پاش شکستی ئەو باڵە و ریسوا بوونی، لەباتی ئەوەی دەستی تەسلیم بوون بەرزکەمەوە و بە حەیای ونجرِ ونجرِ بووی چەند سالّەی عومری بەهەدەرچوو و دەستی براوەوە دانیشم، هەروەك لە (لاشعور)ەوە بەمویّ تـوّلّەی رابـردوو بـکەمەوە - بە ریّکەوت!- ریّم کەوتە لانەویّرانەی (کاژیك)ەوە، ئەو روّژەی یەکەمین (کاژیك)یّکم دیت خوّشترین روّژی ژیانم بوو .
هەرچەندە زوّریان هیّنام و بردم تا دەروازەی رەحمەتیان لیّکردمەوەو بە رەسمی وەریانگرتم،تا ئەوساکە هیچ شتیّکی (کاژیك)یان پیشان نەدابووم، هەر بەدەمی هەندیّ باس و خواستیکوردستانیگەورە و یەکگرتنەوەو سەربەخوّی و ئازادیی کوردستان و کوردیان بوّ دەکردم و لە تەلیعاتیفەی ناسك و سەرهەڵکردووی مەغدوریەتی نەتەوایەتیما- نیان دەدا . ئیتر باقی یەکەی لەسەر خوّمان بوو کە خەونی سەوز بەو کوردستانە یەکگرتووەو یەکپارچەیەوە ببینین و بەرد بەرد کیان و دەولّەتیکوردی لە خەیاڵدا هەلّبچنین و (تصوَر) ی ئەو(مهدی المنتظر) ە و پالّەوانە ئەفسانەیە بکەین کە روّژیّ، وەك روّژی قەیامەت، رادەپەریّ و زیندەخەوی رەوای هـەموو کـوردیّ دیّنیّتە دی . ئـای چ خەونیّکی خوّش بوو!، خوّزیا هەر بەو خەونیغەفلّەتەوە سەرم بنایایەتەوە... پاش سیّ سالّان تاشیّ سەهوّلّ بەسەر کـەلاوەی ویّران و مالّی چوّلّ و (شیّخی کەرەشین) دا هـەموو ئەو ئـاوات و هیوا و بروایەمی دانەتەپاندایە! ...
هەرچەند بکەم ناتوانم شەبەنگی ئەوعالەمەی بوّمان نەخشیّنرابوو و پیّمان(تلقین) کرابوو و خوّشمان بوّ خوّمانمان رازاندبوّوە نـە بە نووسین، نـە بە قسە، نـە هیچ دەربڕم و ویّنەی بکیّشم . بروا ناکەم لە هەموو میّژوودا هەرگیز چاوبەستیّکی وا، هیّرکردنیّکی وا بوویّت و بشبیّت .
پاش ئەوەی سالّیّ بوّرە مارەیی (کاژیك)م خرابوّ سەر، ئەوسا وەکو (امتیاز) یّك (کاژیکنامەی پیروّز!!!)یان بوّ هیّنام، کە بە دەستخەت بوو، بەمەرجیّ لە حەفتەیەکدا بگیّرمەوەو دە نوسخەشیان بە دەست بوّ لیّ بنووسمەوە!، هیچ موسوڵمانیّ ئـاوا بە دیار پیت و وشە و رستەی قورئانەوە ئەبلّەق نـابیّت وەك من لە هەر وشەیەکیدا خوّم ون دەکرد و لەبیردەچوّوە؛ پیّم وانەبوو پیّش ئەو(کاژیکنامە پیروّزە) خەتیّکی مقدسی تر رەش بووبیّتەوە و رەش ببیّتەوە، بوّیە تەواو تەواو بە عەقلّمدا چووبوو کە ناشیّ و ناکریّ و کوفرە رەخنە لە (کاژیکنامە) بگیریّ، هەر ئەو قسەیە بەس بوو کە لای خوّمەوە دەیان (تنظیر)ی بوّ هەلّبەستم و زوّر زوّر بەقەناعەتیشەوە بەو دوو سیّ بەدبەختەی دیکەی لام بوون تـەلقین کەمەوە . کە بوّ یەکەمین جاریش (حقیقة کاژیك) م بە چاپکراوی دیت و لەبەرگەکەی

نووسرابوو (طبع علی مطابع کاژیك فی أوروپا)، لەخۆمەوە ئەوەم چووبوو مێشکەوە کە دەبێت نیوەی بن عەردی بەرلینی خۆراوا، لەمسەرەوە بۆ ئەوسەری دالآنی پان و بەرین بێ و دەیان مەکینەی چاپ شەو و رۆژ چرکە چرك لەکاردا بن و دوڕی بیری نەتەوایەتی بقلّیشێنن... لەو کتێبولکەیەدا لە شوێنێکیدا دەڵێ - طبعاً دەقەکەیم لە یاد نی‌یە، بەس ماناکەی وایە گوایە!-کاژیك حیزبێکە کەسانێکی پسپۆڕو شارەزا و وەستا لە زانست و هونەری سیا-سەتدا رابەرایەتی دەکات و شیکردنەوەو لێکۆڵینەوەی زانستانەی هەموو رووداوەکان دەکەن و لێکیدەدەنەوە... هەر تەواو تصوّری ئەوەم دەکرد کە لە بینایەکی گەورەدا، باڵدار لێی نێزیك بێتەوە باڵی دەشکێت، لەو دیو و دەرگای ئاسانەوە دەیان (مارکس) - مارکس حەددی نەبێت !!- دانیشتوون و ریشیان بەسەر ئەو کتێبە زل زلانەدا بەرداوەتەوەو وەکو (جامی جەم) هەموو دنیایان لەبەرچاوە!..

بە شەرەفم کەمترین (تصوّر) یکم ئەو دوو زیندە خەونە بوون و تەواویش لام ببووە راست . خوا هەڵناگرێت کەس ئەوانەی بەو جۆرو(تصوّر)ە پێنەوتووم، بەڵام جۆر و شێوازی رێکخستنەکەو تلقینات و تلمیحاتەکەی رێکخەری یەکەمم شتێ بوون بەرەو ئەو(تصوّر) ەی بردووم(ئێستە کە دەمەوێ ئەو کەرێتی‌یەی خۆم بەرمەوە سەر ماکەکانی، یەك لەو سەرەداوانەی دەستم لێیگیردەبێ و نابێ شەخصی ئەو رێکخەری یەکەممە،ئەو مامۆستا بوو و لە مەلا-یەتی‌یەوە پێگەیبوو، زۆر تەردەست و زمان لووس و عەیار بوو، دوور نی‌یە ئەو شێوازە ئاینی و میتافیزیکی‌یەی بەهەشتی نادیاری پێ دەرازێننەوە تێکەڵی هەستی نەتەوایەتی دەمارکشتمی کردبێ و خستبێتیە سەر شەقامی ئەو(تصوّر) اتانە، هەرچەندە بۆخۆشی لە ئەساسدا عەمەلیەیەکی هێرکردن و چاوبەست هەر لە دەروونی کاژیك و رێکخستنەکەیدا هەبووە، داتاشینی شتی نەبوو لەهیچە وەك (سەرکردایەتی گشتی، سەرکردایەتی ناوەندی، لیژنەی پەیوەندی، سەرکردایەتی هەرێمەکان ئەوجا لق و مق و ئەو شتانە..! کەچی هەرهەمووشی تاکە یەك کەس بووەو بەس!.. رێکخستنێ کە وامان برابۆ عەقڵەوە لە هەموو پارچەکانی کوردستاندا (بەس بیرم نایەت باس لە پارچەکەی سۆڤیەت کرابێ!)، لە هەموو کەلێن و قوژبن و گوندو شارێکیدا رەگ و ریشاڵی قووڵ و پان و بەرینی داهێشتبێ و تا بەر لووتی بارزانی رەحمەتی چووبێت (شێخ محەممەدی هەرسین و محەممەدی عەزیز(حەمەی عەزەدۆم) حامل الاختامی شۆڕش بوون) کەچی توومەس کاژیك لە پردی قلیاسان بەولاوە نەرۆیشتووەو بە هەرچی هەیبووەو نەیبووە لە کۆتایی ساڵی ١٩٧٣دا لە ٣٠ کەس (نیویشی سەقەت و سقوت و بێ عەمەل!) تێپەری نەدەکرد...

من کوردێ نالێم کە حاڵ و باڵ و شان و شەوکەتی کزو کزەڵەی پاسۆك دەبینێ و قەشمەر پێکردنی « مەنجەڵێ یاپراخ» دەزانێ، تۆ وەرەو ئەو کتێبەی (د.نەبەز) - بیری نەتەوایەتی کورد.....- وەرگێڕەرە سەر زمانێك و بێگانەیە

ببینێ و پاشان لێی بپرسەوە :« قوتابخانەی سۆسیالیزمی کوردی» و « بیری نەتەوایەتی!!» لە کوردستاندا لە چ دان و چۆنی (تصوّر) دەکەیت ؟. . ئەرێ ئەبێ پێی وانەبێت هاکا شەوی « سەرکردایەتی کلاسیک» و « هوردە بۆرژوا» - بە تەعبیری د. نەبەز! - هەموویانی پێچایەوە و رۆژی درەخشانی « قوتابخانەی سۆسیالیزمی کوردی» هەڵهات و تیشکی زێرینی بەسەر هەموو خۆرهەڵات و دنیاشدا کشا؟!! بڕوا ناکەم کەس بووبێت ئەوەندە رووی قایم بێت تەقڵە بە هەرچی راستی و« وقائع وحقائق» هەیە بدات و دواییش بە خوێنساردییەوە بڵێ { هیوام وایە کە بەم کارەم خزمەتێکی گچکەی(طبعاً مەبەستی زۆر گەورەیە!) کولتووری سیاسی و فەلسەفیی کورد و رۆژ-هەڵاتم کردبێ!!! }(١)

ئا ئەم ئیدیعائات و تلقین و شاخ و باڵ رواندن و درۆ و دەلەسانە { زۆر شەرمەزارم کە ناچارم ووشەی درێو بە دەمدا بێنم }ی ئیمڕۆ، کە خەڵکی بە راستی چاوی کراوەتەوە و موو لە پەنجەی ساغ دەردێنێ، بە پازدە، بیستساڵێکی پێش ئیمڕۆی بگرە، کە خەڵکی وەك رانە مەڕ دەدرانەپێش و دەیانی وەکو من - بێ ئەوەی هیچ بەرژە-وەندیەك و مەبەستێکی گومڕام بووبێت - تەنیا بە (سوء الاستفادە) لە هەستی نەتەوایەتی و نیازی کوردایەتی دەیانکێشاینە نێو تانکی داگیرکەرەوەو لەسەر ئاخوڕی بەکرەجۆ دایاندەبەستین، دەشیانووت : ئەمە (کوردایەتی پێشکەوتنخوازانە)یە و بڕواشمان دەکرد !!!، ئەوسا مرۆ تێدەگات کە ئەی خودایە ئەو رۆژانە چ کرابێ و چ گوترابێ و چ وەهم و خەیاڵێکی نەخۆش و زەرد لە (زرکە کاڵی) ئەو خەڵکەدا رۆکرابێ؟؟؟!

خەریکم یەك دوو هۆی دیکەش بۆ سەرگرتنی ئەو جادووەو هێرکردنە گشتییە لە (کاژیك)دا وەدۆزم... یەکەمیان بەوەم دێتە بەر هەست کە ئەو رۆژانە(بە تایبەتی پاش ١٩٧٠) هەرچی کۆڕو کۆمەڵی سیاسی کوردی وعێراقی هەبوون یا تەواو فەشەل و ریسوا بوون یا بێ عەمەل و عەیبدار بوون، ئەوە قوتابخانەی جەلالیەت و (حیزب) ــ ئەو رۆژانە بە باڵەکەی جەلالی دەگوترا (حیزب)، خۆ فعلاً ئەوانیش حیزب بوون، قسەم لە سەر چاکە و خەراپە نییە، قسەم لە سەر حیزبەکەیە، چونکە لە ئاژاوەکەی ١٩٦٤دا هەموو سەرکردایەتی و دەزگا حیزبییەکە ڕەگەڵ (جەلال و برایم) کەوتن، بارزانی رەحمەتی خۆی و عەشرەت و رەش و رووتە ناحیزبیەکان کەوتبوونە لایەك و(حیزب) یش لەلایەك! دواییش حیزب بە (غیر نظام) - غەیرە نیزام!-) دەرچوو و ریسوا بوو... .

حیزبی شیوعی، ئەگەرچی لەدوای ٩٦٣وە چووبۆ ژێر سایەی سەرۆك بارزانی و شۆرشەوە بەڵام هەر بە دڵاندا

---

(١) - ل٢٦ ،دێری (١٨ و ١٩)ی { هێندێك لە کێشە بنەڕەتی یەکانی قوتابخانەی کوردیی سۆسیالیزم }.

نـەدەچوون و سیاسەت و بۆچوونیان - کەمترین شتێ بووترێت ئەوەیە کە - تینوویەتی هەستی نـەتەوایەتی خـەڵکی نەدەشکاند، ئەوە جگە لەو یادو یادگارە زۆر تاڵانەی پێش ٩٦٣و بەتایبەتی (٩٥٨-٩٦١) و هەڵوێستی کۆسمۆ-پولیتانەی شیوعی‌یە کوردەکان لەو سەردەمانەدا ئەوانیشی لەبەرچاوی خەڵکی رەش کردبوون، یا با بڵێم یـەکێ کوردایەتی بکردایە لە نێو حیزبی شیوعی دا نەیدەدۆزیەوە...

(مەلایی)ش کە دوایی بوونەوە (پارتی)، پاش ئەو گیانکێشان و خوێن لەبەر هەڵگرتنەی ٩٦٤ی پارتە ئەسڵی‌یەکە، هەر بەناو حیزب بوو، رەفتاری لیپرسراوانی شۆرش و هەڵپەو فشەی زۆربەیان بەدووی دەستکەوت و ماڵی دنیاو (تفاهات)ەوە و زاڵ بوونی (پاراستن) بەسەر حیزبایەتی‌دا، برا ئەسڵەن باوەڕنەبوونی بارزانی رەحمەتی بە حیزبۆکە و میزبۆکە، هەستێکی وای رسکاندبوو کە (پارتی) دەزگایەکەو بەس حیزب نی‌یە،هەرنەبێ بەو مانا و(تصوّر)انەی لە رووی تیوریەوە لەسەر حیزبایەتی دەبینرا، بۆیە ئەوەی بە(جدّی) بوایە و بیویستایە حیزبایەتی بکات و باوەڕی بە سەرەتاکانی حیزبایەتی بووایە دڵی بە حیزبایەتیەکەی پارتی ئاوی نەدەخواردەوە و یاری دڵخوازی تێدا نەدە-دیتەوە .

ئیدی چی مابوو؟! تـەنیا هەمانە فوودراوەکەی (کاژیك) کە لە دەرەوەو بە فوودراوی تاکە هەمانەی هەڵئاوساو و چاو لە خشتەبەر بوو، قەت قەتیش کەس رێی نەبوو لەناوەوە راستیەکان ببینێ بۆیە (دوورکوژی نێزیك خـەسـار) ئەو هەموو هیوا گەورەیەو (وهم)ەی لەسەر هەڵدە چنرا... . هۆی دوەمیان بە رای من ئەوەبوو : کە ئێمە لە کۆتایی ساڵی ١٩٧٣دا، دیسانەوە دەڵێم بە رێکەوت و پاشان دێمە سەر باس کردنی، بەسەر ئەو راستیانەدا کـەوتین و چاومان کرایەوە، ئەوەی زۆر سەیر بوو بەشی هەرە هەرە زۆری ئەوانەی ئەو رۆژە (کاژیك) بوون - نێزیکەی ٨٠ ٪ ی - کۆنە جەلالی بوون، ئەو شەش (بەناو) کادیرەی ئەو رۆژە مەسەلەکەمان گرتەدەست (پێنج)یان جەلالی بوون - شەشەمیان زۆر متأکد نیم، بەڵام زۆر پێ‌دەچێ ئەویش جەلالی بووبێت -، ئەوەی پێشی‌دەوترا قواعد و فەرێکی پێوەبوو دیسانەوە لەو ٣٠ کەسە { پێم‌وایە کەمتریش بوو لە ٣٠، بەس با وای دانێین }، هەروا (٢٥) کەسێکیان جەلالی بوون .

ئەمە سەرنجم زۆر رادەکێشێ، وای تێ‌دەگەم و لە خۆشمەوە دەروانم : کەسێکی پاك و بێ نیاز، نـەتەوەیی و کورد-پەروەر چەند ساڵی دەستی ببرن و بە زاخداکەن، " جاشێتی " پێ‌بکەن و بە" کوردایەتی پێـشکەوتنخواز"(١)ی بۆ

---

(١) - ئەمە تەعبیرێکی (شائع)ی مام جەلالە .

برازێننەوە، لەپڕێکا دەرکەوێت ئەوەی ئەو بە عەقڵی خۆی بە خەبات و کوردایەتی و سیاسەتی زانیوە، خەیانەت و جاشێتی بووە!،(لەولاشەوە لەمپەرێکی نەفسیشی (لەبەر ئەو هۆیانەی پێشوو و هی دیش) لەگەڵ حیزبەکانی دیدا بۆ دروست بووبێت... دەست لە سیاسەت هەڵنەگرێ و بیەوێ تۆڵەی رابردوو بکاتەوە یا ئیسپاتی بکات کە ئەوەی ئەو کردوویەتی (هەرنەبێ بەلای ئەوەوە) کوردایەتی بووە و ئەو بە نیازی کوردایەتی کردوویەتی چ بڵێ جاشێتی دەرچووە؟!!... رێی بکەوێتە حیزبێکەوە کە نەتەوەیی‌یەکی خەست خەست بێ و دنیا و دارو بەرد و خوا لە چاوی کوردەوە ببینێ یا وا ئیدیعا بکات ... بە (نظری) و قسەو فیشاڵیش بێت خەونێکی رەوای ئەو بنەخشێنێ و بۆی برازێنێتەوە،کەسێکی وا زۆر تەبیعی‌یە چاوی توندتوند بنوقێنێ و نەیکاتەوە نەبادا خەونەکەی تەری بێت . من بۆخۆم، بەم عومرو عەقڵەشەوە خوا بیبڕێ!، حاڵەتی وام بە سەر هاتووە خەونی خۆشم دیتوە کە لە نێوقەدی‌دا خەبەرم بۆتەوە . خۆم مات کردۆتەوە بۆ ئەوەی خوایە خەو بمباتەوە و خەونەکە تەواوکەم... پیاو کە لە عالەمی ماددی و حەقیقی‌دا شتەهایەی دڵخوازی خۆی چنگ نەکەوێ، چ بکات؟ پەنا دەباتە بەر خەون و خەیاڵ . تەماشا، تەماشا! ئەو مارکسە قوڕمساغە چەندە بلیمەتانە رێ بۆ مەقوەلەکەی (الدین أُفیون الشعوب) خۆش-دەکات(٢)، هەرچەندە من ئەو مەقوەلەیە بە ناماقوڵی دەزانم، بەڵام خۆ بە تۆپزیش بێت تەفسیرێکی زۆر رێ تێ-چووی بۆ دۆزیوەتەوە نەهاتووە وەکو کاکە (دۆستی)یە فەندی ژمارە(٥)ی هەڵوێست تفەنگی چروك بە بۆشایی تاریکیەوە بنێ و گێلانە زاراوەی (ئیمپریالیزمی کەلتووری) لە بەری (ئیسلام) بکات! .. با بێمەوە سەرخەت .

ئا ئەمە دێڕێکە لە تراژیدیای گاڵتەجاری ئەو رێکخراوەی بە (کاژێك) ناسرابوو و { لە ئێوارەی رۆژی ١٤ی نیسانی ١٩٥٩دا لە خوارووی کوردستان ! لەلایەن کۆمەڵێك رۆناکبیری کوردەوە دامەزرا، کە پێکهاتبوون لە نووسەران و هونەران و زانایانی کۆمەڵگە و زمان و فیزیك و کیمیا و قانوون و... هتد !!!!! }(١)

پێش ئەوەی بێمە سەر باسی چۆنیەتی دروست بوونی کاژێك و ماهیەتی ئەو حیزبە(٢*)، دەبێ ئەو حەقیقەتە بۆ

---

(٢) - دەقەکەی لە بەرگی یەکەمی (مرۆڤ و دەوروبەر) ەکەی مامۆستا (مەسعود محمد)دا هەیە ئە ئیستە لەبەر-دەستمدا نی‌یە .

(١) پەراوێزی (١) دێڕی (٤، ٥و٦)ی لاپەڕە (٢٠٢)ی { بیری نەتەوەیی کوردی ... . }ەکەی جەمال نەبەز!

(٢*) ئەگەر خوابکات نەفەوتێ تا دەگەڕێمەوە، باسێکی دوورودرێژی چەند لاپەڕەییم لەم بارەیەوە نوسیوە، بە نیازی ئەوەی بیکەمە پێشەکی راپۆرتێ بۆ کۆنگرەی حیزب، تا کۆتایی ساڵی ١٩٧٣، کە ئەو کاتە ئێمە ←

مێژوو تۆمار بکەم کە (کاژیك) هەرگیز حیزب نـەبووە و تاکە یەك مەرجی حیزبایەتی لێ نەهاتۆتە دی . (کاژیك) هەر بە مردوویی لەدایك بوو و تا ئەو رۆژەش لە (١١ی ئەیلولی ١٩٧٥) دا بۆ یەکجاری ناشتمان هەر مەیتێ بوو و (مردووی بەشی زیندووخۆر بوو)، ئەگەرچی لە کۆتایی ساڵی ١٩٧٣وە، کە دەستی دز کەوتە روو، هەوڵێکی زۆر زۆرمان دا کە گیان بە بەر ئەو لاشـە تۆپیوەدا بکەینەوە، بـەڵام هەر عیسایـەك لە مێژوودا هەبووە و هەزارو نۆسەدو ئەوەندە ساڵێ پێش ئێمە بووە کە مردووی زیندووکردۆتەوە، مـەگـەر رۆژی حەشر خوا گیان بکاتەوە بە بەری دا تا تۆڵەی ئەوەی لێ بکاتەوە کە چۆن ئەو هەموو ساڵە بۆتە رێگرو لەمپەر لە رێی پەیدابوونی حیزبێکی (لە شت چووی) نـەتـەوەیی و ئەو هەموو ساڵەش ئێمە وەکو لەلە هـەر پیسـایی و چـڵکی ئەومان شتۆتەوە... خوا (نەبەز) بگرێ خەریکە جارێکی تر گۆتاو و رووەکەی کۆنمان دەکاتەوە بە سەردا، یا دەیەوێ ئەو میراتە بۆگەن و گڵاوەی (کـاژیك) بە تاپۆ لەسەر بیری نـەتەوایەتی و (پاسۆك) بکاتە ماڵ!. . بە راستی دەشبێ ئـەو راستی‌یەی دیکەش،هەر بۆ مێژوو، تۆمار بکەم، ئەگەر مامۆستا و رابەر و برای گەورەم کاکە (شێرکۆی هەژاری موکریانی) نـەبوایە، ئەو ئـەفسانە پـووچەی بشـکاندایە و ئێمەی لە تەوقی دیلیەتی رزگاربکردایە، لەوانەبوو تا ئێستـەش ئەو لاکە تۆپیوە هەر لە سەر کۆڵەسنگی بیری نەتەوایەتی‌کوردی بوایە و ئەو درۆ شاخدارو داتاشینانەی (د.نەبەز)، بە نای ناهەق، بەشێکیان بچوونایەتە گەنجینەی مێژووی پڕ لە درۆی وەکو ئەوانە .

لە بەشێکی دی دا، لە ساڵی ١٩٧٣وە دەیگرم و پێدا هەڵدەکشێم ... لەوانەیە باسی فیکری کاژیك (یا تورەهات و پۆخڵەواتی) - ئەگەر بوویبێ!!- بکەونە دواترەوە .

← مەسەلەکانمان گرتەدەست { خۆزیا هەر ئـەو رۆژە ئـەو مەیتەمان بناشتایە و بە دوی شتێکی بەگیان‌دا بگەڕاینایە!}، لەوێوەشی هەوڵ دەدەم خوا یاربێت و عومر باقی تا ئیمڕۆی بهێنم .

(٢)

وڕێنه و حەقیقەت :

بـه داخـەوه من ئێستە ئەو بڵاوكراوانەی (كاژيك)م لەبەر دەستدا نين، بەتايبەتی كاژيكنامە و ئەو لاپەڕە ڕەش-كراوانەی ساڵانی ١٩٦١و١٩٦٢، تا ئەو درۆ باڵدارانەی د. نەبەز بەدەرخەم كە دەڵێ : (بنچينەی تيۆری بيری سۆ-سياليستی‌كوردەكان، پشتی بە كولتووری كۆنی كورد بەستبوو، كە بەشێكی ئەمە لە"يەكێتی"ی سێكوچكەی " بيرو قسەو كردەوە"ی زەردەشتيدا دەبينرێ . پەيامبەرو ڕێپيشاندەری كوردو ئێرانی‌يە كۆنەكان، فەيلەسووفی ڕۆژهەڵات؛ زەردەشت!!!!)(١) و(ئەم ڕێكخراوە لە ئێوارەی ڕۆژی ١٤ی نيسانی١٩٥٩دا...... پاش شی‌كردنەوەی مێژووی كوردو گەلانی دراوسێی كـوردستان و گەلانی دوورەدەست، و هوردبوونەوەيەكی بابەتانە لە كارەسات و فەلسەفە گرنگەكانی جيهان، و دەمەتەقێ‌يەكی ڕەخنەگرانەی پشـوودرێژانەی وا كە لە دوو ساڵ پتری خاياند لە نێوەڕاستی تەمووزی ١٩٦١دا كورتەيەكی فەلسەفی (كاژيك) بە نێوی " كاژيكنامـە" وە بە زمانی كوردی دەرچوو....)(٢) و زۆر (دۆن كيشۆت) ايەتی ديكە، كە بە بەراوردكردن و ديراسـەيەكی مقارن لەگەڵ بيری (پـان عەرەبيزم)، لە نووسينەكانی(ساطع الحصری و عبدالله عبدالدائم)،و ئەوانەی (مێشيل عفلق) و بۆچوونی عەرەبە ناصری‌يەكان و هەتا هێندێ لە دوڕەكانی (كفاحی)يەكەی هيتلەريش بەئاشكرا دەردەكەوێ كە نەبەزو جەماعەتە-كەی وەك فكرێكی إلتقاطی لەملاولا لەوشتانە شتيان كۆكردۆتەوە و جامانەيەكی كورديان لە سەرناوە و لەسەر وەزنی(سمايل نامە و شانامە) ناوی (كاژيكنامەشيان لە " فەلسەفە!!!"كە ناوە !... دواتريش چۆن بيری (پان ئێرا-نيزمی) و " پەيامی زەردەشتی - لەسەر شكڵی " الرسالة الخالدة"! و زۆر پڕو پاڵانەو وڕێنەی ديكەيان ترنجانۆتە " فەلسەفە!!!"كەيانەوە (٣) .

من پێم وا نـی‌يـە و ئەمەش بڵاوكراوە و ناميلكە و شتی كاژيك بەراوردكەن، كە (كاژيك) هيچی نوێی هێنابێت،

---

(١) ل ١١ ،١٢ی (هێندێك لە كێشە بنەڕەتی‌يەكانی قوتابخانەی كوردی‌ی سۆسياليزم . جەمال نەبەز ١٩٨٤ .

(٢) پەراوێزی (١)ی لاپەڕە ی ٢٠(؟ - چاپكار)ی بيری نەتەوەيی‌ی كوردی---- جەمال نەبەز ١٩٨٤ .

(٣) چاپی دوەمی (كاژيكنامە) لە ئەوروپا ، كە پاش لێكردنە هەڵلای (الغای) كرد!! و گوايە ڕەخنەش لەو دەستكاريانە گيراوە . ئێستە ئەو نوسخەيە شاردراوەتەوە .

پێش (کاژیك)، هێڵی گشتی بیروباوەڕی نـەتەوایەتی لە (هیوا) و (ژ . ك) و زۆربـەی حیزبەکانی پێش چلەکاندا هـەبووە و - بە پێی ئەو قۆناغە - مەعقولانە تـەعبیری لێکراوە، ئەوەی (کاژیك) کردبێتی تـەنیا (مسخ)کردن و سـەقـەتکردنی بیری نـەتەوایەتی کوردی بووە... دوو دیاردەی زۆر زەق بە (کاژیك) و فکری (کاژیکە)وە کە لە ((کاژیکنامەی پیرۆز) دا رەنگی داوەتەوە (ئەنتی مارکسیزم)ێتی‌یەکەیتی زۆر کاڵ و کرچ و بێ مستەوایانە... و (ئەنتیعەرەبایەتی)یەکی زۆر ناسیاسی و گێلانە - زیاد لە هەموو داگیرکەرانی تر (ئەنتیعەرەبایەتی) باوبووە!... فکری کاژیك ـ کە بە راستی‌گوناحیشە ناوی(فکر)ی لێ بنرێ ـ زیاتر انفعال و باوبژێکی مەرحەلی بووە لە قۆنا-غێکی تایبەتی‌دا لە بەرەیەکی بەرتسکی کورددا سەری هەڵداوەو دەشێ دیاردەو حاڵەتی وا لە هەموو شوێنێ ـ لە بارو هەل و مەرجی وەکو ئەو رۆژەی کوردستان دا ـ بەدەرکەوێت، بەڵام وەکو دیاردەو حاڵەتی فەردی و انفعالاتی شەخصی،نەك بکرێت و ببێتە خەتی فیکری و سیاسی . بۆیە(کاژیك) قەت حیزب نەبووە نە لە رووی فیکری، نە سیاسی نە تەنزیمی و نە هیچ ... کۆمەڵێ شاعیرو ماعیر انفعالاتی خۆیان رەشکردۆتەوەو خەیاڵیکی بەنگکێشانە ورێنەی پێکردوون .

من لە هەموو ئەمانە دەبوورم و خۆ لادەدەم، ئەو پرسیارە دەکەم : ئەوا گریمان بڕوامان بەو قسانەی سەرێی د.نەبەز کرد ، دەمێنێتەوە بپرسین ئایا بەرهەمی‌کاژیك لەو(١٥) ساڵەی نێوان(١٩٥٩و١٩٧٤) چ بووە؟!! وەك ئاشکراشە کە ئەوکاتە بە تەعبیری خەڵکی‌سلێمانی ـ هەرنەبێ لە کوردستانی‌عـێراقدا ـ بەهۆی شۆرشەوە جادەکەی پان بووەو پاش ئاژاوەکەی ١٩٦٤ی مەکتەبی سیاسی پارتی هەر بەجارێ ساحەکە چۆڵ بووبوو ،ئەگەر(کاژیك) فعلاً وجودی هەبوایە دەبوایە شتێکی بکردایە ... من بۆ تەشریخ ئەم چەند راستی‌یە دەخەمە روو کە پاش (١٥) ساڵ لە عومری کورتی کاژیك هەق و حساب بەم جۆرە بوو :

١- هەموو رێکخستنی کاژیك لە سەرتاسەری { هەر پێنج پارچەکەدا!!!} لە (٣٠)کەس تێپەڕی نەکردووە، کە سێ یەکی ئەو ژمارەیە کەڵکی مەرحەبای اعتیادیان نەبووە نەك سیاسەت! .

٢- لە سەدا هەشتا تا نەوەدی ئەو ٣٠کەسە پاش ٩٧٠ بوونەتە کاژیك .

٣- ئەو حیزبە هەرگیز یەك دەزگای سیاسی نەبووە، نە (رێکخراو)) نە (ناوچە)، نە (لق)، هەتا نە (سەرکردایەتی)... کۆمەڵێ هاوەڵ پێکەوە بوون و پاش سەفەری نەبەز بۆ ئەوروپا گەنم گرد و جۆ بڵاو کەس نەما .

٤- یەك پارچە پەڕە، بەڵگە، (وثیقە)یەك نی‌یە و نەبووە باس لە چالاکی حیزبی و سیاسی بکات .. نە کۆبوونەوەیە-کی فراوان، نە کۆنفرانس، نە کۆنگرە، نە هیچ و نە هیچ .

٥- هەرگیز دەزگای چاپەمەنی نەبووە (نە تایپێ، نە (رۆنیۆ)یە... جگە لە تایپێکی شڕ کە لە ١٩٦٣وە لە ترسانا! خستبویانە نێو قەدی دیوارەو ببووە بەشێك لەو دیوارە) .

٦- نە گۆڤارێ، نە رۆژنامەیە، نە ئۆرگانێ، نە تـەرەماشێکی نەبووە ... جگە لەو سێ، چوارلاپەڕەیەی لە ١٩٦٨دا د. نەبەز لە بەرلین لەخۆیەوە بەناوی (بانگی کاژیك) دەریدەکردو شتە کۆنەکانی دەجووەوە ... کە زەلامێکی بەکار بە شەوێ چەندبەرابەری ئەوەی پێ‌هەڵدەڕێژرێ .

٧- تەلەبەیەکی ئەو قوتابخانەی سۆسیالیزمی کوردی و بیری نەتەوایەتی و هاوبیری (ئازادی و یەکسانی) و نازانم چی و چی‌یە، بە درێژایی ئەو ١٥ساڵە یەك زللەی لەسەر(کاژیك)بوونی نەخواردوە ... یەك رۆژ بەندی نەدیوە و هەتا پێشی هەڵنەنگوتووە! نەبووە تا ئەوانە رووبدەن .

٨- هیچ کەرەسەیەکی نـەبووە، جگە لە (دەمانچەیەك و تفەنگێکی شڕ) ـ کە نازانم هەر چیشی لێ‌هات ئەو حیزبە ممتلکاتی نەبووە .

درێژەی نەدەمێ (هیچی کوڕی هیچ) بووە ! .

سەیرو سەمەرەش لەوەدایە هەمیشەش لە دەم نەکەوتوون و خەیاڵی بەنگ‌کێشانەیان بەری نەداون، ئا بەو قسە زل زل و هاشەو هوشەیە بیری نەتەوایەتی کوردییان سەقەت و عەیبدار و ئیفلیج کردوە و خەڵکەکەیان (تخدیر)کردوە ... ئەگینامنطقیاً ئەگەر ئەم(کاژیك) ە بەڵایە نەبوایە و ئەو(فراغ)ی بیری نەتەوایەتی‌یەی هەبووە بەوجۆرە سەقەتی‌یە پڕنەکردایەتەوە، زۆر ئیمکان بوو حیزبێکی نەتەوەیی مەعقول پەیدابێت و زۆر شت لە چارەنووسی‌کورد بگۆڕایە ... یا هەر نەبوایە حاڵ و باری (بیری نەتەوایەتی) وەکو ئەوەکەی ئیمڕۆ نـەدەبوو .. . تـەئسیری سـلبی کـاژیك هـەتا لەسەر (پاسۆك)یش زۆر بووە و گـەورەترین کـۆسپێکی بەردەمی(پاسۆك) بووە، چ بەوەی کە چۆن چۆنی خۆ لەو هەموو سلبیات و پۆخڵەواتەی کاژیك بشواتەوەو چۆن بتوانێ لەعەقڵیەتی سەقەت بووی (کاژیك) رزگاری بێت و چۆن لە مەترسی(ارتداد) و رۆچوون و دانەدواوەش بەدووربێت . من دەزانم کە ئەو شتانە چەندە تین و تاوی ئێمەی بردوە و چۆن ئێستەش وەك سەرەتان هەر بە بەشێکمانەوە ماوەتەوە و مـەترسی گـەورەی لێ دەکرێت ... هەر ئـەو ورێنانەی د . نەبەزو تەئسیری سلبی لەسەر هاوبیرانی ئەوروپا بۆخۆیان زەرەری ئەوەندە گەورەن کە لایە لە توانامان دەکوژێ و دوور نی‌یە بە شتی زۆر بێ مەعنامانەوە خەریك بکات ... بەڵایەو بەڵای ناگەهانیش .. .

پیاو هەقی خوا بڵێ! ...

پێش ئەوەی درێـژە بە باسەکە بدەم، بە ئەرك و پێویستی ئـەخلاقی دەزانم کە ئەوەش بڵێم : د . نەبەز لەگەڵ هـەموو کەم و کوڕی و ناتەواوی و ئەو شتانەی سەرێ و ئەوانەش دێمە سەری(کە تەنیا مشتێکە لە خەروارێ و ژین‌نامەی نەبەز نانوسمەوە بۆی بەو مشتە قایل دەبم و تەنیا لەو سووچەوە باسی نەبەز دێنمەناوەوە کە پەیوەندی بە(کاژیك)ەوە بێت) د. نەبەز هـەموو کاژیك بووە و (کاژیك)یش نەبەز.. . لە هەموو ئەو رابەرانەی خۆیان تووشی ئەو(ورطه)یەی کاژیك کردوە، (د. نەبەز)یان تاسەر بە چنگ و بە دان تا دوا هەناسەی خۆی پێوە گیرکردوەو هەر ئەویش (خالق)ی فیکرەکەو بەردەوام‌دەری بووە!، هەر ئەو بووە کە هەمیشە خەریکی (تنفس الصناعی) ئەو لاشە مردووە بووەو لەو دورە وڵاتەوە بە هاشەو هوشە ناوی (کاژیك)ی لە کولەکەدا هێشتۆتەوە { هەرچەندە بەلای منەوە خۆزیا و... سـەد کاشکێ ئەویش وەکو ئەوانی دیکە لێ‌ی‌گەڕایە، پێش ئەوەی بۆگەن بکات، بنێژرایە و ئەو بۆن و بەرامەیەی بەرنە-دایەتە بیری نەتەوایەتی‌کورد ،یا کە نێژرا و بەرە بەرە یادو یادگاری نامۆبارەکی لە یادان چۆوە، وەکو ئەم دواییەی چیلکەی تێوەرنەدایەو تەبیعەتی بیری نەتەوایەتی تێکنەدایە} ، سەرەنجامی کاروکردەوەکانی د . نەبەز هەرچی‌یەك و هـەرچۆنێ بـووبێ، تـەنیا لە (سـوء التصرف) و نـەزانین و ئـەسارەتی خـەون و خـەیاڵاتی بـەنگ‌کێشانەوە بووە ـ لەوانەشە بەلای خۆیەوە پێ‌ی وابووبێت و پێ‌ی وابێت کە کارێکی چاکی کردوە ـ یا هەواوهەوەس و گرێ‌کوێرەی نـەفس ئەوانەی پێ کردبێت . بـەڵام لە نیەتی پیس و گومڕاوە نەبووە، لە رووی نـاپاکی و خـەیانەتی راسـتەوخۆوە نەبووە ... ئەو پیاوە میللەت و وڵاتی خۆی زۆر خۆشدەوێ (بەڵام دیارە هەموو خۆشەویستی‌یە مەرج نی‌یە بەرژە-وەندی پێکبێنێ، یا دروست رێ بکات، یا زیانی وا گەورە نەدات کە هیچ دوژمنێ ڕێی تێ‌نەکەوێت ... دروست وەکو خۆشەویستیەکەی هێتلەر بۆ ئەڵمانیا ،یا ئەوەکەی صدام بۆعارەب) پاك دامێن و دەست پاکە، رابردووی(لە رووی ناپاکی و دڵسۆزی‌یەوە)گەردی لەسەر نی‌یە . ئەوەندەی تائێستە من تێ‌گەیشتبم نەبەز ئەسیری ئەو(هاجس)-ەیە کە پێغەمبەری بیری نەتەوایەتی‌کوردو(مهدی المنتظر) ەو دەیەوێ بە زۆری زۆرداری خۆی بکاتە شتێ،ڕەمزێ، نیشانێ لە مێژووی کورددا !! یا هەرنەبێت بزووتنەوەی سیاسی کوردی‌دا . سـێبەری خۆی بینیوەو دەبینێ و لێ‌ی بۆتە راست کە ئەو سێبەرە فعلاً خۆیەتی، خۆی وەکو هەیە ناناسێ و خەڵکیش وای ناناسێ ... مـامـۆسـتـایـەك(١)

---

(١) " مەسعوود محەمەد" - چاپکار

چەند جوانی فەرموو، کە جارێ لێمپرسی : ماموستا راتان بەرانبەر د . نەبەز چی‌یە ؟ فەرموویان : نەبەز شتە، بەڵام لە حەجمی خۆی زیاتر داگیرکردوە!.. بە راستی ئەو دێڕە هەموو نەبەزی لە خۆدا کۆکردۆتەوە و کلیلی سندو- قی داخراوی شەخسیەتی (نەبەز) ە .

لە ناو هەموو رابەرایەتی (کاژیك)دا تاکە کەسێکیان بۆ سیاسەت بشیایە و ئەگەر بیویستایە دەیتوانی چارەنوو- سی (کاژیك) و بیری نەتەوایەتی کوردیشی بەرەو ئاسۆیەکی زۆر گەش ببردایە، بـەڵام داخەکەم نازانم بۆچی زوو خۆی لە (کاژیك) کێشایەوە!؟ ئایا لەوەوە بووە کە گەیشتبێتە ئەو قەناعەتە ی کە مـردوو گیانی بەبەردا نـاکرێ و (کاژیك) یش بە مـردوویـی لە دایك بووە! یا نـائومێد بووە لەوەی کە لە سـەر ئەو زەمینە فیکری و سیاسی و تەنزیمی‌یەی (کاژیك) {ئەگەر هیچیانی بووبێت!! } هیچ شین نـابێتەوە و (جهدالضائع) ە و بەس !.. یا لە رووی ئەخلاقی‌یەوە{ ئەخلاقیەتی کـۆمەڵایەتی، چونکە ئەخلاقیەتی سیاسی دروست پێچەوانەی ئەوەی دەخواست } لای گران بووە پشت لە هاوەڵەکانی هەڵکات و کلیلی ئەو تابووتەیان لەچنگ دەرێنێ، لە ترسی ئەوەی نەکەوێتە حانە- حەپشێ لەگەڵیاندا!! یا هەوڵی داوە { کە من نـازانم و نـەمبیستوە} بەڵام بۆی نـەچۆتەسەر و برادەرەکانی هاوڕا نەبوون لەگەڵیدا ... و زۆر یا و یا تریش . ئەو کەسەش (فریدونی عەلی ئەمین) ە .

ئەو کەڵەکە ترێ‌یە چۆن ئەو هەموو ساڵانە راوەستاوە ؟

ئەو پرسیارە دێتە پێش کە (کاژیك)ی بەو وێرانی‌یە!، حیزبێ بە قیادە و قواعدیەوە ئەو حاڵی بێت، فیکری بێ و ممارسەی بێ ... چۆن ئەو هـەموو سـاڵانە راوەستاوەو نـەکوژاوەتەوە؟؟! هـەرچەندە کۆمەڵێ روداو و رێکەوت و هـەندێ باری تـایبەتی ناوی حیزبەکەی هێشتۆتەوە ئـەگینا وەکو نـاوەرۆك و حەقیقەتێکی واقع، لەسـەرەتاوەو لە ئەسڵدا حیزب نـەبووە و هەرگیز ممیزات و مستلزماتی حیزبی تێدا نەبووە بەڵام هۆی سەرەکی وکلیلی ئەو مەتەڵە لەوەدایەکە بیری نەتەوایەتی (کە کاژیك بە زۆری زۆرداریی کردبوویە ماڵی خۆی یا بـەرگی ئـەوەی بە بـەرخۆدا کردبوو و بە تـۆبزی لەخۆی مـارەکـردبوو) خانەی فیکری و بوونێکی مەوزووعی‌ی پان و بەرین و بە تـەوژمی لە کۆمەڵگەی کـوردەواری‌دا هـەبووە و هـەیە ــ وەك ئەوەی لە نێو هەموو کۆمەڵگەیەکی دیکەی وەکو ئەم قۆناغەی کوردایەتی و بارو هەل و مەرجی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کورد هەبوو و دەبێ ــ بۆیە هەر ئەو وجودە مەوزوعی یەی بیری نەتەوایەتی خۆی سەپاندبوو و بەدەستی کەس نەبوو ــ هەتا بە دەستی قەدەریش نەبوو ــکە الغای کات

... قەوارەیەکی سیاسی دیکەش نەبوو کە ئەو فەراغە پڕ وەکات و تەعبیر لەو بوونە مەوزوعی یە بکات ... خۆ ئەگەر هەر بەدەمیش بووبێ، کەسانێ بوون لەسەر ئەو بیرە حسێبکراون ــ بام زۆریان تەنیا لە رووی فیکری یەوە نەتەوە-یی بووبن و وەکو مەارسەو قاڵب لە حیزب دا نەبووبن و هەتا دوریش بووبن لە سیاسەت ــ و ئەو کـەمە کـەسانەش کە فعلاً کاژیك بوون، بام وەك دەنکی تەسبیحی پساوە هەر دانەیەیان لە قوژبنێکدا بڵاوبووبنەوە، ئەو کەسانە لە خلالی ئەو بوونە مەوزعی یەی بیری نەتەوایەتی کە جارێکی دیکە دەڵێم کاژیك خۆی لێ کردبۆ خێو }یەوە، وەکو مەسیح (صلیبی) (کاژیك)یان لە کۆڵ گرتبوو ... ئەو هۆیانەی خوارێش دەوری یـارمەتی دەر و (عامل مساعد) ی بینیوە لە کوێرنەبوونەوەی ناوی (کاژیك) دا :

(١) - لە ساڵی ١٩٦٣دا، چەند کەسێ کۆمەڵەیەکیان دروستکرد بەناوی (پارتی گەلی کورد) کە ئیدیعای نەتەوایەتیان دەکرد ، ئەمانە چەندە بۆش و هیچ بوون لە رووی فیکری یەوە { هەتا ئەو قرتە قرتەی (کاژیکنامە) و (کاژیك) یشیان نـەبوو } ئەوەندە بەدەست بوون، یا با بڵێم کردەبوون، هـەر قسە نـەبوون شتیشیان لەدەست دەهات . هەرچەندە شتی جوانمەردانەش نەبووبێت و لەو شت لەدەستهاتنانەی کە نەبوونیان گەلێ چاتر و بەفەرتر بووبێت، بەڵام هەر شت بووە و بۆ بەراوردکردنی نێوان ئەوان و(کاژیك)یەکان و پێكگرتنیان دەشێ پیاو وای دانێ کە(کاژیك) هەر قسەو فسفس پاڵەوانێتیی سەرکاغەز بووە و(پارتی گەلی کورد) سەرەڕۆیی و بزۆزیی بێ مەعناو هەندێ جار شەرمهێنەرانەش . دیاریترین کەسیان (شێخ محمدی هەرسین) و (محمدی عزیز - حەمەی عەزەدۆم) بووە ... و کۆمەڵێ شەقاوە و چەقۆکێشی ئەو رۆژەی (سلێمانی)یان لەگەڵ بووە، وەکو(عوسەی ئامە، عوسە رەش، قوربانی، و هی دی ...) ئەمانە لەگەڵ (کاژیك) پێکگەیشتن و بڕیاریان دا کە هەر دوو رێکخراوەکە بکەنە یەك هەر بە نێوی (کاژیك) بمێننەوە و ئەو دوانەی (پارتی گەلی کورد) - شێخ محمد و محمدی عزیز - ببنە سەرکردایەتی حیزبەکە! ... ئەم تێکەڵاوبوونە هەندێ گیانی بزۆزی کرد بە بەر (کاژیك)دا و هەر زوو بەزوو ئاژاوەکەی (٩٦٤)ی نێوان سەرۆك بارزانی و جەماعەتی مـەکتەبی سـیاسی پـارتی (جەلال و برایم) قەوما ... هەر لەکۆنیشەوە (پارتەکان) خۆشیان بە فەساڵی ئەوەی بۆنی نەتەوایەتی لێبهاتایە نەدەهات، و بە إصطلاح حیزبەکە هەمووی ڕەگەڵ (جەلال و ئەوان) کەوت و مەیدانەکە بۆ ئەمان مایەوە،ئەوەشیان نازانم چۆن(بارزانی) بەو زووە بڕوای دانێ- پێموابێت ناچاربووبێت و کـەس نـەبووبێ ئەو فەراغی انشقاقەی پێ پڕکاتەوە ! ـ و زوو (شێخ محمدی هەرسین و محمدی عەزیز) لە پلە بـاڵاکانی حیزبە پارتی یەکەی بـارزانی و ناو شـۆڕشدا خۆیانگرت ـ بەجۆری شێخ محمد بووە ئەندامی لیژنەی مەرکەزی پارتی و کاکە محمدی عەزیزیش لە (مقربین)ی بارەگای بارزانی ... و ئەوانی دیکەش هەریەکەو دەستی

به کونێکدا چوو ... لەو ڕۆژانەدا لە سەر ڕوداوێکی شەخصی و تـایبەتی شیوعی‌یەکان ـ یا کەسێکی شیوعی ـ (قوربانی) هاوەڵیانی کوشت و ئەمانیش لە تۆڵەی ئەودا (٩) شیوعی (ئاگا لە هیچ نـەبوو) و تا هێندێکیان واز-یشیان لە شیوعیەت هێنابوو، کوشتەوەو ئەو ڕق و کینەیەی لە (شیوعیەت) یان بوو (و باوبوو لە ریزەکانیان‌دا!) بەوە ڕشت ... جگە لە کۆمەڵێ ڕەفتاری زۆر زۆر دزێو کە لە مێژووی سلێمانی‌دا بە لاپەڕە ڕەشەکانی(کانی ماسی) ناسراوە ... کە بە ڕاستی پینەی شینە بە شانی بیری نەتەوایەتی‌یەوە، ئەگەرچی دوور نی‌یە بەشێکی زۆری کەسانی کردبێتیان فریان بەسەر(کاژیک) دەوە نەبووبێت، یا ئەگەر بووبێ سیاسەتی مەرکەزی حیزبەکە نەبووە و ڕەفتارێکی ریزپەڕانەی تاکەکەسی بووە، بەڵام بەناوی ئەوانەوە کراوە و ناوبانگی ڕۆیشتوی و ئەو بیرو بیرکردنەوەی (کاژیک) و هەڵکەوتی ئەو ئەندامانەشیان شتی وای لێ چاوەڕوان دەکرا ...

زەخمی ئەو سەرەڕۆیی و پیاوکوشتن و بڕمە بڕمەیە تا چەند ساڵێکی زۆر و پاش ئەوەش کە چ ئەوانەی پێ‌ی هەستا-بوون و مەسئول بوون لێ‌ی و چ ڕابەرایەتیەکەی(کاژیک)یش لە (کاژیک) دابڕابوون، هەر یادو یادگاری ئەوە بوو کە پاڵی بە ناوەکەی (کاژیک) ەوە دەنا و کردبوویە جۆرە (بـوع بـوعـێکی) ترسناک !! .

٢- ئەو هەوڵ و هەڵپەیەی (د . نەبەز) دەیکرد لە ئەوروپا و ئەو قرمە قرم و گرمەیەی بە بەلاش و لە هیچە نابوویەوە و شتی دادەتاشی و (وەهم) ێکی وای دروست کردبوو کە ئا . . ئا ، بەڵێ(کاژیک) هەیە و بورکانێکیشە، ئـەعوزو-بالله لەو ڕۆژەی دەتەقێتەوە! .. .

٣- بوونی چەند کەسێ کە بۆنی دەم و بۆچوون و ڕاکانیان بۆنی(کاژیک)یان لێ دەهات و ئەو کەسانەش لە شۆڕشی کورددا شت بوون و خەڵکی بە هەق و بە ناهەق و بە (تخمین) و گومان اسطورەی کاژیک بوونیان بۆ هـەڵدەبەستن، لەوانە (شەهید فەتاح آغا و دەوروبەرەکەی و کاک (فەریدونی عەلی ئەمین) و لەولاشەوە (محمدی عزیز) و (شێخ محمدی هەرسین) و زۆری دیکەش کە تێوەگلابوو . هەرئەوەندە بەس بوو دژی شیوعیەت و دژی عەرەب بیت تـا یەکسەر میدالیای (کاژیک)ت بە ملدا بکرێ،فعلاً خۆ (علامة الفارقة)ی (کاژیک)یش لەو دوو شتانە بوون .

٤- لاوازیی پارتی(ئەوەکەی سەر بە بارزانی ڕەحمەتی بوو) و خلیسکانی و خیانەتی ئەوەکەی (جەلال و برایم)ئەحمەد بۆخۆیان هۆ بوون کە بۆشایی‌یەکی سیاسی و حیزبی لەکوردستاندا هەست پێ‌بکرێ و(کاژیک) لەسەر ئەو(فراغ)ە بژیەت .

٥- هەر بەگشتی‌یش لەو ڕۆژانەدا پتر بـاو بـاوی بیری نـەتەوایەتی بوو، واتە خەڵکە کوردو شۆڕشگێڕو کـوردایە-تی‌کەرەکە بە نیوەو نیوەچڵیش بێت دیدێکی‌نەتەوەیی‌یان هەبوو ... بۆیە زەمینەکە لەباربوو و (تحدّیات)ی بەهێزو-

بەپێز لە بیروباوەرەکانی دیکەوە نەبوو تا (کاژیك) بەدەرنێ .

ئەمانەو چەند هۆی وردیلە، وردیلەی دیکە بوون کە (کاژیك)یان بە مردوویش بەپێوە راگرتبوو و نەیاندەهێشت ناوی کوێربێتەوە .

ئەی ئێمە چمانکرد ؟

—— من لەبەرئەوەی نا کە خۆم شەرەف و دەورێکی (متواضع)م هەبووە لەو گۆڕانە ی لە کۆتایی ١٩٧٣ و سەرەتای ١٩٧٤دا لە (کاژیك)دا کردمان، کە پێشەکی دان بەوەدا دەنێم کە هەموو ئەوانەی بەوکارە هەستاین (جگە و جگە لە کاك شێرکۆ) پیاوی ئەو کارەو کەری ئەو بارە نەبووین !، ئەگەر کاك(شێرکۆ) نەبوایە نە گۆڕانەکە دەبوو و نە شتی دواتریشی لێ شین دەبۆوە . بە راست هیچ عەیب نی‌یە کەسێ کارێکی پێ نەکرێ و لە توانای ئەو بەدەربێ، عەیبەی گەورە ئەوەیە پیاو لە خۆڕایی پێ‌داگرێ و لە بەلاش ختوکەی فیزی خۆی بدات و خۆی نەناسێ . ئێمە ئەو شەش کەسە دەستی قەدەر ئەو ئەرکەی خستە سەر ئەستۆمان، کە جگە لە کاك شێرکۆ هیچمان هی ئەوە نەبووین ئەو رۆژە بە ئەرکێکی وا هەستین ... بۆیە هەر زوو بەزوو (ئەحمەد سەلام) و (فەرهاد عبدالقادر) بە بڕو بیانووی هیچ خۆیان کێشایەوە(هەرچەندە ئەحمەدسەلام زۆر پیاوانەو ئازایانە ووتی : من پیاوی ئەم کارە نیم!، بەڵام (فەرهاد) ئەو ئازایەتی‌یەی نەبوو و بە بەهانەو بیانو خۆی کێشایەوە) هاوبیر(حەمەسەعید) لە شار مابۆوە { قسەم لە سەر سالی ١٩٧٤ کە شۆرشی کورد هەڵگیرسایەوەو هەموان هاتینە دەرێ، جگە لەو کە بە بڕیار مایەوە، بەڵام هیچ (مساهمە)یەکی نەبووە و تا ئیمڕۆش هەر بۆرە مارەیی‌یەکەی بە سەرمانەوە ماوە} ، هاوبیر(عوسمان) پیاوێکی مەردو بەکار بوو، دڵسۆزو زۆر (مندفع)یش بوو، بەڵام ئەویش لە سالی ١٩٧٥{ پاش شەش، یا حەوت مانگ کار پێکەوەکردنی بەردەوام } لێمان تەرەبوو ... مایەوەو نەمایەوە کاك شێرکۆ و من، کە بەراستی منیش ئەوە نەبووم و زۆر سادەو ساویلکە بووم لە سیاسەتداو لە رۆژی تەنگانەش‌دا هیممەتی پێویستم پیشان نەدا، بام لە هەموانیش زیاتر سوربوویێتم لەسەر بەردەوامێتی و رێکردن تا (آخرالشوط) .. تەنیاو تەنیا کاکە شێرکۆ بوو کە هەموو شتێ بوو، و بە راستیش شت بوو، داخ و سەد حەیف ئەگەر پیاوی خۆی لە دەور بوایە و رێ نەکەوتایەتە ئەو گەندە پیاوانەی (وەکو ئێمە!) زۆر و زۆری پێ بوو ...

لەگەڵ هەموو ئەمانەش‌دا و تەنیا هەر ئەوەندەش کرابێ کە ئەو اسطورە سەخیفەی (سەرابی‌ی) " کاژیك"مان شکاندبێ شتێکی تابڵێ‌ی گەورە کراوە، جگە لەوەی داستانی ئەو یەك ساڵەی کاکە (شێرکۆ) رابەرایەتی‌کردین

هی ئەوەیە وەکو چەند دەرس لە قوتابخانەی شـۆڕشگێڕیی کـوردایەتی بووترێتەوەو نەوەکانی کوردی پێ گۆش و پەروەردەکەن و فێری (تحدی) ی - مستحیل-یان کەن . ئەوەش بواری کاکە شێرکۆی تاکە سواری ئەم مەیدانەیەو من وەکو سێبەری سێبەری ئەو، ئەو بێ نـەزاکەتی‌یە نـاکەم بچمە پـەرێزی ماموستاکەمەوە ... لەوانەیە لە سـاڵی ١٩٧٥وە تا ئیمڕۆ روخسەت هەبێ گروگاڵێ بکەم ... تا بە شێکی دی و ئەو روخسەتە هەر شـەکـاوە بێت ئـاڵای راستی و راستگۆیی .

ئەم کارە بۆ دەکەم ؟ .. ئایا نەخۆشی (سادی)م هەیە و حەز بە جەزرەبەی خەڵکی دەکەم ؟، یا (مازۆکی)م و حەز بە دەرزیاژنی خۆم دەکەم ؟ تفی سەر بەرەوژوور هەڵدەدەم!، یا " دەمانچە بە رابردووەوە"(١) دەنێم؟ ئەو حوکمە دەدەمە دەست خەڵك و خوا ... بە عەقڵی خۆم پێم‌وایە خزمەت بە داهاتوو دەکەم، چونکە قەناعەتی تـەوام هـەیە کە ئۆبـاڵی هەموو هەڵەو کەم و کوڕیەکانی (پاسۆك) لە ئەستۆی (کاژیك) و رابەرانیەتی . ئەو ئۆبـاڵە لە سـەرێکەوە دووجاران لە ئەستۆی (کاژیك) ە!، جارێکیان بەوەی بە تـەمەنی(کاژیك) هیـچ خزمەتێ بە بیری نەتەوایەتی کورد نەکراوە، چ لە رووی فیکری و سیاسی و تـەنزیمی و سلوکی‌یەوە و چ لە رووی گەشەو دەوڵەمەندکردنی ئەو فیکرە و چلورە و قالب پێ بەستنی، ئەگەرچی لە شکلی سەرەتاییشدا بێت ... جارێکی دیان بەو سەقەت و گەندەڵکردنەی فیکری خۆڕسـکی و فیتری‌نەتەوایەتی چ بە لادان و(تحریف) پێ‌کردنی و چ بە تێ‌چاندنی(مفاهیم)ی زیانبەخش و دوور لە واقع و راستی و رۆحی‌عەسرەوە و چ بە دابڕانی لە مەسیرەی‌گشتی‌کوردایەتی!، هەروەها رابەرانی(کاژیك)یش دوو جاران گوناح‌بار و تـاوانبارن، جارێکیان بەوەی کە هـەرگیز بە ئەرکی سـەرشانی خۆیان هەڵنـەستاون و پازدە ساڵان بەسەر ئەو لاکە تۆپیوەی (کاژیك)ەوە وەك داڵەکەرخۆرە خۆیان مەڵاس داوە ... و جارێکیان بەوەی نەك هەر راستیەکانمان بۆ ناگێڕنەوە و ئەو ئازایەتی‌یە ئەدەبی‌یەی دەبێت لە پیاوی شۆڕشگێڕو وڵاتپارێزدا هەبێت نیانـە، بەڵکو بە درۆ و دەلەسە و قسەی پف هەڵدراو و پووچ گومڕامان دەکەن، ئەوەندە خۆپەسەندو ئەنانین - و لە هەمان

---

(١) حەمزاتۆڤ دەڵێ : ئەگەر دەمانچە بە رابردووەوە بنێی، داهاتوو تۆپت پێوە دەنێ .. ! ئەمە زۆر راستە ئـەگەر هەرزانەو لەخۆڕا و لەخۆبەزل گرت بکرێ، وەکو زۆر کەس بەرانبەر شۆڕشی ئەیلول و سەرۆك بارزانی دەیکەن، کە حـەقەمن داهاتوو تۆپی چڵکاویان پێوەدەنێ .... بـەڵام بۆ رابردوویەکی نـاپـەسەند نـەك هـەر دەمانچە، پێم‌وایە ساروخ‌بارانیش هێشتا کەمە ...

کات دا بێ شەرمن! - درۆی شاخداری وا دەکەن و فیل بە کونە دەرزیدا دەکەن، تا ئەو ئیحایەمان بدەنێ کەئەوەی کراوە لوتکەو ترۆپکی بەرهەمی توانای بیرو هۆش و مەچەکی(معجزە)سایی ئینسانە و ئەگەر ئەوانەی دوای ئەوان بتوانن درێژە بەو مەسیرەیە بدەن ئەوا (خیر خلف لخیر سلف) دەبن و بەهار لە چۆکانە ... کە دیارە ئەمەش چ زەهر-ێکی هەلایی تێدا حەشاردراوە! و چ ڕێ لێ ڕەوێڵکردن و خەسانێکی پێوەدەبێت ..! ئەوە لەوەیان هەر دەگەڕێم کە ئێمەمانانیان چۆن سەقەت کردوە و چۆن چەندە و چەندەش بەوپەڕی عەزم و هۆشیاریەوە بمانەوێ خۆ لەو توراثە بەدفساڵە و یادگاری قوتابخانەی سەقەتکردنە ڕزگارکەین، دیسانەوە بەشێکی هەر لە(لاوعی)ماندا دەمێنێتەوە و هەنگاوەکانمان لێ خواروخێچ دەکات ... { ئێرە شوێنیشی نەبێت ئەوە دەڵێم : کە بۆیە من رام وابووەو وایەو لای دەیان و سەدان هاوبیرو پێشمەرگەی (پاسۆك)یش ئەوەم درکاندوە کە ئەم حیزبەی ئێمە تا لە دوا (کاژیك)یی ڕزگاری نەبێت ـ دیارە زۆربەمان دەگرێتەوەو خۆم لەپێش هەموانەوە ـ ناکەوێتە سەرپێی خۆی و لە خەم نارەخسێ، دوور نیـیە هەر دیسانەوە هەندێك لەو پۆخڵەواتەی کاژیك لە ڕێی ئێمەمانانەوە ـ کە کاژیك بووین ـ نەقڵ بێت بۆ ئەوانیش ... بەڵام بەرە بەرە لە یەك دوو دەستەی دوای (کاژیك)دا ئەسەری نامێنێ، یا بێ ئەسەر دەبێت ... ڕێك وەکو نەخۆشی‌یەکی ویراثی کە بە دورکەوتنەوە لە بنەماڵەیهەڵگرانی ئەو نەخۆشی‌یە بەرە بەرە لە جیلەکانی دواتردا وون دەبێت ... بۆیە ووتومەو دەیڵێمەوە کە دەوروئەرکی ئێمە(ئەوانەی ئیمڕۆ لە حیزبەکەدا دەست لەکارن) دەوری مامانەو بەس، کە یارمەتی زایینی حیزبەکە بدەین لەو منداڵەی لە منداڵدانیایەتی، ئەو منداڵەش ئەو ئەندام و کادرە پیس‌نەبوانەن بە چڵکی کاژیك ... ئێمە دەبێ دەوری پردێ ببینین کە حیزبەکە لە کەناری پڕ جرۆجانەوەری کاژیکەوە بەسەرماندا بپەڕنەوە بۆ بەری ئەوبەری جۆگەلەکە ... ئەم دەورەش خۆنەویستی‌یەکی گەورەی دەوێ و ئەگەرچی دەوری(جندی المجهول)یە بەڵام قەدەری ئێمەیە و شەرەفێکی گەورەیە، ئەگەر ئێمە مەفهومی شەرەفی کۆمەڵایەتی بە (خۆ سوتاندن بۆ ڕێ ڕۆشنکردنەوە) تێبگەین و (حس)ی فەردیەت و خۆپەسەندی لە خۆماندا بکوژین ... بەڵام و ئاخ لەو بەڵامە!!. لە بارو هەل و مەرجێکی سەختی وەکو ئەوەکەی ئێمە چەند تینمان داوەتە خۆ و چەند چوینەتە سەر کاسە هەر(ولادة)یەکی نە بەکام بووە، جا چ ئەوەی پیش نۆ مانگ و نۆ ڕۆژەی تەبیعی زایین، بە شەش مانگی بووبێ و دەمی نەدابێ بەیەکدا ... چ بەوەی پاش لەدایکبوونی ئاڵ بردبێتیەوە و دەستی قەدەری سەخیف لەدەستی فڕاندبین!. لە دەستەی یەکەم بۆ تەئریخ (مەلاشوان، بەختیار، هەڵۆ، ڕێباز) ـ کە دوانی یەکەمیان پەلیان داچوو و دوانی دوەمیان گلان! ـ و (کاکە ئاراس، ڕزگار، مەریوان) ـ کە لە هێلانەکانیان تەرەبوون یا تەرەکران ـ ناودێنم ... و لە دەستەی دووەم شەهیدان(فەرهاد خەفاف، جەمال، شێرکۆ) خوا بەزیادی

زانین لێمان ... یاخوا کوێر بم! ... ئەوانەی دیکە کە ماون و بەرهەمی ڕەنجی چەند ساڵەو دوا ترووسکەی هیوان ـ ناویان نایەنم! ـ خوا، خوا، خوا بە زیادیان نەزانێ لێمان و خۆشمان کەڵکمان پێوە مابێ ... }

با بێمەوە سەر خەت ... .

ئا لەبەر ئەوەیە کە دەمەوێ مێژووی ئەو حیزبە (١) بە هەموو (تجرّد)ێکەوە بنوسمەوەو پتریش دەست لەسەر برینەکانم دانێم، کە جارێ هێشتا یەک دێڕیم نەنووسیوەتەوە، بەڵام پچڕ پچڕ بەشێکی زۆریم لای ئەم هاوبیر یا ئەویان درکاندبێ .

---

(١) وەك ووتومە، مەبەستم لە ساڵی ١٩٧٥ بەرەوژورە کە خۆم ڕاستەوخۆ تێیدابووم و تا ئیمڕۆ مەسئولیەتی یەکەمیم هەڵگرتووە . پێش ئەوە (واتە سەردەمی کاژیك) بە مەیدانی کاك شێرکۆی دەزانم .

چۆن دەهۆڵی ئەو سیحرو چاوبستە درا ؟

من ئەوانە بۆ عەیبدارکردن ناڵێم، تەنیا بۆ روونکردنەوەو دەرخستنی عەقڵیەت و(ذهنیەتی) ئەوانە - یا ئەوەی(١) لەپشتی(کاژیك)ەوە بوو دەخەمە روو . هەندێ شتم دەربارەی (ماسۆنیەت - فری ماسۆن) خوێندۆتەوە - بەتایبەتی ئەوەی کە دکتۆرعلي‌الوردي لە پاشکۆی بەرگی٢ یا٣ی کتێبە بەنێوبانگەکەیدا(لمحات من تأريخ العراق الحديث) لەمەر (ماسۆنیەت) نوسیبووی و هەندێ شت دەربارەی (الاتحاد و الترقي) یەکەی تورکان لە سەرەتای سەدەی بیستەمدا -کە زۆر شێوەو شێوازی رێکخستنە نهێنی‌یەکەی(ماسۆنیەت)یان لە سالۆنیك پێڕەودەکرد- کە بەشێکی بەرچاوی لە رێکخستنی(کاژیك)دا رەنگی دابۆوە، وەك شێوەی دەستنیشانکردنی خەڵکی بۆ رێکخستنەکە و پاشان چۆن چۆنی نێزیك بوونەوە لێ‌ی و ئامادەکردنی و پاشان درکاندنی رازەکە، ئەوجا (سوێند)خواردنی و هەرەشەو گوڕەشەی کوشتن و بڕین ئەگەر نهێنی‌یەکەی حیزب بدرکێنێ و چۆنیەتی پەروەردەکردنی بە گیانی (إطاعەتی) کوێرانە و نەپرسینەوە و نەکۆڵینەوە و تەسلیم‌بوونی (مطلق)!.. رێکخستنی زنجیرەیی و کەس کەس نەناسین و خۆ کردنە نەناس لە هاوبیرانی یەك شانەشدا، لە دەرەوەی کۆبوونەوەکان، و چۆنیەتی خزانە نێو حیزب و رێکخراوەکانی دیکەو سیاسەتی (خط المائل)، هەروەها چۆنیەتی پەیوەندی‌کردن بەیەکترەوە { لە شوێنێکی چۆڵ، بە دوو پەڕلە(یەکەم دێ پرسیارێ دەکا و دوەم وەڵامی دەداتەوە - وەك ئەوەی ئەگەر مەوعدەکە لە کانێسکان بوایە یەکەم دەیپرسی : ئەرێ ئەمە گەڕەکی حاجی‌حانە ؟! دوەمیان وەڵامی دەدایەوە : نەخێر سەرشەقامە! یا ئا سعات هەشتە !)(٢) } نهێنی (مطلق)، کەس (نە هاوەڵ، نە دایك، نە باوك، نە خێزان و نە کەس) نابێ بەو إنتمایە بزانێ و هیچ قسەو گفتەو کردارێ نابێ بکرێ بۆنی (کاژیك)بوونی لێ بکرێت! و ئەوا بڵاوکراوە یا بەیان

---

(١) کاژیك هەر بەناو سەرکردایەتی بوو، ئەگینا فعلیاً، بەتایبەتی دوای ١٩٧١،هەر(عبدالله ئاگرین) بووەو بەس ... دابویانە دەست ئەو و لە کۆڵ خۆیان کردبۆ، ئەویش بەئیمانەکە(؟ - چاپکار) خۆی وای لێکردبوو!! دەگەڕێتەوە سەر ئەم لایە .

(٢) دەسرێکی بە دەستی چەپەوە و قەڵەمی بە دەستی راست، یا تەزبیحەکەی ئەم دەستاودەست دەکردو خێرا خێرا دەیخستە گیرفانیەوە و شتی لەم بابەتە، کە إیحاکەی لە ئەفلامی جێمس بۆندو چیرۆکە جاسوسی‌یەکانەوە وەرگیرابوون! سیمایەکی یەکترناسینەوەبوون ، پێم‌وایە ئەمەش انطباعێکی (رەهبەت) دەدات بە خەڵکەکە .

(كە ئەسڵەن وجوديان نەبووە، جگە لەو چەند ناميلكەيەی د . نەبەز لە ئەوروپا دەری‌كردبوون و هەندێكی ٩٦٢ و ٩٦٣ كە لە ساڵی ١٩٧٠-١٩٧٣ بە دەستخەت ئەم دەست و ئەو دەستی دەكردو لە ريزەكاندا - ناشزانم كام ريز؟ ؟! - و هەريەكەيان عومری ٧،٨ ساڵێ دەبوو(٣) .. بەس ديارە ئێمە وا فێركرابووين و برابۆ مێشكمانەوە كە ئەو شتانە كۆن نـابن و وەكو(قورئان) هی هەموو (زەمان و مكان) ێكن!) هەر بەجارێ قـەدەغەيە كەس بيبينێ . يا نـەدەبوايە هيچ بەڵگەو پـارچە وەرەقەيەكيش لای كـەس بمێنێتەوە { هـەميشە ئەو راپۆرت و نوسراوانەی دەهاتنە خوارێ،كە بريتی بوون لە هەندێ تعليماتی (تنظيم) ی - و ئەسڵەن هيچ نەبوون - ... لێيان دەنوسرا : پاش خوێند- نەوەی لە بەرچاوی رێكخەر دەسـووتێنرێ!! } ، حەزدەكەم دەست بۆ ئەوەش درێژكەم كە شەبەنگێكی ئەم جۆرە رێكخستنە لە حيزبی(هيوا)شدا هـەبووە، من بۆخۆم هەندێ كەسم لە (هيوا) نـاسيون كە شتيان بۆ گێڕاومەتەوە زۆر نێزيك بووە لەوەی كاژيك، بەتايبەتی (خاڵم) كە ماوەيەكی زۆر لە هيوادا كاری‌كردبوو و لێپرسراوی نـاوچەی (سورداش) بوو ... بەڵام لەگەڵ هەموو كەم و كورپەكی (هيوا)دا، هيوا زۆر زۆر فراوانتر و شتتر بووە لە(كاژيك)، زۆر غەدر لە كاژيك ناكەم گەر بڵێم - لە رووی رێكخستن و شێوازيەوە - نوسخەيەكی بچكۆلەكراوەو مشوهی هيوا بووە ...

هەر ساڵی ١٩٧٣ بە رێكەوت نوسخەيەكی (محاضر التحقيقات الجنائيه)م دەستكەوت، كە چەند بەرگێكەو باس لەتحقيقات و محاكمە سياسی‌يەكانی ساڵانی ٩٤٨ تا ٩٥٠ دەكات، لە بەرگێكی‌دا زۆر لەسەر سێ‌يەمين‌كۆميتەی ناوەندی‌ی حيزبی شيوعی عـێراقی دەدوێ { كۆميتەی يەكەم (فهد ، حازم و صارم) بوون، دوەميان : نازانم كێ صديق بووە . پاش ئەوەی ئەو نازانم‌كێ(صديق)ە دەگيرێ و انهيار دەكات و رێكخستنی حيزبی شيوعی لەبەريەك هەڵدەوەشێتەوە(ساسۆن شلۆمۆ دلال، رفيق چالاك و عبداللطيف البصری (ئەميان متأكد نيم ناوەكەی زۆر تەواو بێت)، ليژنەيەكی قيادی دروستدەكەنەوە و دەكەونەوە كۆكردنەوەی رێكخستنەكە و لە ماوەيەكی كەم دا زۆربەی خەتەكان گرێ‌دەدەنەوەو رێكخستنەكە دەكەوێتەوە سەر پێ ... ديارە كە(رفيق چالاك) دەوری كارگێڕی رێكخستن و كۆكردنەوەو پەيوەندی و ئەمانە دەبينێ، هەموو دەورە(عملی)يەكە ئەو دەيانبينێ و چالاكی‌يەكی زۆرعەنتيكە بە خـەرج دەدات ـ (سـاسـۆن شلۆمۆ دلال)يان وەك مـەسئولی يـەكەم و مـەسئولی فيكری و رابەری نظری‌ی

---

(٣) وەك (كاژيك ...(؟ -چاپكار)، كاژيكنامە ١٩٦١!، بين كاژيك والبارزانی١٩٦٨!، بانگی كاژيك ١٩٦٨!، هەمووش، يا زۆربەی، بە دەستخەت ...!

ڕێکخستنەکە دەبێت ...کە لەوێدا بە (تفصیل) باسی ئسلوبی ساسۆن دەکات ... ئەوەم هەر بۆ ئەوە هێنایەوە کە بڵێم تەقریبەن دەقاودەق ئەو ئسلوبەی ساسۆن لە (کاژیك)دا بەکاردەبرا (١)، ئەگەر ئەو کتێبە دەستکەوێت وەك ئەوە وایە جامی ڕەسمی کارکردنی کاژیك ببینی . طبعاً ئەوەش کە لەو ساڵانەدا بەسەر(کاژیك) هاتبوو زۆر نێزیك بوو لەوەکەی ئەو ساڵانەی حیزبی شیوعی و ئەوان کە سێ کەس بوون و ساسۆن دینەمۆکە بووە، کاژیك هەر تەنیا کەسێك بوو (عبداللە ئاگرین) هەر خۆی بووە . من دڵنیام کە(عبداللە) ئەو کتێبەی دیتوەو هەموو شێوەو شێوازە-کانی لەبەرهەڵگرتۆتەوە (٢) ... با اعترافێکی دیکەش بکەم کە بەشێ لەو شێوازە، جا کەم تا کورتێ، لە ئسلوب و ڕەفتاری ئێمەش‌دا ڕەنگی دابۆوە و پێشمانەوە دیارە!،هەر لەبەر ئەوەی ئێمە دەقمان بەو شێوازەوە گرتبوو و ئەو ڕۆژەی ئێمە لەو وەزعە ڕاپەڕین، زیاتر لە ئسلوبی دەستبڕین و چاوبەستەکەو(ئاگرین) و سەرکردایەتی‌یە هەڵاتووە پۆرتکاوەکەی کاژیك هەڵگەڕابوینەوە (و کاتی ئەوەمان نەبووە و پێم‌وایە عەقڵی ئەوەش کە هەموو شتێکی کاژیك بخەینە بەر مەحەك و شتێکی نوێ نوێ بین، هەر وەکو ئەوەی ویستمان بینایەکی تازەی کاژیك لەسەر ئەو کەلاوە کۆنەی‌هەڵچنین، دیارە کە خشت و داروپەردوەکەی هەر تێ‌دەکەوێ و لەسەر هەمان (أرضیەت) شتێکی نێزیك لەو دەردەچێ، با تەنیا لە ئسلوبی کاریشدا بێت، کە ئەوەیان حەقەن ڕەنگ لە شتی دیکەش‌دا دەداتەوە) ...

ساڵی ١٩٧٣ بوو (پێم‌وایە نێزیکەی مانگی ٦ بوو) کە نوسراوێکی (سەرکردایەتی لق!) م بۆ هات کە بڕیاریان دابوو(ترفیع!!)م پێ‌بکەن، لەگەڵ دوو هاوبیری دی‌دا کردبوینیانە (کەرتی آ(؟- چاپکار) کەرتەکە : کاك عوسمان ڕێکخەرمان بوو ـ کاك عوسمان مامۆستای زمانی ئینگلیزی بوو لە سانەوی تیجارەی سلێمانی، کوڕێکی زیرەك و زۆر بەهیممەت، کەمێ توڕە و زبر و زۆر جدی . کەمێ دەماری شێتۆکەیی و توڕەییشی تێدابوو(کە بە داخەوە

---

(١) (ئاگرین) کە چەند مانگێ لە ١٩٧٣دا بووە ڕێکخەرم ، جارێ دوو جار بۆ نمونە باسی (ساسۆن)ی دەکرد ، حەقەن ئەو کتێبەی دیتوەو زۆر شتیشی لێ هەڵگرتۆتەوە، دوور نی‌یە ئەگەر کاژیك پێش ١٩٧٠ ڕێکخستنی بووبێت (چونکە دوایی دەری‌دەخەم کە گومان لەوە بکرێت پێش ٩٧٠ ڕێکخستنی بووبێ، یا ئەگەر بووبێتی برای هیچ بووە!) نەوعێکی تر بووبێت .

(٢) هەندێ سیمای(الباطنیە- اسماعیلیە بەنگ‌کێشەکان) یش- ئەگەر بە وردی سەرنج بدرێت - ماکی لە نێو اسلوبی کاری (کاژیك)دا دەدۆزرێتەوە، دوریش نی‌یە ئەویان (متأصل) نەبێت و هەر لە عەقڵی (نەبەز) ەوە زەنەی نەکردبێت .

دوایـی بەرەو تێکچوون و نەخۆشی نەفسیشی برد) * . ئەم کاك عوسـمانە پاشـان مـەسـەلـەکەی لەگەڵ عبداللە ئاگریندا تەقاندەوەو دەستی خستە روو! ــ هاوبیر(حەمەقادر) مهندس بوو لەکارگەی شەکری سلێمانی، سەرکزە- و بێ‌وەی بوو . منیشیان لەگەڵ بووم . من سێ، چوار هاوبیری دیکەم بە تاك تاك و دوانیان لە شانەیەکدا لام بوو . کاك حەمەقادر هەر خۆی بوو، هاوبیر عوسمان - پێم‌وابێت - شانەیەکی تریشی لابوو، بەڵام پێشتر کە لە هەڵەبجە مامۆستا بوو چەند کسێکی لە قوتابیەکانی خۆی بۆ حیزب رێکخستبوو .

لەگەڵ یەکەم کۆبوونەوەی (کەرت)دا هەستم دەکرد کە پێم ناوەتە قۆناغێکی نوێی خەباتەوە و پلەیەکی دیکە لە پلە و پەیژەی حیزب سەرکەوتووم، لەوانەیە هەموو هاوبیران، بەتایبەتی ئەو شەشەمان کە دواتر ئەو هەنگاوی گۆڕینی ئەو وەزعەمان نا و ئەو قـاقـلە جنۆکە شـەیتانی‌یەمان شـکاند ، وەکو من جەزبەگرتوو نـەبووبن و عـەقڵیان کاری کردبێ و درکیان بە هەندێ شت کردبێ ــ ئەوا هیچ کاکە شێرکۆ، کە دوایی بۆم دەرکەوت، زۆربـەی شـتـەکانی دەزانی . هەر ئەوەش بوو- جگە لە هۆی دیکە - کە پاشان بووە رابەری ئەو گۆڕینە ــ بەس من تەواو(تنویم)کرابووم ... هەر بۆ تەسلیم بوونی ئەو حاڵەتی تەسلیم بوون و (تنویم) ە نمونەیەك دێنمەوە کە بەشێکی زۆر لەو (هێپ)کردنە گشتی‌یە دەردەخات ... سـەرەتای سالی ١٩٧٢ (فرمان) ێکم بۆ هات (!!) کە رۆژانە رۆژنامەی (التآخی) بکڕم و " سەر ووتارەکەی و هەرچی‌یەکی ناوی‌کورد ببات لە دەفتەرێکدا بنوسمەوەو دەفتەرەو دەفتەر کە تەواو بوو بەرزی کەمەوە { طبعاً بۆ خزمەت کاکە عەبە!}.. پێم‌وابوو ئەمە دەستی حـورمەت و بڕوایە لە سـەریان داناوم، بۆیـە زۆر بە خۆشی‌یەوە کەوتمە خۆم ... نەخێر پاش ماوەیەك هەستم کرد ئەم (عملیەیە) فرزەم لێ دەبڕێ و بە هیچدا هەتا بە مسئولیاتی خێزانیشمدا ناگەم، چونکە هەموو رۆژێ لە سعات ٢ی پاش نیوەڕۆ لە دائرە دەهاتمەوە .. لە پا و روو خۆم لێ دەدا بە عەرزدا و دەکەوتمە نووسینەوەی بابەتەکانی (التآخی) بە هەزار حاڵە حاڵ نیوەشەو لێ دەبوومەوە، فکرێکم هات بە خەیاڵدا و کردمە راپۆرتێ و بۆم نوسین کە ئەگەر رێم‌بدەن ئەو کارە بە رێگەیەکی تر بکەم : سەر- ووتارەکە و ئەو بابەتانەی ئەوان دەیانەوێ بە مقەست ببڕم و بە دەفتەرەکەیەوە نێم و پاشان لە ئـاخری دەفتەرەکەدا

---

* زۆر بەداخەوە، کاکەحەمەگیان، بە هەستی تـاڵییەکی زۆرەوە، ناچارم بەئەمانەت دەقی نووسینەکەت وەکوهەیە تایپ بکەم، ئـەینا ئەم قسەیەت هی بڵاوکردنەوە نیـە . مامۆستا عوسمان، ئـەو خـەباتکارە یـەکجار زۆر ئـازاو رەوشتبـەرز و میسالییە، کە لە دەورانێکی تاریك و سـەختی کورددا چەند رۆژێك ئـەعسابی ماندووبووبێت ، ئەوە شتێکە ئەوپەڕی ئاساییە و بە هیچ جۆرێك ئەم قسەیەت هەڵناگرێت ـ شێرکۆ

(فهرس) ێکی بۆ بکەم، بۆ ئاسان تر دۆزینەوەی بابەتەکان . پاش حەفتەیەك إنذارێکی توندم بۆ هاتەخوارەوە کە (تۆ چۆن قسە لەقسەی حیزب دا دەکەیت و اعتراض لە فەرمانی دەگریت، ئەوەی پێت ووتراوە دەبێ وەکو خۆی موو بەموو جێبەجێی بکەیت!) سەرباری ئەوەش (نازانم لەوانەیە وەکو سزایەك) ئەوەشم درا بەسەردا کە هەرچی لەسەر روانگـە (لە نامیلکەو کتێب و گۆڤار) دا نووسراوە هـەر هـەمووی بنوسمەوە و لە ماوەی مانگ و نیوێك دا تەواو بێت! ـ کۆڵێ سوپاسی خوام کرد کە بەوەندە رزگارم بووە و ئەو بەرەڵلایی و کەرێتییەم بـەڵایەکی بەسەر نەهێنام، وەك ئەوەی نەبادا لە دین وەرگەڕێم!!!، ئێستەش نـازانم چ وا لە ئینسان دەکات ئاوا بێتە ئـالەت؟ ... جا چونکە ئەوەندە جدّی (و حاشایەکی گـوێرەکە گـوێرەکە بووین! - یا هەر خۆم بووم -) لە یـەکەم کۆبوونەوەی (کەرت)دا لە گۆشەی (رەخنەدا) (-کە نازانم هیچ هەبوو رەخنەی لێ بگیرێ و لەوەوبەر ئەسڵەن ممارەسەم نەکردبوو، بەس پێم‌وابوو - بە پێی نوسـراوەکەی سـەرێ کە گۆشـەی رەخنەشـیان بۆ دەستنیشان کردبووین ئـەوا لەگەڵ هەڵکشاندا لەو مافانە اکتساب دەکرێن،) سێ رەخنەمان لە نووسراوەکەی (لق) گرت :

١- کە نوسراوەکە تەئریخی پێوە نەبووە!

٢- نوسراوەکە بە کوردی پەتی نەنوسراوە، هەندێ وشەی (عەرەبی!) بەکارهێنراوە کە ووشەی کوردی پەتی هەیە لە جێیان....

٣- سێیەمیان نایەتەوە بیرم - بەس هەر لەوبابەتە تورەهاتە بوو! -

توومەس ئەمە دەبێتە(القشة التي قصمت ظهرالبعير) و ئەو پریشکە ئاگرەی ئاگرەکەی لێوەکەوتەوە ... بۆ کەرتەکە وەڵامێکی توندوتیژمان بۆ هاتەوە کە(ئێوە بە چ‌هەقێ رەخنە لەسەرو خۆتانەوە دەگرن و ئەمە بەرەڵایی و (تسیب)-ە!)، باش بوو زیاتریش خستبویانە سەر ئەستۆی رێکخەرەکەمان (کاك عوسمان!) . هەر لەو راپۆرتەش دا بڕیاری هەڵوەشاندنەوەی (کەرت) ەکەمان پێگەیشت و ئاگادارکراین کە رێکخەرمان گۆڕاوە و رێکخەرێکی دیکە بە جیا جیا پەیوەندیمان پێوەدەکات{ بە من و حەمەقادر)ەوەو ئیتر بە هیچ جۆرێ پەیوەندی بە رێکخەری کۆنمانەوە (کاك عوسمان) نەکەین .. .

دواتر تێگەیشتین کە ئەو راپۆرتە چ گۆڵمەزێکی ناوەتەوە ... توومەس(عبدالله ئاگرین) رێکخەری(کاك‌عوسمان)ی رێکخەرمان دەبێت، کە راپۆرتەکەی بۆ دەبات پاش دوو رۆژ ملیعوسمان دەگرێ و لەسەر ئەو(رەخنە)انە دەکەوێتە قرەو برە لەگەڵیدا و إنذارێکی رەسمی دەداتێ، وەکو ووتم کاك عوسمان هەندێ زبرو (منفعل) بوو و هەندێ شتی دیکەشی لا کۆبووبوونەوەو خانەگومانەیەکی لا دروست کردبوو، کە إمکانە چاوبەستێ لەم مەسەلەیەدا هەبێت و

ئەم (سەرکردایەتی و مەرکردایەتی‌یە) درۆ بێت و هەمووی هەر(عەبە) خۆی بێت! ئەو خەڵکەی وا تەسخیرکردوە، طبعاً، بە حوکمی ئەوەی پێکەوەبوون دەستخەتی (عبدالله) دەناسێ و لە عەقڵی خۆیدا هەموو راپۆرتەکان کە بە ناوی (سەرکردایەتی گشتی، سەرکردایەتی ناوەندی لیژنەی پەیوەندی، سەرکردایەتی هەرێمی باشوور، لق) دێت و دەنوسرێت یەك دەستخەتن و یەك إنشا و ئەویش هی (عبدالله) ... بۆیە لەگەڵ (عبدالله)دا تێکدەگیرێن و پێی- دەڵێ : ئەمانە هەمووی خۆتی و درۆیە کەس لە سەروو تۆوە نی‌یە و تۆ ئەم عالەمەت هێڕ کردوەو بە هەوەسی خۆت (تسخیر)ت کردوون و دەیانهێنی و دەیانبەیت ! ئەگەر راست دەکەیت و کەسێکی تر (هەر تەنیا کەسێکی تر) لە سەرو خۆتەوە هەیە من داوای لیژنەیەکی(تحقیق)ی دەکەم لەسەر کۆمەڵێ شت لەسەر تۆم هەیە،با تەنیا یەك کەس بێت بۆ لێپرسینەوە و لێکۆڵینەوە !! .. ئەگینا دنیات لێ دێنمە خوارێ و تۆڵەی بەرودوات لێ دەکەمەوە . عەبەم عەبەش جوولەکەیەکە بۆخۆی، زەندەقی دەچێ و کورتترین و بێ شەرەفترین رێگە دەگرێتە بەر، یەکسەر فرمانێ بۆ هاوبیرێکی هەڵەبجە (کە ئەوسا پێشمەرگە دەبێ) بە ناوی (حەمەعەلی) دەردەکات و دەمانچەی بۆ دەنێرێ کە کاك (عوسمان) بکوژێ!!، ئەوەش استغلال دەکات کە (حەمەعەلی) کە کاك عوسمان لە هەڵەبجە بووە ئەو رێکی- خستوە و دەیناسێ و ئاسانە بگاتە لای و پێشمەرگەشە ئاسانە کوشتن و موشتن لای، بەتایبەتی وا برابۆ مێشکی هەموانەوە - کە حەمەعەلی حەقەن یەکێ بووە لەوانە - ئەگەر پیاو برا و باوکیشی خەیانەت لە حیزب بکات دەبێ بێ سێ و دوو و پرسینەوە بیکوژێت ... بەڵام ئەم ناسینە دەبێتە خێر، یا نەوێرانی حەمەعەلی یا هەر هۆیەکی تر کاك عوسمان رزگار دەکات، حەمەعەلی دەمانچە وەردەگرێ و گوایە بێ عوسمان بکوژێ - وەکو پاشان خۆی باسی دەکرد- ووتویەتی باشە بزانم مامۆستا(هەر وایان بە کاك عوسمان دەوت) بۆ خیانەتی‌کردوە و خیانەتەکەی راستە و راست ئەوەی لەسەری نووسراوە { بەیانێکی داخلی لەسەر خەیانەتەکەی عوسمان دەرچووبوو!!} ، کە قسە لەگەڵ عوسماندا دەکات و عوسمان شتەکانی بۆ روون دەکاتەوە، ناکاتە نامەردی : دەڵێ واللە‌ی مامۆستا ناردویانم تۆ بکوژم ..! ئیتر عوسمان بەلەسە دەبێت - دیارە هەقیەتی - و دەچێتە سەر (عبدالله ئاگرین)، عبدالله لە ماڵ نابێت ... عبدالله دەکەوێتە پەلەقاژە، چونکە عوسمان دەناسێ و دەزانێ لە دەستی رزگاری نابێت ... ماوەیە خۆی دەشا- رێتەوە و دوا چارەی پەنا دەباتە بەر کاك (شێرکۆی هەژار) کە ئەوسا لە بەغدا دەبێت و حاڵ و مەسەلەی بۆ دەگێڕێتەوە . کاك شێرکۆ تاکە کەسێ بووە لە خوار عەبەوە (هەر خوارەوە، سەروو عەبە کێ هەبووە؟؟) کە سەر- پاکی وەزعەکە دەزانێ و پێش ئەم رووداوە زۆر هەوڵ دەدات کە حەددێك بۆ ئەو مەهزەلەیە دابنرێ و چەند جارێ پێشنیار بۆ عەبە دەکات کە بابە با کۆنگرەیە بگرین و ئەوەی هەیە دە، دوازدە کەسێکیان کۆبکەینەوە و وەزعە-

کەیان تێبگەیەنین و بە هـەموان چارەسەرێك بۆ ئەم حاڵە بکەین،عبدالله بە هیچ جۆرێ ناچێتە ژێری (گوایە بە بەهانەی ئەوە کۆنگرە بە کێ دەگرین ؟ کەسی وای تێدا نی‌یە مستوای هەبێت و ئەوانەی دیکـەش ــ کامیل ژیر، هەردی، فەریدون .... و کێ وکێ پایدۆستیان لێ کردوە .. . بە هەرحاڵ نـەیویستوە کەس بەشداریی ئیمپراتۆریە داتەپیوەکەی بکات !) . . کاك شێرکۆش ئەمە بە هەل دەزانێ کە رێکخستنەکە لە دەستی عەبە دەربێنێ و بۆخۆی حـەددێك بۆ ئەو حاڵە دابنێ، ترسنۆکی و زەندەقچوونەکەی (ئاگرین) فریشتە دەبێت و تـەنیا فرسەتێکی ممکن دەدات بە دەستەوە بۆئەوەی کاك شێرکۆ دەیـەوێ بکرێت .. . هـەندێ هێوری دەکاتەوە و پێی دەڵێ مسـەلەی عوسمان لێگەرێ بۆ من، من بۆتی لە کۆڵ دەکەمەوەو وەزعەکە اعتیادی دەکەمەوە و دەیدەمەوە دەستت ... ئادەی مۆرەکانم بدەیە با کارەکانی پێوە بەرێوە بەرم و تۆ ماوەیە خۆت بزرکە و لە(الظل) دا بمێنەوە، من ناو بەناو دەتبینم و راپۆرتی ئەوەی کراوە دەتدەمێ ... لێرەدا قسەکەم ببڕم و کەمێ باسی ئەوە بکەم کەکاك عوسمان چۆن کەوتبۆ سەر هەستی ئەوەی کە لوعبەیەکی وا هەیە و ئەم ئاشە هەر عەبە دەیگێڕێ و ئەو خەڵکەی تسخیرکردوە ؟ ...

کاك عوسمان، وەك هەموان، دڵ پاك، مندفع، دڵسۆز، کوێر لە ئاستی فرمان دا ساڵی ٩٧١ (یا پێشتر یا دواتر) پێشنیاری ئەوە دەکات کە واز لە (وظیف)ە بێنێ و خۆی بکاتە قەبەڵی کاری حیزب و(تفرغ) بکات، راپۆرتێ بەو مانایە دەنووسێ، یەکسەر پاش حەفتەیـەك (یا ئەسڵەن لە هەمان دانیشتنی لەگەڵ (عەبە)دا موافقەت دەکرێت) ئـەمیش هەر ئەو رۆژە دەست لە کار دەکێشێتەوە و خۆی دەخاتە إختیاری حیزبەوە! بۆ ئەوەی ماوەیەك لە بەرچاو نـەمێنێ (عـەبە) دەیبات بۆ ماڵی هاوبیرێ لە کەرکوك (تـاقە هاوبیر بووە لە حەیاتی کاژێك دا لە کـەرکـوك!)، ماوەیەك لەوێ دەمێنێتەوە و پـاشـان عبدالله ئاگاداری دەکاتەوە کە بچێتە هێزی خـەبات - ئەو کاتە مەڵبەندەکەی لە تەوێڵە دەبێت - بۆ لای کاك (فەتاح) ی رەحمەتی و دواتر دەیهێنێتەوە و دەڵێ جارێ حیزب پێویستی بە (تفرغ)ی تۆ نی‌یە و دەبێت بگەرێیەوە سەر (وظیف) ەکەت! ناشێ و ناکرێ و ئەمری (فصل) ەکەم دەرچووە ... نەخێر سودی نـابێت . فرمانی حیزبە و دەبێ جێبەجێ بکەیت! .. جـارێکی دی پێشـنیارێ بۆ عەبە دەکات بۆ (عملیە) یە، بۆ شـتێ، یـەکسەرعەبە لەوێدا موافقەت دەکـات ... ئـەمانە و هـەندێ دیکە کاك عوسمان دەگەیەنێتە قەناعەت کە مسەلە فشـەیە و هەر عەبە خۆیەتی و ئەم خەڵکەی وا (زۆج) کردوە ... ئەو قـرە و بـرەیەشی بەسەردا دێت ، ئیتر دەرگای هەمانەی بەتاڵ بەجارێ دەدرێ و پفی بۆش دەکەوێتە ئەو سەحرایە و دەستی عـەبە کەشف دەبێت .

لەو بەینەدا بوو کە پەیوەندیم بە کاك عوسمانەوە براوبوو و(عبدالله ئاگرین) بووە رێکخەرم و لەو ماوەیەی دوو، سێ مانگەدا سێ، چوار جار هەرجارەو نیو سەعات، سەعاتێ دەمدیت،کە رۆژێکیان کاك عوسمان(دوەم رۆژی جێژنی

قوربان بوو) هاته ماڵەوە بۆ لام، نـازانم چۆن دەیزانی کە بەیانێکی نێوخۆی لە سەر دەرچووە و تـەمغەی خەیانەتی پێوە نراوە (بەیانی چی ؟ عبدالله فرمانێکی دەرکردوە و تەواو!) ، یەکسەر چووە ناو مەوزوعەکەوە و ووتی : (دەزانم ئێستە بە چ چاوێ تـەماشای من دەکەی، بەس رێم بدە من چەند راستی‌یەکت بۆ روون بکەمەوە کە بە مەسـئولیەتی سەرشانمی دەزانم چاوی هـەموو ئەوانە بکەمەوە کە لەم حیزبەدا دەیانناسم و دەستمان براوە ..) کەوتە باس‌کردن و استعراض‌کردنی حاڵەتی حیزب کە چۆن ئەم حیزبە سەرکردایەتی‌یەکەی دەستی لێ شتوە و داویانەتە دەست زەلامێ بە ناوی (عەبدوڵڵا ئاگرین) و ئەویش بە هـەوەسی خۆی ئەم خەڵکەی استغلال کردوە و بەرە بەرە حیزبەکە بەرەو مردن دەبات .. و هەندێ (تساؤلات) و گومانیشی لا قووت کردمەوە، وەك ئەوەی :

١- ئێمە ئەگەر حیزبین کوا ئۆرگانی ناوەندی ؟ کوا لاپەڕەیەکی تایپ کراو ؟ کوا کۆنفرانسێ ؟ کوا کۆنگرەیە؟... کوا و کوا و هیچ نی‌یە .

٢- ئەو ئسلوبانەی بەکاردەبرێت!، شێوازی رێکخستن و خساندن و تاساندنی‌هەموو تواناو بەهرەیەك لە حیزبدا .

٣- حیزب کراوەتە خەتێکی (پاراستن) و لە رێی (عەبە) وە کاری ئێمە دەچێتە سەر حسابی (پاراستن) ...

و زۆر شتی دیکە، کە بەشی ئەوەندە بکەن هەرچی وەهم و (تصوّر)ێکم دەربارەی حیزب لا دروست بوو بوو لە یەك چرکەدا بەسەرمدا بتەپێ و بە جۆرێ تووشی(صدمە) بووم کە تا دوو، سێ رۆژی دواتر بەری‌نەدابووم .... جا داوای کرد کە لەم ماوەیەدا کۆنگرەیە دەگیرێ و هـەموو هاوبیرانی هەڵکشاو و نوێنەری دەزگاکانی حیزب بەشداردەبن، ئەگەر منیش بەوێ دەتوانم بەشداربم و ئەو حەقیقەتانە بە چاوی خۆم ببینم . بە هەندێ انفعالەوە ووتی : (مهم)یش نی‌یە بچیت و ئەم قسانە بۆ عبدالله بگێڕیتەوە، تازە عەبە هیچی پێ ناکرێت و سیحرەکەی بەتاڵ بۆتەوە(١) .

بەراستی (صدمە)کە ئـەوەندە گەورە بوو نەمدەتوانی بڕیار بدەم، لە نێوان ئەبلەق بوون و بڕوا نەکردن و حەپەسان و (خيبة الأمل) دا وورد ببووم ... یـەکەم بڕیارم ئەوەبوو کە تەواو و ئیتر گو بکەمە سیاسەتەوە، ئەمە جاری دووەمە

---

(١) تـا ئەوکاتە بادرەکە بەدەستی کاك عوسمان خۆیەوە بوو، بۆخۆی ملی لێ نـابوو و بڕیاری دابوو کە تاسـەر (تحدی)ی عبدالله بکات ... تا دواتر کە هەروا مانگێکی برد و کاك شێرکۆ- وەك باسم‌کرد- بە بیانووی ئەوەی عوسمان لە کۆڵ عبدالله بکاتەوە شتەکانی لە دەست عبدالله دەرهێنابوو و یەکسەر چووبۆ لای کاك عوسمان و تێ‌ی‌گەیاندبوو کە ئەمیش هەمان (حسّ) و هەمان نیازی ئەوی هەیە، بەس پێویستی بە بـەرنامە و هێمنی‌یە و لەوێوە دەستیان لەناو دەستی یەك نابوو .

دەگمەە بنبەستێ لە سیاسەت دا ... پاش رەوینەوەی (صدمە)کە - بێ وردکردنەوەی زۆر و هەتا بێئەوەش بزانم چ دەکەم و سەر بە کوێوە دەنێم - بڕیارم دا خۆمی تێ رۆکەم و بزانم بەرەو کوێ دەچێت ... لە بەرسەرای سلێمانی کاک (عوسمان) م دیت و بێ مقدمات پێموت : کاکە بڕیارم هاتۆتە سەر ئەوەی بەردەوام بم و لە کۆنگرەکەشدا بەشداری بکەم .. .

یەکسەر کاک عوسمان (دیسانەوە بە انفعالەوە - هەمیشە وابوو -) ووتی : دەی، دەزانم بە عبداللە‌ت وتوە، بەس مهم نی‌یە . تازە عەبە هیچی پێ ناکرێت .

لەسەرخۆ ووتم، بەهەرحاڵ کەیفی خۆتە، ئەگەر گەیشتنە ئەو قەناعەتەی بەراستەمو شتێکم پێ دەکرێ و بە کەڵکی ئەوە دێم بەشداری کۆبوونەوەکە بکەم ئەوا من ئامادەم .

ئیتر لێك جیابووینەوە و تا شەوی ٧ ـ (لەسەر) ١٩٧٤/٢/٨ یەکترمان نەدیتەوە، کە شەوێکی تەئریخی بوو لە ژیانی حیزب دا(١) .

نێزیکەی پاش مانگێ لەوە (فرمان!!) ێکی دیکەم بۆ هات کە رێکخەرێکی دیکەم بۆ دانراوە و بەو پەڕلە و بەو نیشانە و لە فڵان شوێن و فڵان کات دا پەیوەندیم پێوە دەکات .. ئێوارە وەختەیە بوو کە یەکێ هاتوو و بە هەمان ناونیشان و پەڕلە بە ناوی (ئەمیر)(٢) خۆی پێ ناساندم وەکو رێکخەری تازەم . ئەو گوڕ و تین و تاوەی جارانم نەمابوو، زۆریش لە (حیزب!!) پڕ بووم، هەستم دەکرد کە ئەو چوار ساڵە دەستیان بڕیوم و کڵاویان ناوەتە سەرم، بۆیە لە یەکەم پێك‌گەیشتنم لەگەڵ کاك (ئەمیر - کاکە شێرکۆ) دا زۆر بە توندی و انفعال و توڕەییەوە کەوتمە پرتەو بۆڵە و إشارەت کردن بۆ کەم و کوڕیەکانی حیزب و (غمز و لمز) - بە جۆرێکی وا نەناسرێتەوە کە ئەمە قسەکانی کاك عوسمانن! -

کاکە (ئەمیر) لێم‌گەڕا داخی دڵم بڕێژم، نازانم چۆن حەوسەڵەی بوو گوێ لەو هەموو پرتەو بۆڵەو هەلەق و مەلەقەم بگرێت ؟ من لە دڵی خۆمدا بەو نیازە هاتبوومە پێشێ ئەوە دوا (لقاء)م بێت لەگەڵ ئەو رێکخەرە نوێیەم و لەگەڵ

---

(١) دوایی بە (تفصیل) دێمە سەری، لەوشەوەدا ئەو شەش کادرە بڕیارمان دا کە سەرکردایەتی‌یەکی کاتی کاژێك دروست کەین و حیزب لەو وەزعەی رزگارکەین .

(٢) ئەو کەسە کاکە (شێرکۆی هەژاری موکریانی) بوو و ناوی خۆی کردبۆ (ئەمیر) لێم، دیارە لەوەوبەر نەم - دەناسی .

حیزبیشدا، چاوەڕێ کەم ئەگەر کاك عوسمان سەری هەڵدایەوە باشە و سەرێکیش لەگەڵ ئەو مەوزوعەدا دەڕۆم، ئەگینا ماڵاوا لە کاژیك و حیزبایەتی و هەمووشتێ، چونکە دەرفەتێکی دیکەم هەبوو خۆمی لێ تاقیکەمەوە، لەدەمێکەوە وەك هاویەك حەزم لە ئەدەب دەکردو سەرودەرەیەکم لێ دەردەکرد، خەریك بوو بەرە بەرە دەستم قەڵەم بگرێت ... سێ، چوار نووسینم لە(برایەتی) و (برایی) دا لە ژێر ناوی(ناسیۆنالیستێك، چاوێك) دا بڵاوکردبۆوە، بۆ ئەو تەمەنەی من خەراپ نەبووم و چاوەڕوانی ئەوەی لێ دەکرا بەرگە بکات ... وەکو دەڵێن پاش هەڵڕشتنی داخی دڵم، کاکە شێرکۆ زۆر لەسەرخۆ، زۆر وەستایانە و زۆر قوڵ و مۆثر کەوتە گیانی باسەکە . ئێستەش سەیرم - لێ دێت چۆن کاك شێرکۆ لەم یەکەم چاوپێکەوتنەوە ئەو هەموو ثقەیەی پێکردم ... ئەگەر ئەوە بزانین کە کاك شێرکۆ زۆر خانەگومانە و (شکاك) ە و زۆر بە زەحمەت متمانە بە کەسێ دەکات، و لەوانەشە ئەوەی زانیبێ کە عبداللە ئاگرین بۆرە خزمایەتیەکیش خزمم دەبێت، ئەوا هەر نەوعێکە لە معجزە کە ئەو متمانەیەی پێ کردووم . نازانم ئەگەر پێشتر، من پێم نەزانیبێ، لە ڕێی کاك (ئەحمەد سەلام)ەوە ناوی بیستبێتم و ئەو یا کاك عوسمان تزکیە- یان کردبێتم . دیسانەوە ئەوەی کاك شێرکۆ بناسێ دەزانێ هیچ ئاسان نییە هەروا لە سەر را و هەڵسەنگاندنی خەڵکی بڕوای خۆی بداتە کەس . ئەو بڕوا و متمانەیەی ئەو ڕۆژە لە نێوانمان دا دروست بوو بە درێژایی ئەو چەند ساڵانە چەند دووریش بووبین لە یەکەوە هەر تا هاتووە قوڵتر و گەورەتر بووە، تا لای من بۆتە باوەڕی (مطلق) و ئەوەی هەستی پێ دەکەم لای ئەو بۆتە جۆرە ناز ڕاگرتنێکی من، کە گەورەترین شتێکە شانازی پێوە بکەم و باری ئەم دنیایەش منەتبار بم . هەڵە بم یا ڕاست ... هەقم هەبێت، نەبێت، هەر چۆنێ تەفسیرکرێت لەو یەکەم ڕۆژەی کاکە شێرکۆم ناسیوە لە (وجودی) خۆمم خۆشتر ویستوە و لای من (باوکە، مامۆستایە، ڕابەرە و پێغەمبەر و هەموو شتە)، مەگەر تەنیا دێڕەکەی (مەحوی) بتوانێ ئەو احساسەی من دەربخات کە دەڵێ :

لەسەرتۆم دوژمنە دنیا قەضیەم مانع الجمعە

کە تەرکی تۆ نەکەم، تەرکی هەموو دنیا نەکەم چی بکەم ؟!

ئەو ڕۆژە کاکە شێرکۆ جارێکی دیکە دروستی کردمەوە، گیانێکی نوێی پێ بەخشیمەوە، نائومێدیی بۆ گۆڕیمەوە بە باوەڕو ئیمان و هومێد ... لەو ڕۆژەوە تا ئێستە هەرچی گوڕو تین و تاوێکم هەبووە هەر هەمووی هی ئەو بووە و ئەو خالقی مەعنەوی منە . هەمیشە کە دێمە سەر باسی کاك شێرکۆ نازانم بۆ عاجزم لە دەربڕینی هەستم و هەموو إختیارێ لە دەست دەدەم، ئەو چەندە نازم دەکێشێ چەندە میهرەبانە لەگەڵمدا، چەندە گەورەیە کەچی من لە بەر- دەمیدا ناتوانم قسەی قساسایی دەربڕم، کە دەچمە بەردەستی خۆم لەبیردەچێتەوە و دەبمە سفر . ئەمە حاڵەتی

دەروونی منە و زۆریش شاییم پێ دێت، قەت هەستم بە پەستی و کەمی نەکردووە، یەك لحظە ئەو هەستی نەمان و توانەوەیە لە بەرانبەریدا ئازاری نەداوم، بەڵکو چێژیشی داومێ. من لە بەرانبەر کاك شێرکۆدا هەرچی (منطق) هەیە لە دەستی دەدەم ... هیچ سۆفیەك ئاوا لە بەرانبەر شێخەکەیدا جەزبە نایگرێ و إختیار لە دەست نادات.

دەڵێن مام هەژار بۆ بارزانی وابووە، بەڵام ئەوەکەی من بۆ شێرکۆی کوڕی پێم وایە چەند بەرابەر بێت. بیرم دێ ٩٨٣ کە لە هۆڵەندا دیتم، وا رێك دەکەوت هۆڵەندی‌یەکیشمان لە گەڵدابێت هەر کە ناوی کاك شێرکۆم دێنا دەمووت: کاك شێرکۆ .. دوو، سێ جار پێی ووتم کە نەڵێم(کاك) چونکە ماناکەی بە هۆڵەندی دزێوە. هەرچەندم دەکرد نەمدەتوانی ناوەکەی بێ کاك بەسەر دەممدا بێنم، لەوانەیە خۆی لە روو نەبێت بێ نەزاکەتی وا بەسەر زاردا یا قەڵەم دا بێنم، بەڵام لە رووی خۆی هیچ امکان نی‌یە، زمانی هۆڵەندی سەری بە رەشی بابی، من بەو مەعنایەی دەمەوێ دەڵێم کاك و (کاك)ێ بەویەوە دەنێم لە هەموو (کاك)ەکانی کوردی گەورەترە.

وەك قەلەموون هەر چاو لە خۆم خافڵ کەم خۆ بە هەزار دەربوونە و کۆڵان دا دەکەم، بزانە گەیاندمە کوێ ... با بگەڕێمەوە سەر خەت و لە کورتی بیبڕمەوە.

کاك شێرکۆ لە بنی مەنجەڵی دا، ئەو زۆر بە وردی و (تفصیل) و رێك و رەوان لەسەرەوە تا خوارێ باسی داستانی پووچی (کاژیك)ی بۆ کردم ... هاتە سەر ئەوەی (چ بکەین؟!)

ئەو بەشێ لەو بەرنامەیەی لا درکاندم کە دەبوایە زۆر بە وردی و نهێنی و لەسەرخۆ جێبەجێ بکرێت تا بتوانین حیزبەکە لەو(مأزق) و مآساتەی رزگاربکەین ... ئەوەشی پێ ووتم کە ئەو دەمێکە ئەوە دەزانێ و زۆریش هەوڵی داوە هەر بێ سوود بووە، بەڵام وا خواوراستان ئەو مەوزوعەی کاك عوسمان هاتۆتە پێش (و رب ضارة نافعة) و خێری پێوەبێت دەرفەتێکی چاك رەخساوە، ئەگەر ورد و ژیرانە پێدابچین دەتوانین سەرکەوتووبین. پێشی راگە-یاندم کە چەند هاوبیرێکی دیکەش بەم کەین و بەینە دەزانن و هەروا جارێ (تحضیرات) بۆ ئەوە دەکەن، تا بە زووترین کات یەکبگرین و بکەوینە خۆ.

پاش ماوەیە کارکردن و (تحضیرات)، کە ئەرکی هەرە گەورە و ئەساسیەکەی لەسەر کاك شێرکۆ بوو، کاك شێرکۆ دەستی لە هەموو سەرە داوەکان گیربوو (بەڵام بە چ هەوڵێك مەگەر هەر لە وزە و توانا و تاقەتی کاك شێرکۆدا بێت. بۆ ئەوەی قسەکەم هەروا بە عاتیفە و خۆشەویستی‌ی کاك شێرکۆ لێ قەبوڵ نەکرێت. تەنیا یەك نموونەی بچوك لە هەزارانی گەورە دێنمەوە: کاك شێرکۆ (موظف) بوو لە بەغدا، پێنجشەمە سەعاتی (١) سواردەبوو دەگەیشتە کەرکوك، ماوەیەکی لەگەڵ ئەو هاوبیرەی ئەوێ بەسەردەبرد، دوایی دەهات بۆ سلێمانی سەری

(ئاگرین)ی دەدا بۆ خاترجەم کردنی . شەوێ لە سەعات ٨ تا شەشی بەیانی لەگەڵ ئێمەدا کۆبوونەوەی هەبوو و خەریکی بەرنامە و بەرنامەکاری و چالاکیی ئەو حەفتەیە بوو، بەیانی هەینی ئێمە لاڵ و پاڵ لێ‌ی‌دەکەوتین، ئەو دەردەپەڕی و خۆی دەگەیاندنە هەڵەبجە، ئەو فشە خەتەی هەڵەبجەی بەسەردەکردەوە و پاش نیوەڕۆکەی دەگەڕایەوە سلێمانی و سەرێکی (ئاگرین)ی دەدایەوە و بۆ شەوێ دەچۆوە کەرکوك و بەیانی زوو لەگەڵ سەعات (٨)دا دەگەیشتەوە سەر کارەکەی !!!)...

پاش گەڵاڵەبوونی هەموو کارەکان، لە شەوی ٧(لەسەر)١٩٧٤/٢/٨ دا ئەو کۆبوونەوە تەئریخیە بە ئامادەبوونی شەش هاوبیر گیرا، کە یەك بە یەك کاك شێرکۆ قوڕەکەیانی شێلابوون و ئامادەی کاری کردبوون :

(کاك شێرکۆی هەژار، کاك عوسمان، ئەحمەد سەلام، فەرهادعبدالقادر، مامۆستا حەمەسەعید - ناوی نهێنی بوو و هەر واش ناوی دەبەم - و من) ...

خولاسەی استعراضی وەزعەکە و باس و بابەتەکان بەم جۆرە بوو :

١- کاژیك ڕێکخراوێ بوو، کۆمەڵێ گەنجی ڕۆشنبیر، وەك نەزوەیەك لە نیسانی ١٩٥٩دا بڕیاری دروست کرد-نیان دا، زیاتر(تجمع) و (حلقە) یەك بوو، کە هەتا هەتایە هەرواش مایەوە ... ئەوەندەی نەبرد ئەو حەلقەیەش لەبەریەك هەڵوەشا و گەنم گرد و جۆ بڵاو هەر یەکەی لە رابەرانی روویان لە شوێنی کرد، بنیات نەرانی : (جەمال نەبەز، ئەحمەدهەردی، فەریدونیعەلی ئەمین،کامیل ژیر عبداللە جەوهەر، مامۆستا فائق(!!!)) بوون . جەمال نەبەز خۆی بە دانەری فکرەکە و (مفکر) ی ئەو کۆمەڵە دەزانی و ئەحمەد هەردی ژێربەژێر مونافەسەی ئەو شەرەفەی ئەوی دەکرد! - کە هیچ نەبوو! - فەریدوونی عەلی ئەمین لە هەموان (رصین) تر و چالاك تر بوو، کامیل ژیر بەگوڕ بوو و لە سەرەتاوە بە جدّی گرتبووی پاشان لای ئەویش بووە فشە!، کاك جەوهەر هەر زوو وازی لێ‌هێنان و زانی هیچ بە هیچ ناکەن .

٢- کاژیك لە رۆژی دروست بوونی‌یەوە هیچ مەرجێکی حیزبی تێدا نەبووە و قەت نەبۆتە حیزب .

٣- پاش ماوەیەك، بەتایبەتی پاش ئەوەی جەمال نەبەز هەوای خوێندن و ئەورووپا لە کەللەی دا و ساحەکەی چۆڵ کرد، ئیتر پێوەندی ئەوانی تر لە جوغزی سەلام وعەلیکوم و یەکتردیتن تێ‌نەپەڕی و لێ‌ی‌گەڕان بۆخۆی بپو-کێتەوە ... بەڵام بە هۆی فەراغی بوونی حیزبێکی نەتەوەیی و بەهۆی ئەوەی چەند کسێکی گەنجی تریان ڕاکێشابوو و ئەوان پەلەقاژێ‌یەکیان دەکرد و زوو وەك گای مارۆ دەردەکەوتن کە (کاژیك)ن - دیارە دەبێت ئسلوبی ڕێکخستنی سەرەتاییان زۆر ساکار و بەرەڵڵایانە بووبێت یا خەڵکەکەیان بۆ زەبت نەکرابێ، طبعاً

خەڵکی چی هەروا ئەو ١٠، ١٥ کەسەی لە سلێمانی‌یە! بە کاژیك ناسرابوون و ئێستەش وا ناسراون و قەتیش هیچ نەبوون ! ـ

٤- سەرکردایەتی کاژیك بە فعلی نەماوە، جەمال نەبەز لە ئەوروپا جاروبار نامیلکەیە، بڵاوکراوەیە بڵاودەکاتەوە و بە پێی پەتی تێی‌کەوتووە لەخۆوە (ئاریاییچێتی، پەیامی زەردەشت و نەژادی پاك و چی بە خەیاڵدا بێت، دەیدا بەیەکدا . دەمێکە ئەوانەی دی دەستیان لێ کێشاوەتەوە و (مۆر و موشەماکەیان!!!) تەسلیمی ئاگرین کردوە و ئەویش کردویەتیە مختبری هەواو هەوەسی خۆی .

٥- دەبێ کۆتایی بەم حاڵە بهێنرێ؛ بەوەی :

آ- ئەم شەش کەسە ناوی (سەرکردایەتی کاتی) کاژیك لە خۆ دەنێن تا کۆنگرە .

ب- لە نێزیکترین‌کاتدا ئەوپەڕەکەی تا کۆتایی ٩٧٤ و سەرەتای ٩٧٥ کۆنگرە بگیرێ و حاڵ ومەسەلە و حیساب بخرێتە بەر دەستی بەشدارانی کۆنگرە و ئازاد بن هەر بڕیارێ دەیدەن .

ج- تا ئەو کاتە رێکخستنەکە بەردەوام بێت، هەموو رێکخستنەکە { کە ئەوپەڕەکەی ٣٠ کەس دەبوون } بکرێتە دوو خەت : خەتێکی ئەسڵی کە لەو ٣٠ کەسە هەڵبژێردرێن و بەرە بەرە - بەڵام زۆر لەسەرخۆ و وەستایانە - ئەو راستیانەیان پێ بووترێت و ئامادەبکرێن بۆ کۆنگرە، خەتێکی دی لەو هەرچی و پەرچی و بودەڵانەی کەوتوو- نەتە رێکخستنەکەوە و لەوانەی (ثقە)یان پێ ناکرێ، یا گومانی ئەوەیان لێ دەکرێت لەژێرەوە پەیوەندیان بە (ئاگرین) هوە هەبێت ... هەموویان بکرێنە یەك خەتی رێکخستن و بە (شریف مولود) هوە ببەسترێنەوە، کە گەییەکاتی خۆی پەیوەندیان لێ بپسێنرێ و پەڕکرێن . (تقییم) ەکەش ئاسان بوو، چونکە پاش ئەوەی چێوەی هەموو رێکخستنەکەمان هاتە بەر دەست، ئەو شەش کەسە{ بە تایبەتی کاك عوسمان و من } هەموویمان دەناسین و دەمانزانی کێ کێ‌یە و کێ چۆنە و چی‌یە ؟!

د- هەوڵ بدرێت خەڵکی تازە بۆ رێکخستنەکە راکێشرێ و گیانێ بە بەر(تنظیم) ەکەدا بکرێت .

هـ - چەند (وثائق) و بەڵگە و دیراساتێ بۆ کۆنگرەکە ئامادەکرێت، راپۆرتی کۆنگرە، پرۆگرام و پێڕەوی ناوخۆ، بەرنامەو چی هەیە و نی‌یە و پێویستە بۆ کۆنگرە ... ئەمەش هەمووی خرایە ئەستۆی کاك(شێرکۆ)وە .. کێمان هەبوو سەر لەم شتانە دەربکات !!!

و- دەبێ بەوپەڕی نهێنی کار بکرێت و بە هیچ کلۆجێ نەیەڵین بۆنی ئەم کارە دەربچێ و بەر لووت و هەستی (ئاگرین) بکەوێتەوە ... چونکە (ئاگرین) خۆی هیچ نەبوو بەڵام لەوە دەترساین و ترسەکەشمان لەجێی خۆیدا

بوو که (ئاگرین) به خۆی و کۆنه کاژیکەکانی دیکه (حەمەی عەزیز، شێخ محمدی هەرسین و هی دی) که له شۆرش و پـاراستن و ئەوانەدا دەستیان دەچوو و (ئاگرین) خۆشی له(پـاراستن)دا شت بوو گێچەڵێکمان بۆ بنێنەوه و کارەکەمان لێ تێکبدەن و بارەکه لەبار بەرن ... ئیتر بۆخۆی کۆنگره دوا بڕیار له سەر هەموو شتێ بدات ...

ناوی نهێنی‌یش بۆ هەموان دانرا و به تەرتیب{ بارام، ....، ..... ،(ئەو دوویانم له یاد نەماوه)، خالد ، حەمەسەعید ، عەلی } .

ناوی خوای لێ بێنه و کەوتینه کار ... بەڵام رۆژگار دەریخست که ئەو رۆژەی کاك شێرکۆ نەبێت هیچمان پیاوی ئەو کارەنەبووین و هەندێکمان هەر به کەڵکی هیچ نەدەهاتین .

سالی ١٩٧٠، پاش تەجرەبەی تفەنگ و تالیم لە گەڵ باڵی (جەلالی) پارتی دیموکراتی کوردستان دا و پاش شکستی
ئەو باڵە و ڕیسوا بوونی، لە باڵی ئەوەی دەستی تەسلیم بوونیان بەرز کردەوە، و بە هیوای وەنەبی مەنجی بووی چەند
ساڵێکی عومرم، بە گەورەیی چوو و دەستی برادەرەوە دانیشتم، هەر وەک لە دڵا حەسرەتەوە بەهۆی تووڵی رابردوو
تێکەڵ بوو — بە ئێوەی هەتا ... ئەو کاتانە لانە هەتیانی ... کاتێکدا هەبوو، ئەو ڕۆژەی یەکەمین کاتێک ئاگام دیوە
خۆشترین ڕۆژی ژیانم بوو. هەرچەندە زۆربیان چەکم دەبردم تا دەرمانەی ڕەحمەتیان لێ کردەوە و بە ڕەتی
عومریان کردم، تا ئەو ساتەی هیچ شتێکی (کاتۆلیک)یان پێشان نەدابووم، هەر بە دەمی گەنجێتی باسی وەخواستی
کوردستانی گەورە و پێکگرتنەوە و سەربەخۆیی و ئازادی کوردستان و کوردیان بۆ دەکردم و لە نەوسی
عاتیفەی ئیسلام سەرکەوتووی مەندووریەتی نەتەوایەتیان دەدا. چونکە باڵەکەیان لەسەر خۆیان بوو
کە خەونی سەوزی بە کوردستان پێکگرتووە و یەکپارچەبووە ببینن و بەرد بەرد کیانەوە دەوڵەتی کوردی
لە خەیاڵدا هەڵبچنن و (تصورات)ی ئەو (مهدی المنتظر)ەو پاڵەوانە ئەفسانەیە کەبن کە ڕۆژێ، وەک
ڕۆژی قیامەت، ساردەیەری و زیندوو خەونی ڕەوانی هەموو کوردێ وێنە دی. ئای چ خەونێکی خۆشی
بوو! خۆزگا هەر بەو خەونە خەملەتەوە سەرم نانایەتەوە... پاش سێ ساڵانێکی ناشتی سەرچۆلی بەسەر کردەوە
وێرانی دەیانی چۆڵ و (شێخ ...)دا هەموو ئەو ئاوات و هیوا و بڕوایەی دانەتەپاندایە!...
هەرچەندە کەم ناتوانم شتێکی ئەو عالەمی بۆمان نەخشێندابوو و پێمان (تلقین) کرابوو و خۆشمان
بۆ خۆمانمان دارێنابووە، نە بە نووسین، نە بە قسە، نە بە هیچ دەربڕم و وێنەی بکێشم. بڕوا
ناکەم لە هەموو هۆزەدا هەرگیز چاوبەستێکی وا، هێزێکی وا بووبێت و ببێتن.
پاش ئەوەی سالێ بووبە ماوەیی (کاتۆلیک)م خوا بۆ سەر، ئەوسا و وەکو (امتیاز)ێک (کاتۆلیک)ـانم
پێدرا!!!) یان بۆ (گەنجان)، کە بە دەست خۆت بوو، بە جورئەتیان لە جەمعیەتدا تێکەڵ بووەوە
و دە نووسینیشیان بەدەست بۆ لێ بنووسرێت!، هیچ موسوڵمانێک ئاوا بە دیار پێیا و وێنە
و ڕستەی ... ئابێت وەک من لە هەر ووشەیەکیدا خوای وێنا دەکرد و لە بیر
دەچووەوە؟ بێ ... پێش ئەو (کاتۆلیک)ـانم پێ ... هێنانی حەقەسەتی، دەبێ ... بووبێتەوە و ڕیش
ببێتەوە، بۆیە تەواو بە ئاوەڵم دا چوو بوو کە ناشتی و ئازادی و ... لە (کاتۆلیک)لم
بگەری، هەر ئەو قسەیە بەس بوو کە بۆ خۆموە دەیان (تنظیم)ـای بۆ هەڵبەستم و ...
... بە تەنها تێیشووە بەو دەورەی بە دەستەی دکێن سلام بوون تەلقینی کردەوە. کە بۆ
یەکەمین جاریش (حقیقة کاتۆلیک)ی بە چاپکراوی دیت و لە بەرگەکەی نووسرابوو (طبع علی مطابع
کاتۆلیک من اوروپا)، لە خۆمەوە ئەوەم چوو بۆ ئەبێتەوە کە دەبێتە نیوەی بن هەردی
بەرلینی خۆرئاوا، لە سەرەوە بۆ ئەوەی ... پێیان و بەرزی بێ و دەیان ... چاپ
... لە کاردا بن و دەوری بدەن نەتەوایەتی بتلێشێنن... لە دوایی ...

لە شوێنێکیدا دەڵێ — چاپێ دەتوانم لە یادم نابێ ، بەس ماناکەی وایە گوایە ! — کاتێک
چەند کەسانێکی پیاوی و شاعیرانا و وەستا لە زانستە مێژووی سیاسەتدا
ساڵەکانی دوایی و ئەو شوێنانەی وەکو تۆقینەوەی زانستانەی هەموو سەرداوەکان
دەکەن و تێکی دەدەنەوە ...

هەر تەواو قسەکانی ئەوەم دەکرد کە لە بینایەکی گەورەدا ، بالەدار لەژێر نیزیکا بێتەوە
بانی ئەو شکاندنە ، لەو دەرسەو دەرگاکان لەسەر ئەوە دەیان داماوە (— ماوەیەک هەموو ئەمانە
دانیشتوون و ریشیان بەسەر ئەو کتێبە زل زلانەدا بەرداوەتەوە و وەکو داماوان
هەموو دنیایان لەبەر چاو بوو ...

بە شەرمەوە کە ئەمیش دەقسەکانیم ئەوە دەرە ... جوان و تەواویش وام بیر دەکردەوە
راستە . خوا هەر ئەگەر کەسی ئەوانەی بۆ چەند دەقسەکان پێ نووسیوم ، بێبەرلان
چەند وشەوانەی ئاخاوتنەکە و تەلقینات وتلفیاتەکەی ئەمانەی یەکەم شتێ بوون بەرەو
ئەو قسەکانی بەرەوم [ئەمجا کە دەچوون ئەوە کەڕێکی خۆم بەرەو سەر
ماکەکانی ... لەو سەرە داوانەی دەستم لێ بگیر دەبێ و نابێ شتەکانی ئەوە
ئاخێوەری یەکەمە ، ئەوە ماموستا بووە لە مەزراکانەوە پێگە بووە ، ئەمجا ... دەستا
دەزمانی لووسی هەمەیار بووە ، دەوری نەبێ ئەو شتوانەی لانی هەمیشە ... بەهەشتی
نادیاری پێ دەزانێنەوە ... هەستی نەتەوایەتی دەمارگیری کردبێ و خستبێتیە
سەر شانی ئەو قسەکانە ، هەر چەند بۆ خۆشی لە ئەوساوە دا هەمیشە
قسەی کردن و چاو بەستەی هەر لە دەرەوەی کاتێک ئاخاوتنەکەدا هەبووە ،
راستاشی شتی نەبوو لە چیرۆکی وەک ئەسەر ... نەسەر ... ناوەندەکان
لێرەدا بوو ... هەر شتێکی ئەو جا ... و ئەو شتانە ...!
کە چی هەر هەموو شتێکی تاکو یەک کەسی بووە و بەس !.. ئاخاوتنەکە دامان بەرلەو
هەتا ئەوە لە هەموو پارچەکانی کوردستاندا ... نایەت باس لە پارچەکەی سۆڤیێت
کرابێتا ، لە هەموو کەتێبەکان ... و گەورە و شارەکانیدا ... و ریشاکانی ... و پاشاو
بەرزی ... و تا بەرە لەودیو پاریزانی ... (شێخ محمد هەرسێ و
هەرسێ عەزیزی [...] حامل الاقتصاص شتێکی بوون) کەچی ئەوەش
کاتێک لە بەردی قەلایانی ... نەنووسیوە و بە هەرچی هەبووە و نەبووە
لە کتێبی ساڵی ١٩٧٣ دا لە ٣٠ کەس ... شتووتەوە ... !
تێ پەڕیوا نە دەکرد ... من کوردێک نابینم کە ... و بالەو شانە و ... کرد و

وێنگانەیە ببینین

کەسێکی پاسەوانی دەبینی و تەفسیر پێکردنی «هەنجەڵی یاپراخ» دەزانێ ، تۆ وەرە و ئەو
کەتیبەی (دەنەبەز) — بەبێ نەتەوایەتی کورد ...... — وەرگێڕەری سەر زمانیش و پاشان
لێی بپرسەوە: «قوتابخانەی سۆسیالیزمی کوردی» و «بەبێ نەتەوایەتی !!» لە کوردستاندا
لە چ وڵات و چۆن (تەحقیق) دەکەن ؟.. ئەمە ئەبێ چێ واتە بێ هاکا شێوەی «هەرزایەتی
کلاسیک» و «خودی بۆرژوا» — بە تەجەبەی دەنەبەز ! — هەموویانە پێیانەوە و
ڕزگاری دەمەفتانی «قوتابخانەی سۆسیالیزمی کوردی» هەڵهات و تیشکی زێڕینی بەسەر
هەموو فەقیر هەژارت و دنیایش دا کیشا ؟!! بڕوا ناکەم کەس بووبێت ئەوەندە ڕووی
تایبێت ئەمەڵە بە هەرچی ڕاستی و (وقائع و حقائق) هەیە بدات و دوایش بە خۆی ساردیەوە
بانگ [[illegible] وایە کە بەم کارە؟ خزمەتێکی گەورەی [حقاً هەرەستی زۆر گەورەیە !] کولتووری
[!!! (1) ڕزگاری هەرزایەتی کردبێ]
سیاسی و فەلسەفی کورد و
ئا ئەم کیمیاییات و تلقینی و شاخ و باڵ ڕواندنە و درز و دەلالەی نە [زۆر شەرمەزارم کە ناچارم
ووشەی دزێو بە دەم دابێنم] ی کیمیەوە ، کە خەڵکی بە ڕاستی چاوی کراوەتەوە و هەر لە پەنجای
ساڵ دەبەردێنێ ، بۆ باوەڕ ، بیست ساڵێکی پێشی تیمیڕۆیان ئەبرە ، کە خەڵکی ووڵات لانە هەی دەداتە
پێش و دیانە وەکو خۆی — بۆ ئەوەی هیچ بەرژەوەندییەک و هەستێکی گەورەم بووبێت ، تەنیا
بە ئیسمی (الاستفادە) لە هەستی نەتەوایەتی و نیازی کوردایەتی دیاناکیشانە نێو تاڵی داگیرکەرەوە
و لەسەر ئاخوری بەرەجۆ داینە دەبەستن ، دەشیان ووت : ئەمە (کوردایەتی پێشکەوتنخوازانەیە)
و بڕواشیان دەکرد !!! ، ئەوە هەرگیز تێ دەگات کە ئەوی خودایە ئەم ڕۆژانە چ کرابێ
وە چ گۆڕاوە و چ وەرگەڕا و خەیاڵێکی نەخۆشی و نامەرد لە (زۆر کاڵی) ئەو خەڵکەدا ڕۆکرابێ ؟؟؟!
خەریکی یەک دوو چوونی دیکەش بۆ سەرگرتنی ئەم جادووە و چێکرانە گرتەیە لە (کاتێکدا)
وەر دەگرم ... یەکەمیان بوو لە هەستیش بەو هەستە کە ئەم ڕۆژانە دە تایبەتی باشن . ١٩٧٠) هەروەها
کۆڕ و کۆمەڵی سیاسی کوردی و ئیراقی هەبوون یا ئەوانە نەشیا و ڕەسیدا بوون یا بێ حەماوەری ئیدار
بوون ، ئەوە قوتابخانەی جەلالییەت و (حیزب) — ئەم ڕۆژانە بە باڵەکەی جەلال دیکەدا ترا حیزب ،
خۆ خەلاف ئەوانیش حیزب بوون ، قسەم لە سەر چاکە و خراپەیان نییە ، قسەم لە سەر حیزبەکەیە ، چونکە
لە کۆنگرەکەی ٩٦٤ را هەموو سەرکردایەتی و دەزگای حیزبەکەیان گرت (جەلال و برایم) کەوتنە
بازرگانی بە هەرەتی خۆی و بە هێرش و ڕەشە و دووتە نامەبەتیەکان کە ڕاستەوخۆ لایەک و (حیزبایەتی)ش لایەک !

---

(1) — ل ٢٦ ی دیراوی ١٨١ و ١٩ [ئێستەیش لە ئێستە بنەرەتییەکانی قوتابخانەی کوردی سۆسیالیزم] .

دوایش حیزب ـ (ئەحمەد نەغام ـ نەبەرد نیزام !ـ) دەرچوو و رسوا بوو . . .
حیزبی شیوعی ، ئەگەرچی لە دوای ١٩٦٣ەوە چووبووە ژێر سایەی سەرۆک بارزانی و شۆڕشەوە
بەڵام چەند جار لەو دۆزانەدا نەدەچوون و سیاسەت و بۆچوونیان ـ کە تەنیا شتێ بوو تیایا ئەوسا لە ـ
تیئۆرییەتی کۆمەڵ نەتەوایەتی خەڵکی نەدەشکاند ، ئەوە چەند لە یاد و یادگارە ئێژین
تاڵانەی پێشی ١٩٦٣ و ساڵەکانی (١٩٥٩ ـ ١٩٦١) و جەنگەکانی کۆمەڵکوژیانی
شیوعییە کوردەکان لەو سەردەمانەدا ئەوانیش لە بەر چاوی خەڵکی رەش کردبوونەوە
یا با بڵێین تەنیا کوردایەتی کەردایە لە نێو حیزبی شیوعیدا نەبینە ئێژیوە . . .
(دەڵالییەکانی)ش کە دوایی بوونەوە (پارتی) ، پاشی ئەوە گیانی ئینسانی خۆیان لە بەر
جەنگی شەقەی ١٩٦٤ی پارتی ئەسڵییەکە ، چەند بە ناوی حیزب بوو ، رەفتاری پێشەوای
شۆڕشی و جەرگبڕینی زۆربەیانە بە دەوری دەستەو [?] ماڵی دنیا و (ئیمتیازات)ەوە
و زاڵ بوون (پارێزراستی) بە سەر حیزبایەتیدا ، بڕا ئەسڵەن باوەڕی نەبوو بە بارزانی رێبەری
بە حیزبێکە و حیزبێکە (ئیحتیکاری) وای رسکاندبوو کە (پارتی) دەزگایەکە و بەس
حیزب نایە ، چەند نەبێ بەو مانا و (تەصەوورات)انەی لە رەوەتی ئێستەیەوە لە سەر
حیزبایەتی دەبیندرا ، بۆیە ئەوەی بە (حیزب) بوایە و بیویستایە حیزبایەتی
بکات و باوەڕی بە سەرەتاکانی حیزبایەتی بووایە ، دڵی بە حیزبایەتییەکەی پارتی
ئاوی نەدەخواردەوە و پارتی دڵخوازی تیدا نەدەدیتەوە .
ئیتر چی مابوو ؟! تەنیا ~~[illegible]~~ چەمانەی خەوەدراوەکانی (کلاسیک) کە لە
دەرەوە و بە خەوەدراوی تاکە چەمانەی جەنگاوەرساو و چاو لە فشتە بەر
بوو ، ئەوەت هەرچیش کەس رێی نەبوو لە ناوەوە راستییەکان ببینێ ، بۆیە (دەوور
کەوتنی نێزیکی خەسار) ئەو چەمەد حەیا گەورەیە و (وەهم)ەی لە سەر
جەنگەیدا .... جیاوازی دەمەیان بەرامبەر من ئەوە بوو : کە ئێستە لە کۆتایی ساڵی
١٩٧٣دا ، دیسانەوە دەڵێم بە رێکەوت و پاشان دێتە سەر باسکردنی ، بە سەر
ئەو راستیانەدا کەوتین و چاومان کرایەوە ، ئەوەی زۆر سەیر بوو بە تایبەتی
چەند زۆری ئەوانەی ئەم رێژەیە (کلاسیک) بوون ـ نزیکەی ٨٠٪ی ـ
گوێنە جەلالی بوون . ئەو شتەش لە ناوی کادیرەکانی ئەم رێژەیە هەرچەندە ئەمان
گرتە دەست (پێنجەم)یان جەلالی بوون ـ شتەییەکانی زۆر تاکە نیم ، بەڵام
زۆر دەچێ ئەوەش جەلالی بووبێتن ـ ، ئەوەی پێشی دەوترا خواردە و نەریتی
پێشوو بوو ، دیسانەوە لەم ٣٠ کەسە [?] پێنج وایە کەتێش بوو لە ٣٠ ئابی باوان

دانیشتن ، هەروا ((٥)) کە شێلیانکۆنەجەرای بوون .

ئەمە سەرەنجی زۆر ڕادەکێشێ ، وا سەیری دەکەم و لە خۆشیەوە دەڕوانم : کە ستێکی پاڕک و بێ نیازی ، نەتەوەیی و کوردپەروەر چەند ساڵی دەستی بەرینە و بە ئازادی کەوتن ، بە جاشێتی ،، پێ کەن و بە کوردایەتی پێشکەوتنخوازی[1] بۆ بڕازێننەوە ، لە پێناکا دەکەن وپیا ئەوەی ئەو بە هەمەلی خەوی بە خەبات و کوردایەتی و سیاسەتی زانیوە ، خیانەت و جاشێتی بووە ! ، لە ولاتەوە لە میەزێکی نەشیتی (لە بەر ئەو هەرایەی پێشوو و هەر دیتی) لە گەڵ حزبەکانی دەدا بۆ دروست بوو بێتە ... دەستە لە سیاسەت هەڵگەڕێ وپیاوی تەڵای ڕابردوو بکاتەوە یا ئیسپاتی بکات کە ئەوەی ئەو کردوویەتی (هەر نەبێ بە لای ئەوەوە) کوردایەتی بووە و ئەو بە نیازی کوردایەتی کردوویەتی ؟ بەڵێ جاشێتی دەرچووە؟! ... ڕێی یەکەمیشیان چەند لە کە نەتەوەییەکی خوست بێ و دنیا و دار و بەرد و خوا لە چاوی کوردەوە ببینێ ، یا وا ئیدیعا بکات ... بە (نوێ) و ... و نیشانیشی بێتە خوێنێکی ڕەوان ئەو بەنەفشێتی و بۆی بڕازێنێتەوە ، کە ستێکی وا زۆر تەبیعیە چاوی تونە تونە بنوقێنێ و نەیکاتەوە نەبادا خوێنەکەی تەڕ بێتە . منیش خۆم ، بەم کوردو هەڵەشەوە خوا بیبیری ! ، حاڵەتی وام بە سەر هاتووە خۆمی هێشتم دیتووە کە لە شێو هەدیەدا خەبەرم بۆتەوە ، خۆم ماتە کردوتەوە بۆ ئەوەی خوایە خەو بباتەوە و خۆم لە تەواو کەم ... پیاوێ کە لە عالەمی ماددی و حەقیقەتدا شتە هاتی دکتوازی خۆی چنگ نەکەوێ ، چ بکات ؟ پەنا دەباتە بەر خەون و خەیاڵ . تەماشا ، تەماشا ! ئەو مارکسە عەقیدانە چەندە بلیمەتانە ڕێ بۆ مەقولەکەی (الدین أفیون الشعوب) خۆش دەکات ؟[2] هەرچەندە من ئەم مەقولەیە بە ناماقوڵ دەزانم - بەڵام خۆ بە تۆزێش بێتە تەفسیرێکی زۆر ڕێک تێچوون بۆ دۆزیوەتەوە نەهاتووە وەکو کاکە (دۆستی) یە خەندەی ژمارە (٥) ی هەڵکەوتە تفەنگەکی چەوک بە بۆشاییی تاریکیەوە بنێ هەڵبڕانە نازارەوەی (ئیمپریالیزم کەلتووری) لە بیرێ ئیسلاح بکات ! .. با بڕۆینەوە سەرەخەت .

٤ـ ئەمە دێرێکی لە تراژیدیای گاڵتە جاڕی ئەو کێشەیەی بە (کاڵاوێلک) ناسرا بوو و [لە ئێوارەی ڕۆژی ١٤ ی نیسانی ١٩٥٩ دا لە خوارووی کوردستان ! لەلایەن کۆمەڵێک ڕووناکبیری کوردەوە دامەزرا ، کە بێلک هاتبوون لە نووسەران و هەقەنەران و

---

(١) ـ ئەم تەعبیرێکی ڕێشەکەی ماوە جەلالە .

(٢) ـ دەقەکەی لە بەرگی یەکەمی (مەرۆڤ و دەوروبەری) ی ماموستا (مەسعود محەمەد) دا هەیە ئێستە لە بەر دەستدا نییە .

(١)

و زانایانی کۆمەڵگە و زمان و فیزیک و کیمیا و قانوون و ... هتد !!!!!]
پێش ئەوەی بچمە سەر باسی چۆنیەتی دروست بوونی کاریگەر و حاڵەتی ئەو حیزبە(٢) دەبێ
ئەو حەقیقەتە بۆ مێژوو تۆمار بکەم کە (کاریگەر) هەرگیز حیزب نەبووە و تا کە
یەک هەرچی حیزبایەتی لێ نەهاتۆتە دی . (کاریگەر) هەر بە هەردەوامی لە ژیانی
بووە و تا ئێستە و ئەوەش لە (١١ی ئەیلولی ١٩٧٥)دا بۆ یەکجاری ناشتمان
هەر مەیتی بووە و (هەردەوامی بە شێوەی زیندوو تێکۆشەر) بووە ، ئەگەرچی لە کۆتایی
ساڵی ١٩٧٣ەوە ، کە دەستی دوژمن کەوتە ڕێمان ، هەوڵێکی زۆر زۆرمان دا کە
گیانی بەبەر ئەم لاشە تۆپیوەدا بکەینەوە ، بەڵام هەر هەمیشە لە قۆناغەکدا
هەبووە و هەزار و نۆسەد و حەفتا و سێ ساڵی پێش ئێستە بووە کە هەردەوامی
زیندوو کردۆتەوە ، هەرگیز ڕۆژێکی هەرگیز خوا تێی نەگاتەوە بەهەریدا تا
تەواوی ئەوەی تێ بگاتەوە کە چۆن ئەو هەموو ساڵە بۆتە ئەزموون لە هەر
لە ڕێی پەیدا بوونی حیزبێکی (لە شتێ هەبووی) نەتەوەیی و ئەو هەموو ساڵەش
ئێستە وەک لە هەر پێشەیی و چەلەکە ئەوەمان مشتۆتەوە ... خوا (نە بەرز) نەگرێ
هەرکەس جارێکی تر گەڕاوەتەوە و هەوڵی گۆڕانی دەکاتەوە بە سەردا ، یا دەیەوێ
ئەم هێڵە بۆ گەڕانەوە و گەڕانەوەی (کاریگەر) ، بە تایبەتی لە سەر بیری نەتەوایەتی و
(باشوور) بگاتە حاڵ !! . بە ڕاستی دەشێ ئەو ڕاستییەی دیکەشی هەر
بۆ مێژوو ، تۆمار بکەم ، ئەگەر ماڵئاوا ... ئەم هەوڵانە هێشتاکوو
هەژاری هەوکارەکانی) نەبوایە ، ئەم ئەوانە بە هیچ جۆرێ شکاندایە و ئێستەیی لە
تەواوی دیلیەتی ڕزگار بکردایە ، لەوانە بوو تا ئێستەش ئەو سیاسەتە تۆپیوە
هەر لە سەر ئەو ڕێگە ... بیری نەتەوایەتی کوردی بوایە و ئەو دەروونە خراپە
و داتاشینانەی (وەک بەرز) ، بە ناوی (ماوی) ، بە شێوەیەکی بچووک ئەوانەی
مێژووی چی لە دەرەوەی هەوسەکی ئەوانە .
لە بەشێکی دیکەدا ، لە ساڵی ١٩٧٣ەوە دەستم پێکرد هەر لە نووسینم ... لەوانەیە
باسی تەنگی کاریگەر (بە تۆپی حیزب و بۆ فەلسەفە) ئەگەر بووبێ !! - بکەوینە دواوە .

---

(١)- بە ڕاوێژی (١) وێنەی (٤، ٥ و ٦)ی لاپەڕە (٢٠،٢١) [بە دەنگ و بۆچوونەکانی .....] هەر جاڵ نەبوو!
(٢) ئەگەر خوا یارمەتی نەداین تا دەگەڕێینەوە ، باشتری دەمەوێ دوور و درێژ چەند لاپەڕەیەک لەم بارەیەوە
نووسیوە ، بە نیازی ئەوەم بکەم بە پێشەکی ڕاپۆرتی بۆ کۆنگرەی حیزب ، تا کۆتایی ساڵی ١٩٧٣ ، کە
ئەو کاتە ئێمە هەر ... گرتە دەست [خۆزیا هەر ئەو ڕۆژە ئەو هەوڵانەمان بناشتایە و بە دوو بەشێکی
پێشینە دا نەبردایە !] ، لە دواییشدا هەوڵی (٥-٦) خوا یارمەتی بدات ئەو بابەتە تا ئێستەی بەجێم .

وڕێنەو حەقیقەت :

بەداخەوە من ئێستە ئەم بڵاوکراوانەی (کاژیک)م لەبەر دەستدا نیە، بەتایبەتی کاژیکنامە و ئەو سەروتارانەی ڕێنشکراوانەی ساڵانی ١٩٦١ و ١٩٦٢، تا ئەم وتە بڵاوکراوانەی دەنووسم بەدەرخەم کە دەڵێ: (بنچینەی تیئۆری بیری سۆسیالیستی کوردیەکان پشتی بە کولتووری کۆنی کورد بەستبوو، کە بەشێکی ئەمە لە ئەدەبیاتی ... کۆکراوە ... دەبینیت، پەیامبەر و ... و ئایدیالیستە کۆنەکان، فەیلەسووفی ... ؟ زەردەشت !!!!)[1] و (ئەم ڕێکخراوە لە کۆتایی ڕۆژی ١٤ی شوباتی ١٩٥٩دا ...... پاش ... کورد و گەلانی دراوسێی کوردستان و گەلانی دووری دەست، و هەروەها ... لە کارەسات و فەلسەفە گەورەکانی جیهان، و دەستەیەکی ڕەوشنبیرانی پێشووی ... لە دوو ساڵ پێش ... لە ... ١٩٦١دا کۆمەڵەیەکی فەلسەفی (کاژیک)ی ... ئەرکە ... دەرچوو ....)[2] و زۆر ... یەکی، کە بە ... کردن و دیراسەیەکی ... لەگەڵ بیری (زیان ...) لە نووسینەکانی ... و عبداللە ... و ئەوانیش (میشیل عفلق)، و بۆچوونی ... ناسیۆنالیستیان ... لە دوورەکانی [struck] (...) پەیوەندی ... ؟

ئاشکرا ... کە ... هیچ ... (الىتقاطی) ... لەو شتانە شتێکیان کۆکردۆتەوە و جاجانەیەکی کوردیان لەسەر ناوە و لەسەر ... (... ناوی ...) ناوی (کاژیک)یش ... (فەلسەفە!!!) ... ناوە! ... چۆن ... لەسەر ... (الرسالة الخالدة) ! ... فەلسەفە !!! ... کە ... ناوە.[3]

من پێم وانیە و ئەوەش ... کە (کاژیک) ... هیچ ... پێش (کاژیک)، ... (ز. ک) و ... لە ... (ص ...) ... هەبووە و ... ئەوەی (کاژیک) ... کرد ... (ص ...) کردن و ... کردنی ... کوردی بووە ... دوو ... زۆر ... (کاژیک)یش ... دەکات ... کە لە (کاژیکنامە ...) دا ... : (ئەوەتا مارکسیزم) ... زۆر ... بێ ... و (ئەوەتا ...) ... زۆر ناسیاسی ... زیاد لە ... تر (ئەوەتا ...) ... (کاژیک) ... گوناهی ... زیاتر انفعال و ... لە ... کوردا ... و ... دیارە و حاڵەتی ... لە ... (کاژیک) ... کوردستاندا ... بەڵام ... دیارە و حاڵەتی ... و انفعالاتی شەخصی ... بێ ... سیاسی ... (کاژیک) ... لە ... سیاسی ... ئەوەی ... انفعالاتی ... و ...

(١) ... (٢) ... هەروەها ... ١٩٦٨ ...

ورێنەیان پێکردوون .

من لە محمود ئەمانە دەبووردم و خۆم لا دەدەم ، ئەوە پرسیارە دەکەم : ئەوا گریمان بڕوامان بەو قسانە هەبێ سەرێکی داوە ، ئەوەی کرد ، دەستیلێدەتەوە بەرسیڤ لەبابی بارتی ئەرکی کاژیک (ئەوکاتە) ساڵانی نێوان (١٩٥٩ و ١٩٧٤) چی بووە ؟!! ئەوەی لاشکراشە کە ئەوکاتە بە تەمبیری خۆیی سلێمانی - محمد نەبێ لە کوردستانی عێراقدا - بە حەوت شۆڕشەوە ، جادەکەی پانا بووە و پاشی کاژیکەکەی ١٩٦٤ ی مەکتەبی سیاسی پارتی محمد بە جارێ ساڵەکە چۆڵ بوو بوو ، ئەگەر (کاژیک) نەبا وجودی محمدیانی دەبوایە شتێکی بە شتێ بکرایە ... من بۆ تەئریخ ئەوم چەند راستیەی دەخەمە روو کە پاش (١٥) ساڵ لە عومری کوردی کاژیک محمد صاحب بەم جۆرە بووە :

١- محمود ئەندامی کاژیک لە سەرتاسەری [محمد پێنج پارچەکەدا !!!] لە (٣٠) سەرکردەی تەنیا نەکردووە ، کە هیچ یەکی ئەو ژمارەیە ئەوکەسی سەرەتای ئیمتیازیان نەبووە لە سیاسەت !.

٢- لەمەدا محمد شتا ، تا ئەمڕۆی ئەو ٣٠ کەس پاش ٩٧٠ بووبێتە کاژیک .

٣- ئەوە حیزبە محمد ئێستا یەک دەزگای سیاسی نەبووە ، نە (نیشان و ناوەند) ، نە (لق) ، محمد نە (سەرکردایەتی) ... کە ئەوان حەوت یەکیەتی بوون و پاش سەفەری نەوەر بۆ ئەوروپا ئەندام کرد و جۆرە تەجلەوە کەس نیە .

٤- یەک پارچە بەرە ، ئەنجومەن (هەڵسەنگاندن) یەک نەبایە هەر نەبووە باسی لە چالاکی حیزبی و سیاسی بکات .. نە کۆبوونەوەی کە فراوان ، نە کۆنفرانس ، نە کۆنگرە ، نە پلینۆم و نە کۆمیتە .

٥- محمد ئەنجومەنی دەزگای چاپەمەنی نەبووە ، (نە تایپ ، نە رۆنیۆ) یە ... تەنها لە تایپێکی شێ کە لە ٩٦٣ وە لە تەرسانە !! هەستبوونانە شتی تەنەی دیوارە و نەبووە ، ئەشکێ لەو دیوارە) .

٦- نە گۆڤارێ ، نە رۆژنامەیە ، نە بڵاوکراوە ، نە تەنیا شتێکی نەبووە ... تەنها لەو سەرەوە ، میوان سلێمانییەکان لە ١٩٦٥ دا دەنووسێ لە بەرلین لە هەڵبووە بە ناوی (بانگی کاژیک) دەری دەکرد و شتە کۆنەکانی دەنووسیەوە ... کە نەیلیانکێشا بەکار ، بە شێوەی چەند بڕوابەری ئەوە بە محمد ئەوەی پێ بڕیارتا .

٧- تەنها یەکێ لەوە هەوتاکانانە سەرسیاسیەکانی کوردی ، بە بیرمانە تەواوبێت و هاوبیری دیکتاتۆری کوردیەکانی) و نازانم چی دەچاپە ، بە درێژایی ئەمە ١٥ ساڵە یەک ئەرکێکی لەسەر (کاژیک) بووە نەخواردوو ... یەک رۆژ بەندی نەدیوە و محمد تا پێشی محمد ئەنگووتە ! نەبووە تا ئەوانە بەدوو بیدەنا .

٨- تەنها کەسێکی نەبووە ، تەنها لە (دەمانچە یەک و تفەنگێکا شتێ) - کە نازانم محمد چیشی لێکرا - ئەو حیزبە مەتەڵەکانی نەبووە .

درێژەی ئەدەمی (هیچی کوێر بووە؟) بووە!.

سەیری سەمەرەش لەوەدایە هێشتا لە دەم ئەکەوتوونەوە خەیاڵی چەنگاوییت ئەیان بەرە نەداوتە ئا بەو قەڵەمە زل زلەی هاشەوهەوریشەیە بەدبەختەوایی کوردییان سەقەت و عەیبدار و تێکشکاندووە و هەتیوکایانە (تەدبیر) کردووە ... ئەگینا منطقیاً ئەگەر ئەم ئەکادیمیانە بەگرتە ئەوانە وئەو (فەراغ)ەی بەدبەختەوایی بەو هەبووە بەو قەدەرە سەقەتیەی نەکرایەتەوە، زۆر ئیمکان بوو هەندێکی ئەو تەوەرەی مەعقول پەیدا ببێت و زۆریش لە چارەنووسی کورد بگۆڕایە ... یا هەر ئەبوایە هەڵەو بارە دیوەی بەدبەختەوایی ، وەکو ئەوکەتە تەبیعی ئەدەبوو ... ئەشێ سەلبی کادیمیەکانیش لەسەر ئەباسۆکەیش زۆر بووە و گەورەترین کۆسپێکی بەردەم پاسۆک بووە ، چ بەوەی کە چۆن چۆن خۆی لەو هەموو سلبیات و بۆ فەلسەفەی کادیمیە نیشانەوە و چۆن شتوانێ لە عەقڵیەتی سەقەت بوون ئەکادیمیەی رزگاری ببێت و چۆن لە ترسی (ارتداد) و رەتکردنەوە و داندراوەکانی بە دوور ببێت.

من دەزانم کە ئەم شتانە چەندە نیاز ناسێتەوە بردووە و چۆن یێشتەیش وەک سەرەتانە هەر بە پشتیەکانەوە ماوەتەوە و لە ترسی گەورەیی لە دەکرێتە ... هەر ئەو ورتێنانەی دەشێ و تەشیەی سلبی لەسەر هاوبیرانی ئەوروپا بۆ قەڵەمێ نەبەستی ئەوەندە گەورەیە کە مرۆڤ لە تواناماندا دەکرێت هەر دوور ئەبێ بە شتێ زۆر بۆ مرۆڤمانەوە، خەریکی بکات ... بەڵام ئەوە بەتۆری ناگەهانیش ...

پیاو هەتی خوا بلێ!...

پێش ئەوەی درێژە بە باسەکە بدەم ، بە ئەرک و پێویستی ئەخلاقی دەزانم کە ئەوەش بڵێم کە : دەشێ لە ئەدا هەموو ئەوکوێری مناتەوانی و ئەو شتانەی سەرەتی و ئەوانەشی دێنە سەر (کە تەنیا هەستێکە لە خەوالودی و نزیکی ئامەی ئەبێ ناتەواوی بۆیە ئەو هەستە تابەل دەبێ و تەنیا لەو سەروەیەوە باسی ئەکەن دێنە ناودەوە کە پەیوەندیان بەو ئەکادیمیانەوە بێت) دەشێ هەموو کادیمیک بووبێ و ئەکادیمیەتیش ئەشێ ... لە هەموو ئەو سەرانەی خۆیان تووشی ئەو (ورطە)یەی کادیمیک کردووە، وە شێوەیان تاسەر بە جەنگ و بەردان تا دوا هەناسەی خۆی پێوە گیر کردووە و هەر ئەویش (خالقە)ی ئیکەلە و بەردەوام دەری بووە!، هەر ئەو بووە کە هێشتا (تنفس الصناعی) [illegible] ئەو سالانە مردووی بووە و لەو دوورە وتکاتەوە بە هاشە وهوشە ناوی ئەکادیمیکی لە کوێدا هەڵێستووتەوە [هەرچەندە بەلای منەوە خەونیاو سەر کادیمیانە ئەویش وەکو ئەوانی دیکە لەلای گەڕایە ، پێش ئەوەی بۆ ئەمە بکات ، بنەڕەتیە و ئەو بۆنەوە بەرامبەر بەر ئەدایەتە بەدبەختەوایی کوردوە ، یا کە نەبێ تەنیا و بەربەر بە یاد و یادگاری ناهەموارەکی لە یاران چۆوە ، وەکو ئەم دوایییە چیکەی شێوەی نەدایە و تەبیعەتی بەدبەختەوایی [illegible] ئەدایە] ،

سەرەنجامی کارە کردەوەکانی ئەمڕۆ حەرچی بێلا و حەرچۆنێ بووبێ، تەنیا لە دەستی (المتصرف)
و نەزانینی و ئەسارەتی خۆڕسکی خەیاڵاتی چێنگ کێشانەوە بووە — و لەوانەشە بەلای خۆیەوە
پێی وا بووبێت و پێی وابێت کە کارێکی چاکی کردووە — یا حەوادیسی حەمسوو وگرتنی کوردی
نەفسی ئەوانەی پێکرێوشتە، بەڵام لە ئەمڕۆ پێش وگەمراوە نەبووە، لە ڕووی نایاکی و نەیانەوە
ڕاستەوخۆیە نەبووە... ئەو پیاوە میللەت و وڵاتی خۆی زۆر خۆش دەوێ (بەڵام) دیارە حەمسود
خۆشەویستییە هیچ نایە بەجێی دەهێنن، یا دروستە ڕێ بکات، یا زیانی هەیا
گەورە نەدات کە هیچ دوژمنێ ڕێی تێنەکەوێت... دروستە وەکو خۆشەویستییەکەی گشتیکە
بۆ ئەوانیش، یا ئەوەی (جهل) بۆ عارەب) پاکی داوێن و دەست پاکە، زۆر دوور
(لە ڕووی نایاکی و دڵسۆزەوە) گەردنی لە سەرمایە. ئەوەندەی تاقیبستە هیچ ئەگەرشتێ
نەبێت، ئەوسا ئەو (ڕاحبا)یەی کە پێغەمبەری پیری نەتەوایەتی کورد و (مەهدی المنتظر)ە
و دیبوی بە زۆری ئەوردارێ خۆی بکاتە شتێ دەرەوەی، بێشانی لە عقیدەی کوردا!!
یا حەرنەبێت بەدەرتەنەوەی سیاسی کوردیدا! ساختەی خۆی بیسڵمێنێت و دەبێنی ئەو
ڕێی بۆچی ڕاستە کە ئەو سەریەری فعلا خۆیەتی، خۆی وەکو هیچ نایاسە و خەڵکیش
وای نایانسی... مامۆستایەک چەند جوانی فەرمووە، کە جارێ لێم پرسی: مامۆستا ڕاتان
بەرانبەر دەنەبەز چییە؟! فەرمووی: نەبەزێکی شتە، بەڵام لە حەمیچ خۆی زیاتر
دانەکردووە!... بەڕاستی ئەو دێڕە حەمسود نەبەزی لە خۆدا کۆکردۆتەوە و گشتی
سەرەتای داخراوی شەخسیەتی (نەبەز)ە.

لە ناو حەمسود ڕاپۆرتی (کاوەیک)دا تا کە ئەو کەسێکیان بۆ سیاسەت بشیایە و ئەگەر
بیوێستیایە دەیتوانی چارەنووسی (کاژیک) و بیری نەتەوایەتی کوردیشی بەرەو ئاسۆیەکی
زۆر گەشی ببردایە، بەڵام داخەکەم نازانم بۆچی زەوە خۆی لە (کاژیک) کێشاوە!؟
کانا لەوەوە بووە کە گەیشتبێتە ئەو ئەنجامەی کە مردووە تیایدا بە جەروا نازرێت (کاژیک)یش
بە مردوویی لە دایک بووە! یا نائومێد بووە (لە سەر ئەو زەمینەی ئیکی) وە سیاسەتی
ئەنجومەنی (کاژیک) [ئەگەر هیچیان بووبێت!!] هیچ سڵێنی نابێتەوە و (حب الوطن)ە
وە بەس!... یا لە ڕووی ئەخلاقیەوە [ئەخلاقیەتی کۆمەڵایەتی - چونکە ئەخلاقیەتی سیاسی
دروستکەرانی ئەوەی دەخوازێت] سەری گران بووبێت لە هەڵوەڵاکانی حەرەکات
و گشتی ئەو نابووتیانەی لە هەناوی دەژین، لە ترسی ئەوەی نەکەوێتە هەمان پیسی ئەوانەوە!!
یا حەولی داوە [کە من نازانم و نەمبیستووە] بەڵام بۆی نەچووەتە سەر و برادەرەکانی هەڵوێستی
نەبووە لەگەڵیدا... وە هەزار یا و یا ترێش. ئەو کەسەش (خەریەوی عالی ئەمینی)ە.

ئەو کەلەکە تریّیە چۆن ئەو هەموو ساڵانە ڕاوەستاوە؟

ئەو پرسیارە دێتە پێش کە (کاژیک)ێک بەو ویرانییە! ، حزبێ بە تیادە جووتواوەیەوە ئەو حاڵ
نیشتمانی ئەکرێ بێ دەمارەسەری بێ ... چۆن ئەو هەموو ساڵانە ڕاوەستاوە و نەکوژاوەتەوە؟!!
هەر چەندە کۆمەڵێ ڕووداو ڕێکەوت و هەندێ باری تایبەتی ناوی حزبەکەی هەڵشتووەتەوە — ئەگینا
وەکو ناوەرۆک و حەقیقەتێکی واقیعی ، لە سەرەتاوە و لە ئەسڵدا حزب نەبووە و هەرگیز ممیزات
و مستلزماتی حزبی تیا نەبووە — بەڵام هەموو هەر سەرەکی و کلیلی ئەو حەقیقەتە لەوەدایە
کە بیری نەتەوایەتی (کە کاژیک بە زۆری زۆرداری کردبوویە ماڵی خۆی یا بەرگی ئەوەی بەبەرخۆدا
کردبوو و بە تەوژمی لە خۆی مارەکردبوو و خۆی لێ مارەکردبوو) خانەی کێڵگەی و بوونێکی حەوزەیی
پانەو بەرین و بە تەوژمی لە کۆمەڵگای کوردەواریدا هەبووە و هەیە — وەک ئەوەی
لە نێو هەموو تەوژمگەلێکی دیکەی وەکو ئەو تەوژمانەی کوردایەتی و بارەی هەڵوەرجی بزووتنەوە
ڕزگاریخوازانەی کورد هەبووە و دەبێ — بۆیە هەر ئەو وجودە حەوزەوییەی بیری
نەتەوایەتی خۆی سەپاندبوو و بە دەستی کەس نەبوو — هەتا بە دەستی قەدەریش نەبوو —
کە إلغای کات ... قەدارەیەکی سیاسی دیکەش نەبوو کە ئەو خەرانە پڕ وەکات و تەعبیر
لەو بوونە حەوزەویانە بکات ... خۆ ئەگەر هەر بە دەمیش بووبێ ، کەسانێ بوون لە سەر
ئەو بیرە حسێبکراون — بەڵام زۆربەیان تەنیا لە ڕووی فیکرییەوە نەتەوەیی بووبن و وەکو
حیزب — وتالیب لە حزبدا نەبووبن و هەتا دوورێک بووبن لە سیاسەت — و ئەو کە
کەسانەش کە فعلاً کاژیک بوون ، بەڵام وەک دەڵێن تەسبیحی پساوە هەر دانە بە یان
لە قوژبنێکدا بڵاوبووبوونەوە ، ئەو کەسانە لە خلال ئەو بوونە حەوزەکییەی بیری
نەتەوایەتی [کە جارێکی دیکە دەڵێم کاژیک خۆی لێ کردبوو خۆی] بووە ، وەکو مەسیح
(صلیبی) (کاژیک)یانە لە کۆڵ گرتبوو ... ئەو حەقیانەی خوارێش دەوری یارمەتی دەرە
دعامل ماکەرە بینیوە لە کوژاندنەوەی ناوی (کاژیک)دا :

(١) - لە ساڵی ١٩٦٣ دا ، چەند کەسێ کۆمەڵەیەکیان دروست کرد بە ناوی (پارتی گەلی کورد)
کە ئیدیعای نەتەوایەتیان دەکرد ، ئەمانە چەند بەشێک هیچ بوون لە ڕووی فیکرییەوە [هەتا
ئەمڕۆکە هەرتەی (کاوەکیانەم) وەکو کاژیکیشیان نەبووە] ئەوەندە بە دەستەوە بوونە ، یا ئاماژە کردە
بوونە هەر تە نەبوون، شتێکیشیان لە دەست دەهات ، هەر چەندە شتی جوانە، دانیش نەبووبێتە
هەڵوەشتەی لەوەشت هاتنانەی کە نەبووبێتیان گەلێ چاتر و بە هێزتر بووبێتە ، بەڵام هەر شتێ بووە
و بۆ بەراوردکردنی نێوانی ئەوانەو (کاژیک)ەکان هەڵگرتنیان دەشتێ بیاوی وای دانێ

ئەم (کادیرانە) چەند قسە و قسانە باوەڕانییە سەرکەوتن بووە و (پارتی گەلی کوردا) سەرپەرشتی
و بزوتنی بۆ ئەوانە و چەندە جار شێرەم هێنراوەتەوە . دیارترین کەسایان (شێخ محەمەد هەرسین) و
(محەمەد عەزیز - جەمەس نوزە دۆم) بووە ... و کادێلە سەرتاوە و چەقۆکێشی ئەو رۆژانە
سلێمانی بوون ، ئەوانە بووە ، وەکو (محەمەد ئاسە ، محەمەد رەش ، تۆفیق قوربانی ، وەک دەی ...)
ئەمانە لەگەڵ (کادیرەکان)دا تێکەڵ کرابوون و بە یاریانەوە کە چەندە تێکەڵاو بەوانە بێ
چەند بە نێوی (کادیرەکان)یش بێنەوە و ئەو دوانەی (پارتی گەلی کورد) - شێخ محەمەد و محەمەد عەزیز -
بێنە سەرکردایەتی حزبەکە ! ...
ئەم تێکەڵاوە بووە چەندە گیانی بزوتنی کرد بە بەر (کادیرەکان)دا و چەند زوو بە زوو
ئاگادار بوون (١٩٦٤) ی ئێران - سەرۆک بارزانی و جەماعەتی مەکتەبی سیاسی پارتی (جەلالییەکان)
تەقەوما ... چەند لە کۆبوونەوە (پارتەکان) خۆشیان بە ئەو سالێ ئەوەی بۆتە نەتەوایەتی
کە بەهانایە نەوەوە ، و بە (إصطلاح) حزبەکە چەندەوە رێگەی (جەلال و ئەوان)
کەوتە و میدانەکە بۆ ئەمان خاوە ، ئەوەشیان ناتوانم چۆن (بارزانی) بە زەوی
بیروان داتێ - بێ هۆ دانیشتە ناچار بوو بێت و کەس نەبوو بێ ئەو هەرانی ئینشقاقەوە
بێتە بەرکەتەوە ! - و ئەوە (شێخ محەمەد هەرسین و محەمەد عەزیز) لە پلە باڵاکانی
حزب و پارتەکە بارزانی و ناو شۆڕشدا جێیان گرت - بە جۆری شێخ محەمەد بووە
ئەندامی پۆلیتبیرۆی پارتی و کاک محەمەد عەزیزیش لە (مەقەڕ)ی بارەگای بارزانی ...
و ئەوانی تریش چەند بە پلە و دەستی بە کۆنتڕۆڵدا چوون ... لەو رۆژانەدا لە سەر
رووداوێکی شەخصی و نابەجێ سەرچاوەکان - یا کەسێکی شیوعی - (تۆفیق قوربانی)
چاوەڕێیانی کوشتە و ئەمانیشیان لە توێڵی ئەوەدا (٩) شیوعی (ئاگادار)یان نەبوو
و تا چەند ئێستایش ئەوانیان لە شیوعییەتی جێبوو کوشتەوە و ئەوە رێگاو
سنوری لە (شیوعییەت)یان بووە (و باوەڕی بوو لە زنجیرەکانیاندا (!) بەرەو رەشتە ...
هێچ لە کۆمەڵێ رەفتاری زۆر زۆر دزێو کە لە قەڵەمڕەوی سلێمانیدا بە لایەنی
رێکخراوی (کادیرەکان) ناسراوە ... کە بەراستی پێشەوەی مەشینە بە شانی یەکێ
نەتەوایەتییەوە ، ئەگەرچی دوور نابێ بە شێکی زۆری کەسانی کردبێتیان خەریان
بە سەر (کادیرەکان)ەوە نەبوو بێت ، یا ئەگەر بوو بێ سیاسەتی مەرکەزی حزبەکە
نەبووە و رەفتارێکی ریزپەڕانەی تاکە کەسی بووە ، بەڵام) بە ناوی ئەوانەوە
کراوە و ناوبانگی رۆیشتوە و ئەوە پێوەیە ناوی (کادیرەکان) و چەکدارەکانی
ئەو ئەندامانەشیان شتێ وا بکە چاوەڕوانی وەرا ...

زەختی ئەو سەرەڕۆیی و پیاوکوشتن و بڕە بڕەیە تا چەند ساڵێکی زۆر و پاش ئەوەش کە هەموو ئەوانەی پێیان هەستابوون و سەرشۆڕ بوون لێی و ... دابڕانی پەیوەندییەکانی (کاژیک)یش لە (کاژیک) دابڕابوون، هەر یادی و یادگاری ئەوە بوو کە پاڵی بە ناوەندی (کاژیک)ەوە دەنا و کردبووی جۆرە (بوچ بوعبێکی) ترسناک!!.

٢- ئەو هەوا و هاوڕێیەی دەنگیان دەدا لە ئەورووپا و ئەو ترسە تەم و گرمەیەی بە هۆیەوە لە هێلکەیە نابووەوە و شتی وا دادەتاشی و دەیهەژاند هەوای دروست کردبوو کە گوا.. (کاژیک) هەیە و سوپاکانیشی، ئەعوزوبیللا لەو ڕۆژەی دەتەقێنەوە!...

٣- بوونی چەند کەسێک کە بێئاگا و بێچوون و ... بوونی (کاژیک)یان لێ دەدا و ئەو کەسانەش لە شۆڕشی کورددا بەشدار بوون و خۆیان بە هەڵگری و بە (تەقینیان) و گووتان ئەسطوورەی کاژیک بووەیان بۆ هەڵبەستن، لەوانە (شێخ ...) ئاغا و دەوروبەرەکانی و کاک (...) و لە لایەکی (محەمەد عەزیز) و (شێخ محەمەد ...) و ... دیکەش کە ... بوو. هەر ئەوەندە بەس بوو دژی شیوعییەت و دژی عەرەب بێت تا ... (کاژیک)ی ... ، فقد فعلا (علامة الفارقة)ی (کاژیک)یش ئەو دووستانە بوون.

٤- لاوازی پارتی (ئەوەندەی سەر بە بارزانی ڕەحمەتی بوو) و خەڵکان و خیانەتی ئەوەکەی (جەلال و برایم) ئەوەندە بۆ خۆیان هەق بوون کە بۆشاییەکی سیاسی و حیزبی لە کوردستاندا هەست پێبکەن و (کاژیک) لەسەر ئەو (فراغ)ە بژیت.

٥- هەروەها گەنجێتیش لەو ڕۆژانەدا پتر باو بوو بەرەی نەتەوایەتی بوو، وات ... کورد و شۆڕشگێڕی کوردایەتی کە بە شێوە و شێوەی جۆراوجۆر تێیدا دەیهێنی نەتەوەییان ... بوو... بۆیە زەمینەکە لەبار بوو و (تەرشیات)ی بە جۆرێک پێ لە بیروباوەڕەکانی دیکەوە نەبوو تا (کاژیک) بە دەرچێ.

ئەمانە و چەند هۆی وردیلە و وردیلەی دیکە بوون کە (کاژیک)یان بە مردوویشی بە پێوە ڕاگرتبوو و نەیانهێشت ناوی کوێر ببێتەوە.

ئەی ئێوە چیتان کرد؟

من لەبەر ئەوەی نا کە خۆم شەرم و دەمۆکی (متواضع)م هەبوو، لەو گۆڕانەی لە کۆتایی ١٩٧٣ و سەرەتای ١٩٧٤دا لە (کاژیک)دا کردمان، کە پێشەکی دان بەوەدا دەنێم کە هەموو ئەوانەی بەرگری هەستاین (جگە لە کاک ڕاشید...)

پیاوی ئەو کارە و کەرەی ئەو جارە نەبوون ! ئەگەر کاک شێتەگۆ نەبوایە نەگیرایەوە
دەبوو هەر نەشتە دواترشیان لێ شێتی دەبێوە . بەڕاستی هیچ کەسێ نەبە کەسی
سالانێکی پێ شەکرت و لە توانای ئەو بەدەر بێ بە ئەبێ بە گەورەی ئەوەی پیاو لە خۆڕایی
پێ داگرتبوو لە پلانی خستوکردنی خۆی خۆی بدات و خۆی نەناسێ . ئەگینا ئەو خۆشی
کەس دەستی تەدەبی ئەو ئەگەرێنن هەستە سەرئەستۆمان ، کە ئێمە لە کاک شێتەگۆ
هەیمان هەمانە ئەوە نەبوونی ئەمە و ڕۆژە بە ئەگرێنی وا هەستێنی ... بەڵام هەر زۆر
بە زۆری (ئێمە سەلام) و هەرهار (ببه اقادر) بە بیری پیاونووی هیچ خەڵکیان گێشتبووە
(هەر چەندە ئەمە سەلام زۆر پیاوانە و لێزانانە ووتی : من پیاوی ئەم کارە نیم !)
بەڵام (ئەو ڕێگا) ئەو لێزانیتیەی نەبوو و بە بەهانەی بیانوو خۆی لێ گێشتبووە)
هاوبیر (حەمە سەرسید) لە شەش مانگ بووە [شەم لە سەر ساڵی ١٩٧٤ کە شۆڕش
کورد هەڵگیرسابووە و هەموان هاتبوونە دەرێ و گەلێ لەوە بەرپا ما بووە ، بەڵام
هیچ (ماهەرە) یەکێ نەبووە و تا ئێستاشی هەر بێتوانا ماوەی بەسەرهاتوو و ماوە] !
هاوبیر (عوسمان) پیاوێکی هەرد و بەکار بوو ، دڵسۆز و ئەزکار ... ئیش بوو ، بەڵام
ئەوێش لە ساڵی ١٩٧٥ [باش شەش یا حەوت مانگ کار بە ئەو کاری بەردەوام] !
لێیان تەرە بوو ... ماوە و نەماوە کاک شێتەگۆ و من ، کە بەڕاستی منیش
ئەوە نەبووم هەر زۆر سادە و ساویلکە بووم لە سیاسەتدا و لە ڕۆژە تەنگانەشدا
هیچم نە شۆڕشی پیشان نەدا ، بەڵام لە هەموانیش زیاتر سوور بووم لەسەر
بەردەوامبوون و ڕێک کردن تا (آخر اشوط) ... تەنیا و تەنیا کاک شێتەگۆ
بوو کە هەمووی شتێ بوو ، و بەراستیش شتێ بوو ، دڵخۆش هەر شوێن
ئەگەر پیاوی خۆی لە دەوری بوایە هەر زۆر ئەکەوتایەوە ئەو گەنجە پیاوانەی (ووەکوتی !)
ئەوانە ... زۆری پێ بوو ...

لەگەڵ هەمووی ئەمانەشدا و تەنیا هەر ئەوەندەش کرا بە کە ئەو ئەستۆرە
سەرخەیری (سەرابیە) ، کاک ئاغا ... تا نێچیر گەورە کراوە ،
هەر لەوەی داستانی ئەو بەر سەڵەی کاک شێتەگۆ ، ... کردنی هەر ئەوەیە
وەکو چەند و دەرسی لە ... شۆڕشگێری کوردایەتی بەدەرتیەوە و نەوەکانی کوردی
پێ گوتن و پەروەردە کردن و ... ئەوەش بوارێ کاک شێتەگۆی
تا ئە سوارەی ئەم مەیدانەیە و من وەکو سێبەری ئەو ... بێ نەزاکەتیە ناکەم
بچە ... ماوەتەوە ... لەوانە لە ساڵی ١٩٧٥ وە تا ئێستا ... گرتوو
بکەم] ... تا ... دوو و ... ڕاستەوڕاستی

ئەمجا کارە بۆ دەکەم؟ .. ئایا نەخۆشی دەستی دەدەم، چیە و چیز بە جیزرەی خۆمی دەکەم
یا (مانەوەکی)؟ و چیز بە دەرزیازی خۆم دەکەم؟ تەنیا سەر بەرەوژوور چاوەڕێ دەکەم! یا "دەمانە بەرابەر دووە
دەبینم؟ ئەو جۆرە ئەدەبە دەستی خوداو خوا ... بە تەواوی خۆم پێم وایە خزمەت بە داهاتوو دەکەم، چونکە تەنھا ئەوا
کە ئۆبای کۆمەڵە جوانەی کە وکوردییەکانی دیاسۆک، لە ئەم شتوەی دکاتۆریەتی ئێرانییە. ئەو ئۆبا
لە سەرێکەوە دوو جاران لە ئەم شتوەی دکاتۆریەدا!، جاڕیکیان بەوەی بە تەمەنی دکاتۆریەت چی
خزمەتێ بە بیری نەتەوایەتی کورد نەکراوە، چ لە ڕووی فکری و سیاسی و تەئلیفی و سلوکییەوە
و چ لە ڕووی گەشە و دەوڵەمەند کردنی ئەو فکرە و جلوەی قاڵبێ بۆ بەستنی، ئەگەر چی لە شکڵی
سەرەتاییشدا بێت ... جارێکی دیان بەو سەرەتا وگەندەڵ کردنی فکری خۆرسکانە فیتری نەتەوە
و چ بە لادان و تەحریف، پڕ کردنی و چ بە تێ چاندنی (مناهج)ی زیان بەخش و دوور لە واقع و راستی و
رێگای سەرەوە و چ بە دابڕانی لە مەسیری گشتی کوردایەتی!، چارەها سالەی ئێرانی دکاتۆریەت
دوو جاران گوناح بار و تاوانبارن، جارێکیان بەوەی کە چارێکی بە ئێرەی سەرشانی خۆیان چارەستا
و بازدە سالانە بە سەر ئەو سلکە تەقیبووەی دکاتۆرییەوە، وەک دالەکەر خۆری خۆیان مەلاسیان داو
و جارێکیان بەوەی نەک چارەی راستیەکانیان بۆ نائێزنەوە و ئەو ئازایەتیە ئەدەبییە دەبێ
لە بیاوی شۆڕشگێڕ و وڵات پارێزدا چاوەڕێ نیانە، بەڵکو بە درۆ و دەلەسە و قسەی پڕ چەڵەوداو
بیوەچ گومڕایان دەکەن، ئەوەندە خۆپەرەستن و ئەمانینە — و لە چەمان کاتدا بۆ شەرەف!
دروی شافداری وا دەکەن و فیل بە کوێنی دەرزیدا دەکەن، تا ئەو کیمیابانە بەدەنی
کە ئەوەندە کراوە لەنگە و ترۆکێ بەرچەمی تەنانە بیرو چۆشی و مەچەکی (حضرە)سایی
کینسانە و ئەگەر ئەوانیش دەڵێن ئەوان شتوانێ درێژە بەو مەسیرەیە بەدەن ئەوا
(خیر خلف لخیر سلف) دەبن و بە چار لە چۆکانە ... کە دیارە ئەمەش چ زەلکرێکی
چارلوی تێدا چەشتاردراوە! و چ رێگای ڕەوتیل کردن و فەسانێکی پێوە دەبێت.
ئەمە لە دیانە چار دەگەرێم کە ئێمەمانانیان چۆن ستەمیان کردووە و چۆن چیزە و چینە
بەو بڕاسە مەزن و هوشیاریوە بجانەوێ خۆ لە توانا بە دەم سالا و یادگاری تەواوبا
ستەمیان کردنە زنگارکێیانەوە دیاسۆیەوە بەشکێ چار لە (سلاوی)ی ماناندا دەقیتیەوە و چاوگا
لێی خوار و خێچ دەکات ... [ئێرە شوێنیشی نیە بێت ئەوە دەڵێم: کە بۆیە فن رام
وابووە و وایە و لای دیانە و سەران چادیە وتنیە ڕێگەی دیاسۆک رادەیش
ئەوەی درکاندوە کە ئەم جیزبی ئێمە تا لە دوا (دکاتۆریەت) زنگاری نیبیە
— دیارە زۆر بەجانە دەگرێتەوە و خۆم لە تێنی چاوانەوە — ناکەوێتە سەر بڕیاری خۆی
و لەخۆم ناپێخەمە، دوور نیە چارەی دیانەوە چەندێک لەو بۆ خەلاتی کاتێک

لە ڕێی ئێمەوە ـ کە کاژێک بووین ـ نەقڵ ئێمە بۆ ئەوانیش ... بەڵام بەرە
بەرە لە بەرێ دوو دەستەی دوای (کاژیک)دا ئەوسەری ناحەقی بیا بێ
لەسەر دەبێت ... تێک هەکە نەخۆشییەکی وێراش کە بە دووکەوتنەوە لە
بنەماڵەی جەنگانی ئەو نەخۆشییە بەرە بەرە لە جێلەکانی دواتردا دەوت دەبێت ...
بۆیە وتوومە و دەڵێمەوە کە دەورو ئەوەی ئێمە (لەوانەی ئێمەو لە جێنەکەدا
دەستی لەکاربێ) دەوری ئامانجەکەی کە یارمەتی زاینی جێنەکە بدەین
لەو منداڵەی لە منداڵەکانیەتی ـ ئەو منداڵەش ئەم ئەندام و کادرە پێی نەبوانەن
بە جێلی کاژیک ... ئێمە دەبێ دەوری پەروەردەیی ببینین کە جێنەکە لە کەناری
پێ جەو جانەوەری کاژیکەوە بەسەرماندا بپەڕێنەوە بۆ بەری ئەو بەری جەنگەڵەکە ...
ئەمە دەورەش خۆی نەوستایەکی گەورەی دەوێ و ئەگەر جێ دەوری (ضبط المجهول)ی
بەڵام قەدەری ئێمە بێ و شەرەفی گەورەیە ... ئێمە هەمووی شەرەفی گەورەترمان
بە دیی خۆ سوتانەوە بۆ ڕێ ڕۆشن کردنەوەی تێگەیشتن و دەسەڵاتی ئەوانی تر و
خۆ بەسەندن لە خۆماندا نیکوشین ... بەڵام داخ لەو بەڵامە!! لە بارودۆخێکی
ئەرەنجی سەختی وەکو ئەوەکەی ئێمە چەند ئیمان داوەتە خۆمە چەند جۆرێکە
سەرکەوت ... (ولادة) ... بەکام بووە ... جا چ ئەوەی پێش تۆوانگ و
تۆ زۆرەی تەبیعی زاینی ... لە نێوان بووبێ و دەمی نەدابێ بە یەکدا ...
ج بەوەی پاش لە دایک بوون ماڵ بردنەوە و دەستی قەدەر ...
لە دەستی نەیاندبین!. لە دەستەی یەکەم بۆ تەئریخی ئەولاشوان، بەختیار،
جەلۆ، ڕێباز ـ کە دوانی یەکەمیان بەرپیان داچوو و دوانی دووەمیان ...! ـ
و (کاکە ئاراس، زرنگار، هەربوان) ـ کە لە چێلەکانیان تەرە بوون یا تەرم کران ـ
ناو دێنم ... و لە دەستەی دووەم شەهیدان (ئەرشاد خوشناو، جەمال،
شێرکۆ) خوا بە زیادی زانیین لێیان ... یا خوا لێمان نەبێ! ... ئەوانەی دیکە کە
حاوت و بەڕێکەوت چەند ساڵی و دواتر ... شەهیدانی ـ ناویان نابەم! ـ
خوا، خوا، خوا بە زیادیانی نەزانێ لێیان و خۆشیمان کە ئێمە پێوە مابێ ...]
با بێینەوە سەر خەت ...

ئا لە بەر ئەوەیە کە دەورێ پێشڕەوی ئەو جێنە(١) بە جەو (دیگەر) ئێمە وە
بنوسمەوە و بیرێش دەستە لە سەر برینەکان دابێنم، کە جاری جێگەی ...
دێرەم نەنوسیوەتەوە، بام وچەی ... تۆزێ ... یا ئەوانەی ...

(١) وەک ... مێژووی ... ساڵی ١٩٧٥ ... (جیهان) و ... دوای ... ئەوەندە ... ئێمە ...

چۆن دە هەوڵی ئەو سیحر و جادوبەستە درا؟

من ئەوانە بۆ بیبیاکردن ناڵێم، تەنیا بۆ روونکردنەوە و دەرخستنی عەقڵییەت و (ذهنیەتی) ئەوانە - یا ئەوەی -[1] لە پشتی (کاتۆلیک) ئەوەیە بوو دەخەمە روو. هەندێ شتم دەربارەی (ماسۆنیەت - فری ماسۆنان) خوێندۆتەوە - بۆ ئەو ئەوەی کە دکتۆر علی الوردی لە پاشکۆی بەشی ٢ یا ٣ ی کتێبە بەناوبانگەکەیدا (لمحات اجتماعية من تاريخ العراق الحديث) لەسەر (ماسۆنیەت) نووسیویەتی و هەندێ شت دەربارەی (الاتحاد والترقی)یەکەی تورکان لە سەرەتای سەدەی بیستەم - کە زۆر شێوە و شێوازی تێکەڵبوونی نهێنییەکەی (ماسۆنیەت)یان لە (سالۆنیک) پەیڕەو دەکرد - کە بەشێکی بەرچاو لە تێکەڵبوونی (کاتۆلیک)دا رەنگی دابوو، وەک شێوەی دەستنیشانکردنی خەڵکی بۆ تێکەڵبوونەکە و پاشان چۆن چۆنی نزیک بوونەوە لێیان و ئامادەکردنی و پاشان دەرکاندنی رازەکە، ئەوجا (سوێند) خواردنی و هەڕەشە و گورەشەی کوشتن و بڕینی ئەگەر نهێنییەکەی حزب بدرکێنێ و چۆنیەتی پەروەردەکردنی بە تەیاری (طاعة)ی کوێرانە و ئەرێ و نەکێشانەوە و تەسلیم بوونی (مطلق)!... تێکەڵبوونی زنجیرەیی و کەس کەس نەناسینی و خۆ کردنە نەناس لە هاوبیرانی پارێشانەشدا، لە دەرەوەی کۆبوونەوەکان، و چۆنیەتی خزانە نێو حزب و رێکخراوەکانی دیکە و سیاسەتی (حفظ التماثل)، هەروەها چۆنیەتی پەیوەندیکردن بە یەکترەوە [لە شوێنێکی چۆڵ، بە دەم رێ (یەکەم) دەبێ پرسیارێ دەکا و دووەم وەڵامی دەداتەوە - وەک ئەوەی ئەگەر هەمووکە لە کۆنێسکان بوایە یەکەم دەپرسی: ئەرێ ئەمە گەڕەکی حاجی خانە؟! دووەمیان وەڵامی دەدایەوە: نەخێر سەرشەقامە! یا ... سەعات چەندە!) [نهێنی (مطلق)[2]، کەس دانەهەڵدا، نە دایک، نە باوک، نە خێزان و نە کەس نابێ بەو (انتماء)ە بزانێ و هیچ قسەوگفتە و کردارێ نابێ بکرێ بۆنی (کاتۆلیک) بوونی لێ بکرێتە! و ئەوا بتڵێ یا بەیان [illegible] وجودیان نەبووە، هێگە لەو چەند ناسکلیەیە دەنەبێ لە ئەوروپا دەرکرا و هەندێکیان ٩٦٢ و ٩٦٣ کە لە ساڵی ١٩٧٠ - ١٩٧٣ بە دەستی خەت ئەم دەستە [illegible] لە رێزەکاندا - نازانم کام رێز؟!![3] - و هەر یەکەیان ئەندامی ٧ ، ٨ ساڵی دەبوو... بەس دیارە ئێمە دانەبڕابووین و بە ئێمە نەگەیانداوە کە ئەو شتانە ئەوان نابێ [illegible] (شورەکان) [illegible] هەموو (زەمانە و مەکان یێکی!) هەر بە جارێ قەدەغەیە کەس ببینێ. یا نەدەبوایە هیچ بگەڕێ بارەوبارە لەلای کەس بمێنێتەوە [هەمیشە ئەو راپۆرت و نووسراوانەی دەهاتنە خوارێ، ئەبێ بڕێتی بوون لە هەندێ تعلیمات و (تنظیم)ێک - و ئەستەم هیچی نەبوون... وێنەیان دەنووسرا: پاشی خوێندنەوەی لەبەر چا ژێبکەن دەسووتێندرێ!!]، چونکو ئەمە دەست بۆ ئەوەش درێژکەم کە شەپۆلێکی ئەم جۆرە تێکەڵبوونە لە حزبی (هیوا)شدا هەبووە، من بۆ خۆم هەندێ کەسم لە (هیوا) ناسیوە کە شتیان بۆ گێڕاومەتەوە - زۆر نزیک بووە لەوەی کاتۆلیک... بە تایبەتی (خاڵم) کە ماوەیەکی زۆر لە (هیوا)دا کاری کردبوو و پێشەڕەوی ناوچەی (سەوراش)ی بوو.... بەڵام لەگەڵ هەمەوەند کانییش [illegible]

[illegible]

(هیوا)دا، (هیوا زۆر زۆر فراوانتر و شێتتر بووە لە (کاژیک)، زۆر خەون لە
کاژیک ناکەم گلەیی - لە ڕووی ڕێکخستن و شێوازیەوە - نوسینەکی بەجێگا گیراوە و هەتا
هیوا بووە...

هەر ساڵی ١٩٧٣ بە ڕێکەوت نوسینێکی (محاضر التحقیقات - الجنائیة)م دەست کەوت، کە چەند
بڕگەیەکی و باسی لە (تحقیقات)ی و حاکمە سیاسیەکانی ساڵانی ١٩٤٨ تا ١٩٥٠ دەکات، لە
بڕگەیەکیدا زۆر لە سەر سەرۆکایەتی کۆمیتەی ناوەندی حیزبی شیوعی عێراق دەدوێ [کۆمیتەی
یەکەم (فەهد، حازم و صارم) ئەبونە) دوەمیان: نازانم کێ بەرپرسیا بووە، باشی
ئەوەی لە نازانم کێ (ئەبەدیە)یە وەگێڕن هەڵبژاردنەکات و ڕێکخستنی حیزبی شیوعی
لە بەرەیێک هەڵدەوەشێتەوە (ئەو ستوونی شلۆمۆ دلال و ڕەفیق چالاک و عبداللطیف
الحیدری لە ئەمیان هەتاکو نیم ناوەکانی زۆر تەواو نییە)) لەلایەنێکی تەواوی وەروەستا
دەکەنەوە و دەکەونەوە کۆکردنەوەی ڕێکخستنەکان و لە ماوەیەکی کەمدا زۆربەی خەتەکان
گرتە دەستەوە و ڕێکخستنەکان دەکەوێتەوە سەرپێ... دیارە کە (ڕەفیق چالاک) دەوری
کاریگەری ڕێکخستنەوەی کۆکردنەوە و پێوەندی و ئەمانە دەبینێ، هەمووی دەوری (عەلی)یە کە
ئەو دەوانە بینی هەر چالاکییەکە زۆر هەنگاوی بە خێرایی دەدات - (ساسۆن شلۆمۆ دلال
هەر لە مەسئولی یەکەم و مەسئولی ئیدارەی سیاسی و نەتەوەیی ڕێکخستنەکە دەبینێ... کە لە
بە (تفصیل) باسی ئەسلوبی ساسۆن دەکات... ئەوەم هەر بۆ ئەوە کەئێناوە
کە بلێم تەقریبەن دەتوانم دەڵێم ئەو ئەسلوبەی ساسۆن لە (کاژیک)دا بەکار
دەبرا[1]، ئەگەر ئەو کتێبە دەست کەوتبێ هێڵ ئەوە وا جامی ڕەشی کارکردنی کاژیک
ببینێ. طبعاً ئەوەش کە لەو ساڵانەدا بەسەر (کاژیک) هاتبوو زۆر نزیک بوو
لە ئەوەی ئەو ساڵانەی حیزبی شیوعی و ئەوانە کە ستێ کەس بوون و ساسۆن دەیخە
بووە، کاژیک هەر تەنیا کەسێک بوو (عبداللە ئاگرین) هەر خۆی بووە
من دڵنیام کە (عبداللە) ئەو کتێبەی دیتووە و هەمووی شتەوە و شێوازەکانی لەبەر
هەڵگرتۆتەوە[2]... با ئیتر ئاگای دیکەش بێم کە بەشێک لەو شێوازانە، جاکەم تاکو زۆر
لە ئەسلوب و ڕەفتاری پەرتەوازدا ڕەنگی داوەتەوە و پێشانی دەدا دیارە! ئەگەر لەبەر ئەوەی
ئێمە دەمانە بە شێوازەوە گرتبوو هەر ئەو ڕێژەیە کە لەو وەختەدا ڕاپەڕین و زیاتر لە ئیشلە
دەستە بڕیان و چاوەڕێتەکە و (ئاگرین) و سەرکردایەتی هەڵدابوو، پێڕەوکاوەکەی کاژیک هەڵگیرابا
(ئەوکاتە ئەوەمان نەبووە و پێم وایە ئەمەش ئەوەشی کە هەموو شتێکی کاژیک بچەقێنە بەر
مەحەکە و حەقیقی نوسی نوێ بێنە، هەر قەولە ئەوەی وەستان بیناکەی نازەی کاژیک

(1) (ئاگرین) کە بینیە ئاگری لە ١٩٧٢دا بوو، ئەوەم بیرە، هەروەها بۆ ئەوەی باسی (ساسۆن)ی دەکرد و هەتەنە ئەو کتێبەی دیتووە و زۆر
شتێکی لێ فێربووە [illegible] ئەگەر کاژیک پێش ١٩٧٠ ڕێکخستنی بووبێت (چونکە دوای ١٩٧٠ [illegible] بە گومانم لەمە بەرگرتبێت ٩٧
ڕێکخستنی [illegible]) ئەوەتکە تر بووبێت.
(2) ئەو نووسینانە [illegible] ئەسلوبی کاری کاژیکدا

لە سەر ئەو کەلاوە کۆنەی چوارچێوەی ـ دیارە کە خشت و دار و بەردەکانی هەر تیا دەکەوتن و
لە سەر هەمان (ئەرضیە) ـ شێتێکی ئینگلیزی لەو دەوروبەرە ، با تەنیا لە شێوەی کارێکیشا
بێت ، کە ئەوەیان جۆرێ ڕەنگی لە شتی دیکەشدا دەداتەوە) . . .
کە نووسراوێکی (سەرکردایەتی لق ١)م بۆ هات
ساڵی ۱۹۷۳ بوو (پێشەوایە ئینگلیزی مانگی ٦ بوو)
کە بڕیاریان دابوو (ترفیع ١١)م بکەن ـ لە گەڵ دوو هاوڕێی دیکەدا! کەچی ئەوانیان (کە رتی ٢)
کەرتەکە : کاک عوسمان ئەندامان بوو ـ کاک عوسمان مامۆستای زمانی ئینگلیزی بوو لە سانەوی
تیجارەی سلێمانی ، کوڕێکی زیرەک و زۆر بە جەربەزە ، کوڕێکی تووڕە ، و زۆر و زۆر جدی . کەچی دەماری
شێتەکانی و تووڕەییشی تێدا بوو (کە بە داخەوە دواتر بەرەو تێکچوون و نەخۆشی نەفسی برد) . ئەم کاک
عوسمانە باشانە مەسەلەکەی لە گەڵ سەرهەنگە گەنجەکانا تەواو نەکرد و دەستی خستە ڕوو ! ـ هاوڕێ دەمیادا)
جیدی بوو لە کارگەری شۆڕشی سلێمانی ، سەرکردەیەکی بچووک بوو . نیشانیان لە گەڵ بووم .
من ستی ، چوار هاوڕێی دیکە ، بە ناوی تاک و دوانیان لە شار زیاتر لێرا بوو . کاک جوامێر قادر
هەر خۆی بوو ، هاوڕێ عوسمان ـ پێم وابێت ـ شانەیەکی ترمان لابوو ، پێش پێشتر کە لە
خەڵکی مامۆستا بوو چونکە کەسێکی لە قوتابیەکانی خۆی بۆ حزب ڕێکخستبوو .
لە گەڵ ئەوەم کە جوونەوەی (کە رتی)دا هەستم دەکرد کە هیچ ناوەتە قوتابێکی نوێتی جیاتەوە و
پلەیەکی دیکە لە پلە و پۆستەی حزب سەرکەوتووم ، لە وانەیە هەموو هاوڕێیان ، بە تایبەتی ئەو شەهیدانە
کە دواتر لە هەنگاوی گۆڕینی ئەو عەزیمەمانا و ئەو قافلە جەنگە شەهیدانیان بەخشاند ، وەکو من جەزبە گرتوو
نەبوونێ و هەڵیان کاری کردبێ و تێکیان بە هەندێ شتە کردبێ ـ ئەوا چیم کاکە شێرکۆ ، کە دواتر بۆم دەرکەوت
زۆربەی شتەکانی دەزانی ، هەر ئەوەش بوو ـ گەیبا لە هەموو لایەک ـ کە باشانە بووە ماوەی ئەو گۆڕینە ـ بەس
من تەواو (تەنزیم)کرابووم ... هەر بۆ دەرخستنی ئەو حاڵەتی تەسلیم بوون و (تەنظیم)ی خۆمەوە دێمەوە کە
بە شێوەیەکی زۆر لەو (جەدی)کردنە گەیشتبێ دەوروبەرەکەت ... سەرەتای ساڵی ۱۹۷۰ (فەرمانی ئەکیم بۆ هات (١)) کە
ڕۆژانە ڕۆژنامەی (التآخی) بکڕم و ئەو سەر وتارانەی و هەرچییەکی ناوی کورد بێت لە دەفتەرێکدا
بنووسمەوە و دەفتەرەکە و دەفتەرەکان کە تەواو بوو بە نرخی کردمەوە [طبعاً بۆ خزمەتی کاک کەریم] . پێم وابوو
ئەمە دەستی حکومەت و بیروای لە سەریان دادەنام ، بۆیە زۆر بە خۆشییەوە کەوتمە خۆم ... نەخێر باوش
ماوەیەک هەستم کرد ، ئەمە عەمەلیەیەکی زۆر نرمە لە دەبڕێ و بە چییەوە هەتا مەسئولیەتی خۆدانشتن دانەگرم ،
چونکە هەموو ڕۆژێ لە سەرەتا بەعا باش شێوەی لە دوا لێرە دەهاتەوە لە باوەڕ و خۆم لێ دەدا
بە عەزی بوو ، هەرچەکەوتە نووسینەوەی سەرەتاکانی (التآخی) . هەر وا حاڵە حاڵ نیوە شەو لێ دەبووەوە ،
نەک تەنها هات بە خەیاڵدا ، وەکو دەمەوێ ڕای تێدا کەم نووسینی کە ئەگەر ڕێتم بەدەن ئەو کارە ،
ڕێگەم بدەن تا کەیم بە سەر وتارەکە و ئەو بابەتانەی ئەم ماوە دەیانووسی بە حەقیقەت بێدەم و بە دەفتەرەکانی

نەتەوە و باشتری لە ئاخری دەیەیەکاندا (فیردەوسی)ش بۆ بکەم، بۆ ئەوانەی دەیانەوێ باوەڕی پێ بکەن.
باشی چەند ڕۆژێک پاش ئەوەی تووشی بۆ چاپ خوارەوە کە (ئەو چوون) قسە لە قسەی هێزەکاندا دەکەیەوە و
ئیتر ئەوانەی دیکە ... ئەوەی پێیە و تراوە ... دیارە ... جارێکی تر (جێ بەجێ کرا)
سەربازی ئەوەش (نازانم لە وانەی ... سزایەک) ئەوەشم دا بە سەردا کە چی؟
لە سەر ڕوانگە (لە ناوەڕۆکی ... گەوارە) دا نووسراوە ... سووری ... و لە ماوەی
ماوەکانی ... ئێوە ... — گوتی ... خوایە ... کە ... ڕەنگاڵی بووە
و ئەوە ... کە ... بە ... ئەوەی ئەوەیە نەبادا لە دەستی
وەرگێڕم !!!. ئێستەش نازانم چ ماوە لە ئێستادا دەکات ئەوا بەتەواوی ... ؟...
جا چونکە ئەوەندە ... (لە جێگایەکی گونجاوتر کە بووین!) — یا چی، قسەم بووە —
لە یەکەم (کۆبوونەوەی گەورەت) دا لە گۆشەی (ڕەفەدا)[— کە نازانم چیم ... بوو ڕەخنەی
کە گەڕاین و لەوە ... ئەو ... گشتی ...) ... بوو ... و ... بوو — ... نووسراوەکە
... کە گوتی ... ڕەخنەشیان ... دەستە ... بوون ئەوا! لەگەڵ ... ئەوا
لەو ماوەیە ئاشت بە دەستی ...] ستێر ڕەخنەمان لە نووسراوەکەی (لق) گرت:

١- کە نووسراوەکە تەواو پێوەی نەبووە!
٢- نووسراوەکە بە کوردی پەتی نەنووسراوە، چەند وشەیەکی (عەرەبی) بەکار هێنراوە کە وشەی
کوردی پەتی هەیە لە جیاتیان...
٣- ستێر ... ئەوەی ... — ئەوەی هەیە لەو بابەتە تەواو چاک بوو! —
تەوەرەس ... (الفتنة الله قضت ظل البعيد) و ئەوە ... ئاگری ... ئاگرەکە
لێوە ئەو تەوە... بۆ ... کە ... تەنووسینەکان بۆ ... کە (شیعە) ... چ ...
ڕەخنە لە سەر ... دیکەش و ... و (...) ، باش بوو زیاتریشی
... لە سەر ... (کارا عوسمان!) . ... لە ڕاپۆرتەکەشدا ... بیاری
... نیشانەی ... و ... گەڕاندنەوە و ئاگادار کرایەوە کە ... گەڕاوە و
... دیکە بە جیا جیا ... دەکات ... و ... ئەوە و
... بە ... جۆرێک ... بە ... (کارا عوسمان) ... ...
دوایی تێگەیشتین کە ئەو ڕاپۆرتە چ گەلێک زێکی ناوەتەوە... تەوەرەس (رحمه الله) گرتی
... (کارا عوسمان) ... دەیەوێت ، کە ڕاپۆرتەکە بۆ ... باش ... ئەو
... دیکە و لە سەر ... ڕەخنە ... (...) و (إنذارێکی)
ڕەخنە ... ؟ ... (کارا عوسمان) ... (منفعل) بوو و ...

شتی دیکەشی لێ کۆبووبۆوە و خانەگۆمانەیەکی لێ دروست کردبوو کە لە ئیمکانی چاوبەستی ئەم
هەمەلایەدا (حیکمەتە هەمیشەیی دەسەڵاتی و هەمووکاراتی‌یەی) دەزانێت و هەموو شتێکی پێ
خۆش نییە! ئەو خەیاڵانە وا تەرسیم کردووە، چونکە بەهۆی ئەوەوە پێکەوە بوونی دەستەی (عبداللە)
دەناسێ و لە هەموو شتێکی خۆیدا هەموو ڕاپۆرتەکان کە بە ناوی (دەسەڵاتی گشتی) دەسەڵاتی ناوەندی
لێرە و بۆیە هەندێ دەسەڵاتی هەموویان باشتر بوو، (لە) دەبێ و دەنووسرێت یەک دەستەی خۆیی و
یەکی ئینشا و ئەوەیشی هەر (عبداللە) ... بۆیە لە گەڵ (عبداللە) داستێک دەگێڕێتەوە و پێی
دەڵێ: ئەمانە هەموویان خۆیی و دەرەوەی کەس لە سەرەوەی ئەوە نابێ و تۆ هەموو عالەمت سەیر
کردووە و بە هەموویان خۆت دەستنیشانت کردووە و دەیانناسیت و دەیانبینیت! ئەگەر ڕاست
دەکەیت، ئەوە شتێکی تر (هەر تەنیا ئەوەشتێکی تر) لە سەرەوە خۆتەوە هەیە من داوای لێ دەکەم
(تحقیق) دەکەم لەسەر ئەوەی شتە لەسەر (تۆ) هەیە، با تەنیا یەک کەس بێنێتە بۆ
لێرە بێنەوە و لێکۆڵینەوە!! . . ئەوجا دنیات لێ دەبێنە خوارێ و تۆ لەوان بەرەودوات لێ دەکەمەوە.
کە بەم شێوەیە هەموو لەوە کە بۆ خۆی بەهەندی دەچێ و کورت ترین و بێ ئەوە فەرترین ئەگەر
دەگرێتە بەرەوە بەسەر فەرمانێک بۆ هەموو ئەو سەلاحییەتانەی هەڵبەت (کە ئەوسا پێشمەرگە دەبێ) بە ناوی
(عەمەری) دەوروبەری و دەمانەوێ بۆ دەڵێت کە کاری (عوسمان)یان بکوژێت!! ئەوەش
(استقلال) دەکات کە (عەمەری) کە کاری عوسمانی لە هەڵبەت بووە ئەو کێشە و دەناسێت
هەڵسانی ئیجابی بۆ هەموو پێشمەرگەکانی ئاسان کوشتن و خوشتن لای ... بە تایبەتی وا برا بوو
مەسەلەی هەموویان — کە عەمەری هەرچەند بەهۆی بووە لەوانە — ئەگەر پیاو برا و باوکیشی
خیانەت لە حیزب بکات دەبێ بە دەستدرێژی و بەرسینەوە بکوژرێت ... بەڵام ئەم
ناسینە دەبێتە خۆیەی یا نەوێرانی عەمەری یا هەر هۆیەکی تر کاری عوسمان زیاتر دەکات،
عەمەری دەمانەوێ دەربدەکرێ و ئەگەر بێت عوسمان بکوژرێت — وەکو پاشان خۆی باسی دەکرد —
ووتویەتی باشە بزانم مادام (هەر وایانە بە کاری عوسمانی دەوێت) بۆ خیانەتی کردووە و
خیانەتی ڕاستەوخۆ ئەوە لە سەرەوە نووسراوە [بە تایبەتی داخلی لە سەر خیانەتەکەی
عوسمان دەرچوو بوو ابا] ئەگەر لە گەڵ عوسماندا دەکات و عوسمان شتەکانی
بۆ ڕوون دەکاتەوە بە ناکاوە ناسەروشی دەڵێ: واللە مادامەکەت ئازادم و میانی تۆ بکوژم..!
ئیتر عوسمان بە لەسەر دەبێت — دیارە حەقیقەتە و دەچێتە سەر (عبداللە) ئاگری ئەو عبداللە
لە حاڵی ناتبێت ... عبداللە دەکاوێتە بە لە تاوان هەر کە عوسمان دەناسێ و دەزانێ لە دەستی ئازاری
نابێت ... چارەی خۆی دەست ڕەتەوە و دوا چارەی بە ناچاری بەر کاری دەستەکانی هەڵدا (ر)
کە ئەوسا لە بەهادا دەبێت و حاڵی هەموویان بۆ دەگێڕێتەوە. کاری ستۆکی تاکە کەسی

بووە لە خوار سەرەوە (هەر خوارەوە هەبووە، سەرەوە نەبووە کێ هەبووە؟)
کە سەرمایەی وەزارەکە دینارێ و پێش ئەم رووداوە نزیک هەزار دەدات کە هەرچڵێک
بۆ ئەوە مەزرەلەی دابنێت و چەند جارێ پێشنیار بۆ سەرب دەکات کە پارە با کۆبکرێتەوە
بگیرێ و ئەوەی هەر دە دوازدە کەسێک لێیان کۆبکرێنەوە و وەزارەکانیان تێبگەیەنن
وە بە هەموان چارەسەرێک بۆ ئەم حاڵە بکەن، سەیرێکە بە هیچ کلۆجێ ناچنە ژێری
(گوایە، بە بەهانەی ئەوە کلۆجە بەکێ دەگرین؟ کەس وای تیا نیە، هەستوان هەریەکە
بە ئەو وانەی وتمیشت ـ کامل زیبەر هەردوو، خەریکن .... وەکو وتی با یەدوستیان لێ کردووە..
بە هەر حاڵ نە یەوستووە کەس بەشداری کۆپراتۆری داپەیوەکەمان بکات!). کاکە شێرکۆش
ئەو بە هەموو دەزانێت کە تێکشکانەکە لە دەستی سەرب دەرچێت و بۆ خۆی هەرچڵێک
بۆ ئەو حاڵە دابنێ، ترسنۆکی و زیندوو جونەکان (کاگرین)، هەرچەند دەڵێت وەتەنیا
هەستەنگی پەیمان دەدات بە دەستەوە بۆ ئەوەی کاک شێرکۆ دەم وێ بکرێتە...
هەندێ جێبوون دەکاتەوە و چاوی دەڵێ ... عوسمان ... بێ خۆی ... بۆتە
لە کۆڵ دەکەوە و وەزارەکە اعتباری دەکەوە و دەیەهموو دەستێتە... ئادەم
هەوڕەکانم بدەمێ با کارەکان بشێوە بەرتەوە بەرەم و ئەو هاوڕێ خۆت بەرکە و
لە (الفعل)دا بچەمێوە ... ناو بەناو دەبینم و رابۆری ئەوەی کراوە دەتەرەمێ...
لێرەدا حەقە بڵێم و کەمێ باسی ئەوە بکەم کە کاکە عوسمان چۆن کەوتووە...
هەستی ئەوەی کە لەعیبەیەکی وا هەیە و ئەم کاتە هەر سەرب دەیگێڕێ و ئەو فەرمانەی
تەسلیم کردووە؟...
کاکە عوسمان، وەک هەموان، بە ماڵ، ... دڵسۆز، گەنج لە کاتی فرماندا
ساڵی ۱۹۷۱ و پاش شەش یا دوازدە پێشنیار ئەوە دەکات کە وا لە (وظیفە)ە بکێشێتەوە
و خۆی بکات ... کاری حزب و (تفرغ) بکات، رابۆرتی بەو مانایە دەنووسێت بیکات.
پاش ماوەیەک (پاش سێ ... لە هەموان داشتی ... (سەرب)دا) حوکمەتی دەکرێتە
ئەمیش هەر ئەو رۆژە دەست لە کار دەکێشێتەوە و خۆی دەدات بە فتیاری حزبەوە!
بۆ ئەوەی ماوەیەک لە بەر چاو نەمێنێ (سەرب) دەیبات بۆ ماڵی هاوڕێی لە کەرکوک
(تاکە هاوڕێی بووە لە هەیاتی کاتی خۆیدا لە کەرکوک!)، ماوەیەک لەوێ دەیشێلێتەوە و
پاشان بە راستی ئاگاداری دەکاتەوە کە پێشتر حزب خوازیارە، ئەو کاتە هەرلەبەرەکەی لە
تەویلە دەبینێت ـ بۆ ... کاک (م.آ) ی ... و ... دەیهەقێنێتەوە و دەڵێ
جاری حزب پێویستی بە (تفرغ) ی تۆ نیە و دەبێتە بگەڕێیتەوە سەر (وظیفە)کەت!

ناشتە و تاڵ و ئەمری (فصل) ئەکا) دەرچوو ... ئەفەندی سعود ناتبێت . فەرمانی حیزب و دەبێ چیا بەرچ بکرێت! ... جاکێ دیی پێشنیاری بۆ کەس دەکات بۆ (عملیەی) بۆ شتە، ئێستە کەس لە ووتیا موافقەت دەکات ... ئەمانە هەمووی دەیی کمال عوسمان دەگەڕێتەوە تەمانەت کە هەر لە قەتێ بە هەر هەموو کەس قەدێتە و ئەم خۆکەری وا (نەزۆ) کردووە ... ئەم هەرە بەڕێوەبەرێتی بە سەردا دێتە کێتە دەزگای هەمانەی بە تاڵ بە جارێ دەدرێتی و پێی بۆتێشتی دەکەن ئەو سەرایە و دەستی کەس ئەکشف دەبێتە.

لەو بەینەدا بووم کە پەیوەندیم بە کمال عوسمانەوە بڕابوو و (عبدالله ئاگرین) بووە ئێکەم و لەو ماوەیەی دووری ماڵەکەدا سێ هەوار جار هەر جارێ و نیو سەعات دەمبینی، کە ڕۆژێکیان کمال عوسمانا (دووەم ڕۆژی جێژنی قوربان بوو) جانتە ماڵەوە بۆ لام، نازانم چۆن دەیزانی کە بە یاتیی ئیستفڕۆش لەسەر دەرچووە و تەعەفەی خەیاڵتکی پێشووە نزاوە لە بەیانی چاپی عبدالله فەرمانێکی دەرکردووە وتەواو لە ... یەکسەر چووە ناو هەوڕەکەوە و ووتی:

(دەزانم ئێستە بە چ حاڵێ تەماشای من دەکەی، بەس ڕێم بدە من چەند ڕاستیەکت بۆ ڕوون بکەمەوە کە بە مەسئولیەتی سەرەت بەم دەزانم چاوی هەموو ئەوانە بکەمەوە کە لەم حیزبەدا دەیانناسم و دەستیان بڕاوە ...) کەوتە باسکردنی و ئیستیعراض کردنی حاڵەتی حیزب کە چۆن ئەم حیزبە سەرکردایەتیەکەی دەستی لێ شتووە و داوایانەتە دەستە زەلامێ بە ناو (عبدالله ئاگرین) و ئەویش بە هەموو هێزی ئەم خەڵکی ئیستغلال کردووە و بە ڕەی بە ڕەی حیزبەکە بە ڕەو مردن دەبا چەندی (تەلولات) ئەگەر مانیشی لە شتوەت کردەوە، وەک ئەوەی:

١- ئەمە ئەگەر حیزبێ کوا ئەندامانی ناوەندی؟ کوا لایەنەیەکی تایبەت کرام؟ کوا بڕیارێکی کۆنگرەی؟ کوا کۆنگرەیە؟، کوا ئەوە کوا هیچی نییە.

٢- ئەو مەسئولانی بەکار دەبرێت لە شێوازی ئاگرێنی و خەسڵەتاو تاسانەوە هەموو تواناو بەهرەیەک لە حیزبدا.

٣- حیزب کراوەتە خەتێکی (پاراستن) و لە ڕێی (دەزگا)وە کاروبارتە دەڕوات سەر حەمەی (پاراستن) ...

ئەو قسانە شتێ دیکە ... کە بەشی ئەوەندەی کێشانی هەرچی ... ~~[illegible]~~ دەربارەی حیزب لا دروست بوو بووم لە پاڵ هەموو دا بە سەرەتا ئەبەم و بە چۆرێ تێدوشی (صدمە) بووم کە تا دوو ڕۆژان دواتر بەدوو نەدا بووم .... جا داوام کرد کە لەم ماوەیەدا کۆنگرەیە دەگیرێ و هەموو چاودێرانی حزبە و نوێنەرانی دەزگاکانی حیزب بەشدار دەبن، ئەگەر حیزب بەوێ دەتوانم بەشدار بم و ئەو حەقیقەتانە بە چاوی خۆم ببینم ... بە ڕاستی ئەنفعالەوە هەستی: دەمەوێش نەیبیبیت و ئەم قسانە بۆ عبدالله ئاگرین بگێڕیتەوە، تانەی هیچی بۆ ناکرێت و سیمەکانی بەتاڵ بۆ ئەو.(1)

بە ڕاستی (صدمە)کە ئەوەندە گەورە بوو ئەم دەمتوانی بڕیار بدەم، لە نێوان ئەو بڕوا بوون و بێ بڕوا کردن و هەموو شتێ و (خيبة الأمل)دا سەرگەردان ببووم ... پێدام بڕیارم ئەوە بوو کە تەواو وێنەی گۆڕینەم سیاسەتەوە ئەمجا جارێ دووری بگەڕم ئەوەبەستەی لە سیاسەتدا ... پاش ڕەفیقەکەی (صدمە)کە سەرنج و وردکردنەوەی ئەوە

[illegible]

هەرچەندە بە ئەوەش نەزانم چ دەکەم و سەر بە کوێوە دەنێم - بەیانیەکەیدا خۆی تێ دەگەیەنم و بزانم ،
کوردی دەفێرم ... لە بەر سەرای سلێمانی کاک (عوسمان) دیتم و بۆ عەقەبات دێتە دەوێ : کاکە
بەیانیەم هاتووە - سەر ، ئەمجارە بەردەوام بم و لەگەڵ ئەمەکەشدا بەشداری بکەم ...
ئێستە ، کاک عوسمان لە دیانەوە بە ئینفعالەوە - هێشتا وابوو - وتی : دەبێ دەزانی بە ...
هاتووە ، بەس هەر نایە . تازە ئەمە هیچی پێ ناکرێت .
لە سەر خۆ وتی ، بە هەرحاڵ کە بێ خۆشە ، ئەگەر گەیشتنە ئەو تەنانەت بە راستەوە شتێکم پێ دا
و بەکارمان هێنا ، بۆیە بەشداری کردبوو ، تا بەم ئەوا من ئامادەم .
ئیتر ئێمە جیا بووینەوە و تا شەوی $\frac{٧}{٨}$ی ١/٤/١٩٤٤ چاوم نەدیتەوە کە شەوێکی تاریکی
بوو لە تاریکی ئەبێ دا .[1]
نزیکی پاشنیوەڕۆ بوو لە (ضرغام) ا ئەمی دیتم بۆ هات کە زەنگێکی دیکەم بۆ دا لەو
بەو جێیەی بە نیشانە و لە تەلەفۆنی شۆڕشەوە ئەمانە لەوێدا بەشداریم پێ دەکات ...
ئیتر وەفەتە بوو کە یەکێ هاتەوە و بە هەمان ناوی ئەوە بە ناوی (ئەحمەد) ە[2]
پێی ناساندم ، هەر لە زنجیرە تازەم . ئەو ئەگەر وتی و ناوی جاران هەبوو ، نەهاتیشی
لە (ضرغام) ا ، بوو بوم ، هەستم دەکرد کە ئەو جوان سالە دەستیان بە وەم و
مەنداڵیان ناوەتە سەرم ، بۆیە لەبەرئەوە پێی گوتم لەگەڵ کاک (ئەحمەد - کاک شێرکۆ)
زۆر بە توندی و ئینفعال و توڕەییەوە کەوتە پرسیار و بۆ لە ئیشارەت کردن بۆ ئەوەی کە
خۆی و (خەمی دلی) - بە خێرایی وا بە ناسیتەوە کە ئێمە هەستی کاک عوسمانی !
سەگەر (ئەحمەد) لێی گەڕا و ئەوی دلی پڕ دەکەم ، نازانم چۆن هۆی ئەوە بوو گوتی لەو ئیشە پێشتر بۆ تۆ
جیاوازەکەی (ئەوەی) تێگەیشت ؟ من لە دڵی خۆمدا بەو نیازە هاتبووم پێشتر ئەو دوو (لقاء) ئێستە لەگەڵ
ئەو زنجیرە نوێیەم و لەگەڵ خزمەتی ، ئەو چاوەڕێ کەم ئەمجار کاک عوسمان سەری هەڵدایەوە
باشە و سەرکەوتن لەگەڵ ئەو هەوڵەدا دەکەین ئەگەر کاتێکدا هاتن لە کاتێکدا و خزمەتی و
هەموو شتێ ، چونکە دەرفەتێکی دیکەم هەبوو خۆی لێ ناتوانێ ، لە دەستی دەری
جاوێکی خۆم لە ئەدەب دەکرد و سەر و چارەیەکم لێ دەرکرد ، خۆمیش بوو بەرە بە
دەستم قەڵەم بگرێت ... سێ چوار نووسینم لە (برایەتی) و (برایی) دا لە ژێر ناوی
(ناسیۆنالیستیک ، جاویلک) دا بڵاو کردبووەوە ، بۆ ئەو تەمەنەی من خەریک نەبووم و چاوە
ئەوەی لێ دەکرا پەرە بگات ... وەکو دەڵێن پاش هەڵگرتنی داخی دڵم ، کاک شێرکۆ
زۆر لە سەرخۆ ، زۆر بە ئیستاو و زۆر بە جوانی و هێمنی کەوتە گێڕانەوەی باسەکە . ئێستەش
سەرم لێ دێت چۆن کاک شێرکۆ لەم بەرەم چاودێری کردنەوە ئەمە هەموو ئەفسانەیە بۆ کردم

[1] دوای ئەو (تفصیل) ەی سەرەوە لەو شەوەدا ئەوەی شتی کاتی بەیانیان دا کە سەرگوزەشتەی کاتێ کۆ کراوەتەوە و دەستە کرابوو و خزمەت لەو رەفتارەی رێکخراوی کەوا .

[2] ئەو کەسە کاکە (ئەحمەد ئاغای رەشید ئاغا) بوو و ناوی خۆی کردبوو (ئەحمەد) لێم ، دوایی لەوەوە بە ئەو ناوە ناسرا .

ئەگەر ئەوە بزانن کە کاک شێرکۆ زۆر خانەگومانە و (شکاکە) و ئەوەندە بە زەحمەت متمانە بە کەسێ دەکات، و لەوانەشە ئەوەی نەزانیبێ کە بەوانەی لێگرتن لەبەر خەمخۆری ئەوانیش خەرجی دەبێت، ئەوا هەر ئەوەندەیە کە لە مەجبوری کە ئەو متمانەیەی پێکردووم. نازانم ئەگەر پێشتر، مەبەستم نەزانیبێ، لە رێی کاک (حەمە سەلام)ەوە ناوی بیستبێتم و ئەو یا کاک مووسا ئیرکیدیانە کردبێتم. دەیسانەوە ئەوەی کاک شێرکۆ نەیسەد دەزانێ هیچ کاتێکی ناییە هەروا لەسەر ریا و هەڵنگاندنی خەمێکی بێدەوای خۆی بەهاتە کەس. ئەو بڕوا و متمانەیەی ئەو رۆژە لە نێوانمانا دروست بوو بە درێژایی ئەو چەند ساڵانە چەند دەوریش بووبێ لە یەکەوە هەر تا هاتووە قووڵتر و گەورەتر بووە، تا لای من بۆتە باوەڕێکی (مطلق) و ئەوەی هەستی پێ دەکەم لای ئەویش بۆتە جۆرە نازدارکردنێکی من، کە گەورەترین شتێکە شانازی پێوە بکەم و باری ئەم دنیایەشم منەتبار بم. هەڵبەت بە ڕاستی بم ... هەرچی هەبێت، نەیبێت، هەر جۆرێ تەفسیری بکرێت لەو یەکەم رۆژەوەی کاک شێرکۆم ناسیوە لە (وجودی) خۆیی خۆشەویست وەستاوە و لای من (باوکی) ماڵدەستانم، رابەر و پێشەنگ و (هەموو شتێ)، هەروەها تەنیا دێڕێکی (مەحوی) بتوانێ ئەو ئیحساسەی من دەربڕێت کە دەڵێ:

لە سەر تۆم دوژمنە دنیا قەیدی ناکەم

کە تۆم بێ تۆ نیەکەم، ئەتۆم بێ هەموو دنیا نیەکەم (چ بکەم)؟!

ئەو رۆژەی کاک شێرکۆ جارێکی دیکە دروستی کردەوە، ئەگینا ئێستاش لێم بەخشیوەوە، نائومێدیم بۆ گۆڕیەوە بە باوەڕ و ئیمان و هومێد... لەو رۆژەوە تا ئێستە هەرچی گوێڕایەڵی و تاقیم هەبووە هەر هەمووی هی ئەو بووە و ئەو خاڵقی هەمووی منە. هەمیشە کە دێمە سەر باسی کاک شێرکۆ نازانم بۆ عاجزم لە دەربڕینی هەستم و هەموو ئیختیارێ لە دەست دەدەم، ئەو چەند نامەی دەکێشمە چەندە عیدەیانە لەگەڵمدا، چەندە گەورەیە کە من لە بەردەمیا ناتوانم قسەی فاسایی دەربڕم، کە دەمبە بەڕاستی خۆم لە بیر دەچێتەوە و دەمبە سفر. ئەم حاڵەتە دەروونی منە و زۆریش شانازیم پێ دەکات، هەتا هەستم بە بچوکی وکەمی نەکردووە، بەڵکە ئەو هەستە نەمانە و توانەوەیە لە بەرانبەریدا شانازی نەداوم، بەڵکو چێژیشی داوەتێ. من لە بەرانبەر کاک شێرکۆدا هەرچی (منطق) هەیە لە دەستی دەدەم... هیچ سەرنجێدا نەماوا لە بەرانبەر شتێنەکەیدا جگە لە ناگرێ و ئیختیار لە دەستدانم داوات. دەڵێن ٢١ هەزار بێ بانەزانی وا بووە، بەڵام ئەوەی کە من بۆ شێرکۆی کوڕی ویتە واتە چەند بەعلوبەت بێت. بیدەم دوێ ٩٨٣ کە لە هەوڵێندا دیتم، وا زانیم دەکەوێت هەوڵە نەدیەکیشیان لەگەڵدا بێت. هەر کە ناوی کاک شێرکۆم دێنا دەمووت: کاک شێرکۆ... دوو سێ جار پێی وتم کە نەڵێم (کاک)، چونکە ماناکەی بە هەوڵێندا نییە. هەرچەند سەرم دەسووڕا ناوەکەی بێ کاک بەسەر دەمما بێنم، لەوانەیە خۆی لە رووی نەبێتە بێ نەزاکەتی وا؟ سەر لەبەرا یا تەڵەم دابێنم،

بەڵام لە ڕووی خۆیی جێی ئیمکان نیە ، زەمانی حکومەتەکان سەری بە ڕێشی بابی ، هەربۆیە
هەرچەندە ناوی دەهەمەری دەڵێن کورد و دەگاتە ئەوە بەو هۆیەوە دەڵێم لە هەموو دنیادا کانی
کوردی گەورەترە .

وەک تەواو بوونی هەر چاو لە خۆی خاوەن کاری خۆی بە هەزار دەربەدەری و کوێرەوەری دا دەگەڕێ ،
بێزار ئەکەن ئەدەم کورتی ... بادەگەڕێتەوە سەر نووسینەوەی و لە کورتی بیبیستەوە .
کاری شتەکانی لە بنی هەنگاوی دا ، ئەو ترسە بە ووردی و (تەفصیل) و زۆریش دەرەوانی لەسەرەوە
تا خوارەوە باسم داستانی بوو هەرکاتێک ئا بۆ کردم ... حالەتی سەر ئەوەی (چ بکەین ؟!) .

ئەوە بەشێک لەو بەرنامەیەی لا دەکاتەوە کە دەمەوێ زۆر بە ووردی و نهێنی و لەسەر خۆ جێبەجێ
بکرێت تا تەواوی هەموو ئەو وەزیفانە ... ئەوەشم پێ وتم کە ئەو
دەتکەم ئەوە دەزانێت و زۆریش هەموو داوە هەر بۆ سوودی بووە ، بەڵام وا خواویستانی
ئەو هەمووانەی کاری بووسانی حاڵەتی تیش (و ... عبارە نافعە) و هەتا بێ ... شێوەی تیایدا دەرئەنجامی
جارێ سەفاوە ، ئەگەر ووردە و ... بێ ئەوەی بتوانی سەرکەوتوو بیت . پێشی ڕاگەیاندم
کە چەند هاوبەشێکی دیکەش لەم کەرتە و بەشە دەزانن و هەروا جارێ (تعلیمات) بۆ ئەوە
دەکەن تا بە زووترین کات بگەڕێنە وڵاتی خۆی ...

پاشی هاوبێ گەڕانەوەی و تعلیمات ... ئەو کاتە هەرچی گەورە و ئەوەی لەسەر کاری
شتەکە بوو ، کاری شتەکە دەست لە هەموو سەردانەکانی کە بوو (بەڵام) بە چ
هەڵوێستێک هەر چی ، لە ... و تواناو تاقەتی کاری شتەکەدا بێت . بۆ ئەوەی
قەدەم هەروا بە ... و ... کاری شتەکە لێی تەنها بۆ ... تەنها یەک
ئەوەندەی بوو ... لە هەزاران گەورە ... کاری شتەکە (موظف) بوو لە بەغدا ،
پێنج شەممە سەعات (١) سوار دەبوو دەگەیشتە کەرکوک ، هاوڕێکانی لەگەڵ ئەو هاوبەشانەی
... بە سەر دەبرد ، دوایی دەچوو بۆ سلێمانی سەری (ئاگرین)ی دەدا بۆ خارجی
کردن ، شەوێ لە سەعات ٨ تا شەش بەیانی لەگەڵ ئەوانەدا کۆبوونەوەی هەبوو
و خەریکی بەرنامە و بەرنامەکان و چالاکی ئەو هەفتەیە بوو ، بەیانی هەینی ئەوانە لاڵەو بالا
کێی دەکەوتنە ... و دەچوو ... و هەتا دەگەیشتنە هەولێر ، ئەو هەفتە هەتا سە...
هەولێری بەسەر دەکردەوە و پاش نیوەڕۆکەی دەگەڕایەوە سلێمانی و ... (ئاگرین)ی
دەدایەوە و بۆ شەوێ دەچوو بۆ کەرکوک و بەیانی زوو لەگەڵ سەعات (٨)دا
دەگەیشتەوە سەر کارەکەی !!!) ...

پاش ئەوەی کە بوونی هەموو کارەکان ، لە شەوی ٧/٨ ١/٢/١٩٧٤دا ئەو کە بوونەوە

ئەگەرچی بە ئامادەبوونی شەش حەوت کەس گیرا، کە یەک بە یەک کاک شێرکۆ خەبەری کردبوون
ئاشنا بوون و ئامادەبووانی کۆڕەکە ئەمانە بوون :
(کاکە شێرکۆ ، جەزا ، کاکە عوسمان ، ئەحمەد سالار ، فەرهاد عبدالقادر ، مامۆستا حەمەکەریم
ـ نازانم کێ بوو و هەروەها ناوی دەبەم ـ و من) ...
خولاسەی ئیستیغراقی ئەوشەوە و باس و بابەتەکان بەم جۆرە بوو :

١- کاک دیلان ئاکاری بوو، یەکۆمەڵە گۆنبە رۆشنبیری، وەک ئەفرۆیەکی، لە نیسانی ٩٥٩دا بەرپاکرا دروست کردنیان دا، زیاتر (تجمع) و (حلقة) یەک بوو، کە هەتا هەتایە هەروا مابێتەوە... ئەوەندە نەبرد ئەو حەلقەیەش لەبەر یەک هەڵوەشا و گەنجەکان هەر یەکە لە رایەکی رەوییان لە شوێنێ کرد ، بنیات نەرانی : (جەمال نەبەز ، ئەحمەد هەردی ، فەرەیدوونی عەلی ئەمین ، کامیل ژیر عبدالله جەوهەر ، مامۆستا فائق (!!!) بوون . جەمال نەبەز خۆی بە دانەری فکرەکە و (فکر)ی ئەو کۆمەڵە دەزانی و ئەحمەد هەردی زۆرتر بە ژێر خوانەکەی ئەو شەرەفەی ئەوی دەکرد! ـ کە هیچ نەبوو! ـ فەرەیدوونی عەلی ئەمین لە هەموان (رصین)تر و چالاکتر بوو ، کامیل ژیر بە گوێ سوو و لەسەرەتاوە بە جێی گرتبوو پاشان لای ئەوش بووە فشە! ، کاک جەوهەر هەر زۆر هاتی لێ گیرانەوە زانی هیچ بە هیچ ناکەن .

٢- کاک دیلان لە رۆژی دروستبوونییەوە هیچ هەڵبگێڕێکی حزبی تێدا نەبووە و قەت نەبووە حزب .

٣- پاش ماوەیەک ، بە تایبەتی پاش ئەوەی جەمال نەبەز هەوای خوێندن و ئەوروپا لە کەللەی دا و سەفەری چۆلی کرد ، گەنجتر بەهرەمەندەکانی تر لە هەڵبەستی سالار و عەبدولکەریم و یەکە دیتنی تر نەبەری و لەتی گەڕان بۆ خۆی بێبۆیەتەوە ... بەڵام بە گشتی نەبوونی حزبێکی نەتەوەیی و بە گشتی ئەوەی چەند سی کەسی گەنج ئەمانە راگیشبوو و ئەوان پەلە تازەتایەکیان دەکرد و زۆرەوەیەک گای هاتو دەبردەکەوتە کە دکا دیلان ئەنە ـ داریە دەبێتە ئەسلوبی ئاکنجتنی سەرەتاییان زۆرە ساکار و بە ئاکادیمیانە بووشتییە یا خولکەکانی بۆ نەبەت ئەگەرایبا ، مطلقا خولکەچی هەروا ئەو ١٠٠٠ کەسەی لە سلێمانییا بە کا دیلان ناسرابوون مێکستەش وا ناسراون و تێیشی هیچ نەبوون !ـ

٤- سەرکرایەتی کاک دیلان بە فعلی نەماوەی ، جەمال نەبەز لە ئەوروپا ، چاروبار نامیلکەی بڵاو ئاوەیە بڵاو دەکاتەوە و بە بێ بەرچی تەکی ئەوتووە لە هەندێ دەکاریاپێکیتی ، بەیانی زەردەشتە و نەژادی پارێزەری ... بە خیاڵدا تێیە) وەبیا بە یەکدا . دەتکی ئەوانەی دی دەستیان لێ کێشاوەتەوە و (مۆدە و موشەماکانی !!!) تەسلیمی ئاگرێ کردوە و ئەوەیش کردوویەتیە فەتەری هەروا هەرومە خۆی .

٥- دەبێ کۆتایی بەم حاڵە بهێنرێ و بەم وەیە :

٩- ئەم شەشە کەسە ناوی دەسەڕۆیشتووی ~~...~~ کاتە، کە زیاتر لە خۆ دەچن تا کۆنگرە.

١٠- لە نێزیکبوونی کاتی دا ئەو پەڕەکەی تا کۆتایی ٩٧٤ و سەرەتای ٩٧٥ کۆنگرە بگیرێ و
چاک و سەرکەوتوو بە نەخشەیە بەردەستە بەشداران کۆنگرە ئامادەبن لە هەر بڕیارێ
دەبێن.

١١- تا ئەو کاتە تێگەیشتنەکە بەردەوام نییە، هەموو تێگەیشتنەکە [کە ئەو پەڕەکەی پێی کەس دەبوون]
گیرتێیە دوو جەرە: خەتەری ئەوەیان کە لەو ٣٠ کەسە هەڵبژێردرێن و پێی پێی بڵاو
زیرە لەسەر خۆ و دەستیانە - ئەو لەستیانیان پێ سودترییە ئامادەکردنی بۆ کۆنگرە، خەتەری
دوو لەو هەرەجە و پەرچی و جووڵانەی کە وتوویەتی تێگەیشتنەکەوە و لەوانەی (تعة) یان پێ ناکرێ،
یا گومانی لەوانەی لێ دەکرێتە لە ژێرەوە پەیوەندیان بە (ئاگرین) ەوە هەیە... هەروەها
گیرتێیە یەک خەتی تێگەیشتن و بە (شریف مولود) ەوە ببەستنەوە، کە گوایە کاتی
خۆی پەیوەندیان پێ بەستووە و پەیڕەو کردن. (تنظیم) ەکەشی ئاسان بوو، چونکە باشە
ئەوانی چیتەر هەموو تێگەیشتنەکەمان هاتە بەردەست، ئەو شەشە کەسە کە ئەبێ تا
کەی عوسمان و [هەموویان دەناسین و دەمانزانی کێ کێیە و کێ چۆنە و چییە]؟!

١٢- هەروا بێزیە خەتی تازە بۆ تێگەیشتنەکە (ئێکتشاف) و گیانی پێ بە (تنظیم) ەکەدا بکرێتە.

١٣- چونکە (وثائق) و بەڵگە و دیراساتی بۆ کۆنگرە کە ئامادە کرایە، ڕابۆردی کۆنگرە، پەیڕەو و
پەیڕەوی ناوخۆ، بەرنامە و هەموو هەڵبژاردن و پەیوەستە بە کۆنگرەوە... ئەمەش هەموو
قەرارە هەستووی کاکە (شێرکۆ) وە.. ئیتر هەموو سەر لەم شتانە دەرکرا!!!

١٤- دەبێ پەیڕەوی نێخی کار بگیرێتە و بە هیچ مەلەکەیەک نەهێڵین بۆی ئەم کارە دەربچێ و
بەر لەوەت و هەستی (ئاگرین) بکەوێتەوە... چونکە (ئاگرین) خۆی هیچی نەبوو بێجگە
لەوەی دەترسانی و ترسی ئەوانی لە چیان خۆی بوو کە (ئاگرین) بە خۆی و کۆنە
کاژێکیەکانی دیکەی (محمد مەزیری، شێخ محمد هەرسینی و هەموو ...) کە لە شۆڕشدا
پاراستن و ئەوانەوە دەستیانە دەچوو و (ئاگرین) خۆشی لە (پاراستن) دا
شتێ بوو گیتی ئیتکانە بۆ بنەڵەوەوە و کارەکەمان کە تێک بەدەن و پارێکە لە بار بەرنە...
ئیتر بۆ خۆی کۆنگرە دوا بڕیار لەسەر هەموو شتێ بدات...

ناوی نێخی بۆ هەموان دانرا بە ترتیب [پارە] ،...... ، .....[ئەو دوو دیان
لە یاد نەماوە]، خالد، عومەر عیسە، عەلی].

ناوی خۆمان لێ بنێنەوە و کەوتینە کار... بەڵام ڕۆژگار دەرخستی کە ئەو
ڕۆژانە کارە شێرکۆ نەبێتە چیمان بە پیاوی ئەوکارە نەبوین و هەموو ئەمانیش هەر بە ئەکی (لهعه) نەدەهاتە

Hêndêk Bîrewerîy Rojanî Kajîk

Nûsînî : Azad Mistefa
1985

Çapî : Şêrko Hejar
2011